

EESTI STATISTIKA

KUUKIRI

RECUEIL MENSUEL

DU

BUREAU CENTRAL DE STATISTIQUE DE L'ESTONIE

1935

M A I

SISU:

Tavakeel ja võõrkeelte oskus Eestis

Streigid tööstuses 1934 a.

Palgaolud tööstuses 1934 a.

Siseveeteed 1934 a.

Suviste terviskümbelusasutiste tegevus 1925—34 a.

Abielulahutused 1929—33 a.

Tähtsamad Eesti majandus- ja ühiskondliku elu
nähtused

Alatised tabelid.

Nr. 162(5)

TALLINN

Nr. 162(5)

RIIGI STATISTIKA KESKBÜROO
BUREAU CENTRAL DE STATISTIQUE DE L'ESTONIE

SISUKORD

TABLE DES MATIÈRES

	Lhk.		Page
Tavakeel ja võõrkeelte oskus — H. Reiman	229—233	<i>Langue habituelle et connaissance des langues étrangères . . . . .</i>	229—233
Streigid tööstuses 1934 a. — R. Kikkerist	233—235	<i>Grèves dans l'industrie en 1934 . . . . .</i>	233—235
Palgaolud tööstuses 1934 a. — R. Sõrmus	236—250	<i>Gains dans l'industrie en 1934 . . . . .</i>	236—250
Siseveetead 1934 a. — A. Valkenklaui	251—256	<i>Voies navigables intérieures en 1934 . . . . .</i>	251—256
Suviste terviskümlblasutiste tegevus 1925—34 a. — K. Rumma	256—260	<i>Activité des établissements des bains de boue et de mer en 1925—34 . . . . .</i>	256—260
Abielulahutused 1929—33 a. — G. Tomberg	260—264	<i>Divorces de 1929—33 . . . . .</i>	260—264
Tähtsamad Eesti majandus- ja ühiskondliku elu nähtused 1922—35 a.	280—283	<i>Données principales concernant la vie écono- mique et sociale de l'Estonie 1922—35 . . . . .</i>	280—283

ALATISED TABELID — TABLEAUX PERMANENTS

(Standard- numerat- stoon)		(Numération permanente)	
Tab. 1. Väliskaubandus märtsis	266	Tab. 1. Commerce extérieur en mars	266
2. Väliskaubandus muude riikidega märtsis	268	2. Commerce extér. avec les autres pays en mars	268
3. Tähtsamate ainete väliskaubandus märtsis	268	3. Commerce extér. des princip. artiel. en mars	268
4. Tolliametite läbitäik novembris ja detsembris	116*	4. Activité des bureaux douaniers en novembre et décembre	116*
5. Riiugraudteed märtsis	265	5. Chemins de fer en mars	265
6. Tallinna sadama tegevus aprillis	271	6. Mouvement du port de Tallinn en avril	271
7. Eesti Panga äriksis 31. märtsil ja 30. aprillil	271	7. Bilans de la Banque d'Estonie le 31. mars et 30. avril	271
8. Era- ja ühispankade äriksis I, I, I, III ja I, IV	272, 273	8. Situat. financ. des banques au I, I, I, III et I, IV	272, 273
9. Üksikute pankade äriksis I, I, I, III ja I, IV	273	9. Bilans des princip. banques au I, I, I, III et I, IV	273
10. Riigi sissetulekud veebruaris	221*	10. Recettes de l'Etat en février	221*
11. Valuuta hinnad Tallinna börsil aprillis	284	11. Cours du change à Tallinn en avril	284
12. Vabariigi piiridest ülesõitnud märtsis ja aprillis	275	12. Nombre des personnes ayant passé les confins de la Ré- publique en mars et avril	275
13. Linnade rahvastik märtsis ja aprillis	274, 275	13. Mouv. de la populat. dans les villes en mars et avril	274, 275
14. Lühvel olev raha	280	14. Billets en circulation	280
15. Pankadevahelise arvekoja tegevus	280	15. Mouvement de la chambre de compensation	280
16. Protestitud vekslid	280	16. Effets protestés	280
17. Kapitali emissioonid	280	17. Emissions des capitaux	280
18. Tööstustoodang	280	18. Production de quelques industries	280
19. Loomataudid	280	19. Epizooties	280
20. Tapamajade tegevus	280	20. Fonctionnement des abattoirs	280
21. Suur müüginähtused aprillis	276	21. Prix de gros en avril	276
22. Toitainete maksumus kalorilise sisalduse järgi 1926—34	280	22. Coût de denrées alimentaires à la base de leur valeur nutritive 1926—34	280
23. Turuhinnad aprillis	277	23. Prix de détail avril	277
24. Elumaksumusindeksid	280	24. Nombres-indices du coût de la vie	280
25. Suur müügindeksid	280	25. Nombres-indices de prix de gros	280
26. Tööbura aprillis	278	26. Marché du travail en avril	278
27. Tööstusettevõtteid ja tööjõu 1. aprilliks	279	27. Entreprises industrielles et leur main-d'oeuvre au 1. avril	279
28. Tööõnnetused tööstusettevõtetes veebruaris ja märtsis	284	28. Accidents du travail dans les entreprises industrielles en février et mars	284
29. Tööstustööliste arvu liikumise indeksid	284	29. Nombres-indices du mouvement du nombre de la main- d'oeuvre dans les entrepr. industr.	284
30. Nakkushaigused veebruaris ja märtsis	274	30. Maladies contagieuses en février et mars	274

*) Viimased andmed ilmunud eelmistes kuudrjades.
Par * sont désignées les tableaux parus dans les NN précédents.

H. Reiman.

TAVAKEEL JA VÕORKEELTE OSKUS. LANGUE HABITUELLE et CONNAISSANCE des LANGUES ÉTRANGÈRES.

Sis u: 1. Tavakeel, lhk. 230. 2. Võõrkeelte oskus, lhk. 232.

Rahvastiku-statistika omstab tavakeelele suurt tähtsust. Kuigi rahvastiku rahvusliku koostise määritlemiseks tuleb eelistada otsesed rahvuse andmeid, nii kui seda võimaldab ka Eesti II rahva-

loendus, siiski ka sel juhul tavakeele andmed võimaldavad heita pilku üksikute rahvuste stabiilsusele, sest oma rahvuskeele hülgame tavakeeleks on esimeseks sammuks ümberrahvustumisel.

Tavakeele % rahvastikus — Langue habituelle de la population en %.

	Eesti Estonien	Vene Russie	Saksa Allemagne	Ruotsi Suède	Läti Letton	Jumli Jargon jazy	Ingeri Ingrten	Soome Finnois	Poola Polonais	Inglise Anglais	Prantsuse Français	Mund Autres	Kokku Total	Teadm. Inconnue
I.														
Linnad — Villes	86,26	7,29	4,87	0,12	0,37	0,72	0,01	0,03	0,09	0,05	0,02	0,17	100	0,20
Tallinn	86,03	0,26	5,69	0,18	0,10	0,70	0,01	0,03	0,12	0,09	0,04	0,15	100	0,22
Haapsalu	89,20	2,82	6,50	1,79	0,02	0,11	—	—	0,04	—	—	0,02	100	0,02
Kuressaare	88,41	2,88	8,29	0,07	0,13	0,07	—	—	—	—	0,02	0,13	100	0,04
Narva	86,18	30,65	1,84	0,02	0,05	0,50	0,09	0,19	0,07	0,05	—	0,36	100	0,03
Nõmme	84,05	8,06	7,10	0,08	0,05	0,32	—	0,01	0,08	0,07	0,02	0,16	100	0,23
Paide	93,82	1,16	4,57	—	—	0,27	—	—	0,03	—	—	0,15	100	—
Paldiski	93,80	2,82	3,17	—	0,12	—	—	—	—	—	—	—	100	—
Petseri	54,39	43,71	0,56	0,07	1,18	0,07	—	—	0,02	—	—	0,05	100	0,16
Pärnu	91,31	2,07	5,38	0,02	0,18	0,76	—	—	0,18	0,04	0,01	0,10	100	0,12
Põltsamaa	97,77	0,65	1,54	0,04	—	—	—	—	—	—	—	—	100	0,15
Rakvere	92,33	2,89	3,53	0,04	0,02	0,89	—	0,01	0,02	—	0,02	0,45	100	0,35
Tapa	95,31	3,15	0,53	—	0,85	0,11	—	—	0,02	—	0,02	0,51	100	0,03
Tartu	88,52	4,62	5,49	0,03	0,10	0,98	—	0,02	0,08	0,02	0,02	0,12	100	0,33
Tõrva	98,84	0,81	0,27	—	0,04	0,04	—	—	—	—	—	—	100	0,04
Türi	98,20	0,69	1,11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	0,45
Valga	84,46	3,60	1,63	—	7,74	2,11	—	—	0,04	0,01	—	0,41	100	0,14
Viljandi	94,55	1,53	3,19	0,01	0,08	0,58	—	—	0,02	0,02	—	0,02	100	0,05
Võru	92,14	2,61	3,54	—	0,28	1,33	—	0,02	0,04	—	—	0,04	100	0,02
Alevid — Bourgs	84,08	14,47	0,78	0,02	0,43	0,01	—	0,05	0,03	0,02	0,00	0,11	100	0,08
Antsla	97,88	1,93	0,07	—	0,06	0,06	—	—	—	—	—	—	100	0,19
Elva	97,02	1,43	1,38	0,11	—	—	—	—	0,06	—	—	—	100	0,17
Jõgeva	96,94	2,01	0,96	—	—	—	—	—	0,09	—	—	—	100	0,09
Jõhvi	94,31	4,85	0,69	0,10	—	—	—	—	—	—	—	0,05	100	0,15
Kallaste	15,20	84,80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	—
Keila	98,76	0,41	0,83	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	—
Killingi-Nõmme	99,52	—	0,41	—	—	—	—	—	0,07	—	—	—	100	—
Kunda	93,72	3,55	2,20	—	—	—	—	—	—	0,05	—	—	100	0,05
Kärbla	96,49	1,31	2,20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	—
Mustla	99,04	0,32	0,11	—	0,11	—	—	—	—	—	—	—	100	0,21
Mustvee	86,34	02,54	0,60	—	—	0,03	—	—	—	—	—	0,49	100	0,04
Mõisaküla	93,78	1,22	0,95	0,04	4,91	—	—	—	—	—	—	—	100	0,09
N.-Jõesuu	77,95	20,64	0,43	—	0,06	—	—	0,80	0,06	—	—	0,06	100	0,12
Otepää	99,10	0,69	0,15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	0,10
Sindi	96,71	0,86	1,89	—	0,16	—	—	—	0,32	—	0,06	—	100	0,05
S.-Jaani	98,55	0,68	0,48	—	—	—	—	0,10	—	0,10	—	—	100	—
Võõpsu	83,78	15,78	0,44	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	0,22
Vallad — Communes rurales	90,14	8,30	0,31	0,77	0,28	0,01	0,09	0,04	0,01	0,00	0,00	0,05	100	0,05
Virumaa	87,29	11,82	0,37	0,01	0,03	0,01	0,64	0,25	0,03	0,00	—	0,05	100	0,06
Järvamaa	98,98	0,55	0,33	0,01	0,01	—	—	0,00	0,00	0,01	—	0,11	100	0,06
Harjumaa	98,12	0,62	0,47	0,70	0,02	0,00	0,00	0,01	0,00	—	0,00	0,06	100	0,05
Läänemaa	92,05	0,85	0,27	7,27	0,01	0,00	—	0,01	0,00	0,00	0,00	0,04	100	0,01
Saaremaa	90,12	0,10	0,18	0,54	0,01	0,00	0,00	0,00	0,01	—	—	0,04	100	0,04
Pärnumaa	99,06	0,52	0,24	—	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	—	0,03	100	0,03
Viljandimaa	93,96	0,66	0,25	0,01	0,02	0,00	0,00	0,01	0,01	—	—	0,08	100	0,06
Tartumaa	91,89	7,70	0,31	0,00	0,02	0,01	0,00	0,00	0,01	0,00	—	0,06	100	0,03
Valgamaa	97,36	0,90	0,19	0,01	1,49	0,62	—	0,01	0,00	0,01	—	0,01	100	0,02
Võrumaa	97,29	1,76	0,52	0,00	0,37	0,01	—	—	0,01	—	—	0,04	100	0,04
Petserrimaa	82,48	65,25	0,06	—	2,17	—	—	—	0,00	—	—	0,04	100	0,04
Eriti arvestatud isik. — Po- pulation comptée à part	89,19	7,71	1,50	0,57	0,39	0,29	0,07	0,07	0,03	0,10	0,01	0,07	100	2,18
Välismaalased — Étrangers	0,12	13,27	33,73	—	15,31	3,16	—	2,04	2,04	9,18	—	5,10	100	—
Kaitsevõlg — Armée	89,31	8,29	1,18	0,61	0,24	0,22	0,07	0,05	0,01	—	0,01	0,01	100	0,01
Välisvetes viibivall eesti lae- vadel — Aux navires estoni- ens dans les eaux étran- gères	99,57	0,29	—	0,14	—	—	—	—	—	—	—	—	100	21,95
Üldse — Gr. total	88,87	8,15	1,64	0,57	0,31	0,21	0,06	0,04	0,03	0,02	0,01	0,09	100	0,11

1. Tavakeel.

Langue habituelle.

Läigitades kogu rahvastikku tavakeele järgi, saame järgmise üldpildi suhtarvudes. Valitsevaks tavakeeleks on eesti keel — üldse 88,0% määral (linnades 86,3%, alevites 84,1% ja valdades 90,1%), seega pisut suuremana kui on eesti rahvusest isikuid üldse — 88,2%. Teiseks suurema levikuga tavakeeleks on vene keel 8,2% määral (linnades 7,3%). Saksa keele kasutamine tavakeelena on võrdlemisi piiratud — üldse 1,0% (linnades siiski 4,9%) määral. Teised keeled tavakeelena, eesotsas rootsi, läti ja juudi keel, esinevad üldiselt üsna vähesel, alla 1% määral. Ent üksikuis

riigiosis need keeled, samuti kui saksa keel, omavad siiski silmapaistva koha. Saksa keel esineb suuremal määral linnust Kuressaares 8,3%, Nõmmel 7,1%, Haapsalus 6,5%, Tallinnas 5,7%, Tartus 5,5% ja Pärnus 5,4%, alevitest Kundas 2,2%, Kärđlas 2,2%, Sindis 1,9% ja Elvas 1,4% ja maadest Võrumaal 0,5% määral. Rootsi keele tavakeelena suhteliselt sagedamaks esinemiskohaks on Läänemaa 7,3% ja Haapsalu linn 1,8%; läti keelele — Petseri 2,2% ja Valgamaa 1,6% ning Valga 7,7% ja Petseri linn 1,1%, ning Mõisaküla alev 4,9%; juudi keelele (žargoonil) — Valga 2,1% ja Võru linn 1,3%; ingeri

Tavakeel ja rahvus — Langue habituelle et nationalité ethnique.

2.	Eestlaste %, keele tavakeel pois eesti keel % des Estoniens dont la langue habituelle n'est pas l'estonien	Eesti keelt tavakeelena tarvitajatest % mitte-estlastest — % des personnes employant l'estonien comme langue habituelle n'étant pas Estoniens	Tavakeele % suhte vastava rahvusega — % de la langue habituelle par rapport à la nationalité correspondante													
			Eesti Estonien	Vene Russe	Saksa Allemand	Rootsi Suédois	Läti Letton	Juudi Jargon juif	Ingeri Ingrien	Soome Finnois	Poola Polonais	Inglise Anglais	Prantsuse Français	Muud Autres	Teadm. Inconnue	
Linnad — Villes																
Tallinn	1,6	2,5	101,0	105,0	118,2	35,2	49,1	54,2	20,8	18,9	24,7	114,4	80,4	43,8	76,4	
Haapsalu	1,7	2,7	101,0	109,1	119,0	38,4	24,8	43,6	23,1	14,7	23,4	119,4	100,0	37,5	81,5	
Kuressaare	1,5	2,6	101,0	86,4	120,3	63,4	10,0	100,0	—	—	18,2	—	—	16,7	100,0	
Narva	1,8	2,3	100,5	108,4	115,6	12,5	37,6	13,6	—	—	—	—	50,0	33,3	40,0	
Nõmme	2,3	4,4	102,2	103,1	86,8	19,0	16,9	63,3	31,8	30,3	9,9	108,3	—	68,3	40,0	
Paide	3,4	2,9	99,5	118,9	123,1	13,2	11,6	64,0	—	—	4,2	111,1	75,0	84,3	68,0	
Paldiski	0,3	1,2	100,4	100,0	113,6	—	—	50,0	—	—	—	—	—	60,0	—	
Pärnu	1,5	1,5	100,0	126,3	117,4	14,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Petseri	2,5	1,9	99,3	106,9	72,7	33,3	51,6	75,0	—	—	4,2	—	—	14,3	77,8	
Põlva	1,1	1,7	100,6	89,8	125,4	15,0	25,0	62,5	—	—	76,5	63,6	50,0	35,0	89,3	
Põltsamaa	0,3	1,1	100,8	93,0	102,6	50,0	—	—	—	—	—	—	—	—	100,0	
Rakvere	0,4	1,7	101,3	81,4	125,6	23,5	9,5	60,0	—	—	10,0	15,4	200,0	87,2	83,3	
Tapa	0,6	2,1	101,6	73,8	181,8	—	72,2	44,4	—	—	—	—	—	85,4	100,0	
Tartu	1,5	2,2	100,8	102,8	119,0	20,0	21,6	62,3	—	—	30,2	33,3	128,6	45,5	69,1	
Tõrva	—	1,2	101,2	100,0	41,2	—	11,1	100,0	—	—	—	—	—	—	100,0	
Türi	0,1	0,5	100,4	95,2	133,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	86,7	
Valga	1,3	3,8	102,5	106,0	123,8	—	80,8	87,4	—	—	11,4	—	—	78,0	83,3	
Viljandi	0,5	1,8	101,3	88,2	109,0	11,1	22,0	57,0	—	—	15,4	—	—	10,0	100,0	
Võru	0,6	1,8	101,2	81,3	180,3	—	40,5	74,0	—	—	33,3	18,2	—	22,2	100,0	
Alevid — Bourgs																
Antsla	0,3	2,6	102,4	93,8	97,2	62,5	52,8	8,0	—	—	25,9	15,5	200,0	42,6	78,6	
Elva	—	1,7	101,7	66,7	50,0	—	12,5	33,3	—	—	—	—	—	—	100,0	
Jõgeva	0,0	2,0	101,4	67,6	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100,0	
Jõhvi	0,1	1,9	101,8	65,7	220,0	—	—	—	—	—	20,0	—	—	—	100,0	
Kallaste	0,2	2,8	102,7	79,8	100,0	100,0	—	—	—	—	—	—	—	0,1	150,0	
Kella	—	22,5	129,1	96,4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Kihngi-Nõmme	—	1,9	101,9	28,6	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Kunda	—	1,3	101,3	—	100,0	—	—	—	—	—	60,0	—	—	—	—	
Kärđla	0,0	1,8	101,0	85,7	124,2	—	—	—	—	—	—	—	—	64,3	—	
Mustla	—	0,9	100,9	70,4	133,8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Mustvee	1,4	1,3	101,3	30,0	100,0	—	—	100,0	—	—	—	—	—	44,4	100,0	
Mõisaküla	0,2	3,9	102,6	96,6	85,0	—	—	16,7	—	—	—	—	—	93,3	50,0	
N.-Jõesuu	0,7	4,6	104,6	84,3	10,0	33,3	66,9	—	—	—	—	—	—	—	66,7	
Otepää	0,1	7,2	107,1	92,6	50,0	—	16,7	—	—	—	36,1	9,1	—	100,0	66,7	
Sindl.	0,1	0,7	100,7	70,0	50,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40,0	
S.-Jaani	0,1	1,0	100,8	80,0	116,7	—	60,0	—	—	—	—	37,5	—	—	100,0	
Võõpsu	0,0	0,9	100,9	116,7	41,7	—	—	—	—	—	33,3	—	—	—	—	
		12,2	112,9	62,8	200,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100,0	
Vallad — Communes rurales																
Virumaa	0,0	0,6	100,6	97,3	88,5	91,4	78,9	44,3	102,4	57,7	19,1	200,0	40,0	57,1	67,1	
Järvamaa	0,0	0,9	100,9	96,1	93,7	31,4	41,7	50,0	108,2	72,2	31,0	0,75	—	51,5	54,4	
Harjumaa	0,0	0,4	100,3	77,2	101,9	25,0	25,0	—	—	—	6,7	6,3	500,0	75,7	87,0	
Läänemaa	0,0	0,8	100,8	74,2	90,3	87,8	28,8	30,0	7,7	24,2	6,7	—	50,0	71,3	90,4	
Saaremaa	0,0	0,5	100,4	97,6	101,6	96,8	20,0	50,0	—	30,0	11,8	50,0	—	45,3	16,7	
Pärnumaa	0,0	0,0	100,0	65,3	117,7	98,2	41,7	100,0	100,0	—	42,9	—	—	143,8	220,0	
Vihjandimaa	0,0	0,4	100,4	77,3	90,1	—	50,5	30,0	50,0	23,1	15,0	—	—	51,3	70,3	
Tartumaa	0,0	0,5	100,5	71,9	73,6	27,3	30,0	100,0	20,0	20,0	15,4	—	—	76,0	91,7	
Valgamaa	0,0	1,0	101,0	98,6	72,1	9,1	27,3	60,0	50,0	8,3	21,1	50,0	—	36,4	56,0	
Võrumaa	0,0	1,1	101,1	75,1	82,8	33,3	71,9	60,0	—	36,4	7,7	—	—	25,0	46,2	
Petserimaa	0,0	0,5	100,5	90,4	85,7	7,7	84,2	43,8	—	—	31,3	—	—	75,6	56,8	
	0,3	0,6	100,3	100,2	84,6	—	94,9	—	—	—	6,3	—	—	47,9	65,0	
Eriti arvest. isik. — Population comptée à part																
Välisvetes (E. laev.) — Aux navires eston. dans les eaux étrangères	0,3	1,2	100,9	96,2	91,7	92,6	85,0	49,1	150,0	50,0	42,9	112,5	—	33,3	111,9	
	—	—	—	97,7	100,0	—	100,0	—	—	—	—	—	—	—	112,0	
Üldse — Gr. total																
Mehed — Hommes	0,5	1,2	100,8	99,0	112,8	83,3	64,6	53,7	86,9	37,5	23,1	120,3	80,4	48,3	77,3	
Naised — Femmes	0,4	1,3	100,9	98,0	108,2	84,0	65,2	58,7	81,0	37,7	22,8	109,0	80,0	48,7	76,5	
	0,5	1,2	100,6	99,4	115,9	82,8	62,1	53,6	93,8	37,3	23,4	134,8	80,6	47,8	73,7	

keelel — Virumaa 0,6%; soome keelel samuti Virumaa 0,3% ja Tallinn 0,3% ning Narva 0,2% ja Narva-Jõesuu 0,8%; poola keelel — Tallinn 0,1% ja Pärnu linn 0,1% ning Sindi alev 0,3%. Inglise ja prantsuse keel esinevad vaid kohati, kus elab inglasi ja prantslasi. Ja ka üldse iga tavakeele esinemismäär ja koht on suuresti tingitud vastava rahvuse esinemismäärast. Kuid, nii kui juba osutatud, need arvud ei tihti, tihti erinevad koguni suuresti, nii kui selgub tavakeele ja rahvuse andmete kõrvutamisest (tab. 2).

Kõigepealt eestlaste kohta võime nentida 0,5% määral tavakeelena mitte eesti keele kasutamist, kusjuures naised ses suhtes pisut ületavad mehi. Maal on selliseid isikuid vähe, pisut rohkem alevites, nime-tamismäärarvel — 1,6% — linnades, eeskätt Nõmmel 3,4%, siis Petseris 2,5%, Narvas 2,3%, Kuresaases 1,8%, Tallinnas 1,7% jne. Järelikult rahvuse-keele hülgamine eestlaste poolt esineb peamiselt kohis, kus elab tihedamalt muulasi.

Kuid eestlaste ümberrahvustumise oht, mis peitub võõrkeele tavakeelena tarvitamises, kompenseerub ülekaaluga muulaste arvel, kes tarvitavad tavakeelena eesti keelt, nimelt 4574 eesti keelt tavakeelena mitte-tarvitaja eestlase vastu leidis 12 089 eesti keelt tavakeelena tarvitajat mitte-eestlast. Viimasest arvestat langeb linnade arvele 6 950, alevitele 593, valdadele 4 452 ja eriti arvestatud isikute arvele 94; mehi 5 951, naisi 6 138. Eesti keelt tavakeelena tarvitajate üld-arvust on mitte-eestlasi mehi pisut rohkem kui naisi 1,3%:1,2% vastu. Eriti huvitav on jälgida kohti, kus teostub muulaste ümberrahvustumine, nii kui seda näitab tab. 2 lahter 2. Suurimal, üle keskmise määral eesti keelt tavakeelena tarvitajaid muulasi leiame: linnadest Narvas 4,4%, Valgas 3,8%, Nõmmel 2,9% ja Tallinnas 2,7%, alevitest Kallastel 22,6%, Võõpsus 12,2%, N.-Jõesuus 7,2%, Mõisakülas 4,6%, Mustvees 3,9% ja Jõhvis 2,8%, maadest Valga- 1,1%, Tartu- 1,0%, Viru- 0,9% ja Harjumaal 0,8%. Toodust järeldame, et eesti keel on levinud tavakeelena peamiselt piiräärsete vähemusrahvuste, venelaste ja ka lätlaste, seas.

Millisel määral üks või teine rahvus oma rahvuse-keele tarvitajate arvult osutub „kasvavaks” või „kahanevaks”, selgub tab. 2 teisest osast, mis näitab arvu tavakeele tarvitajate arvu suhet vastavasse rahvusse kuuluvate isikute arvuga.

Toodust selgub, et eesti keelt tavakeelena tarvitajate arv ületab eestlaste arvu enam-vähem kõikjal, arvatud välja Nõmme ja Petseri linn. Vene tavakeelel leiame vene rahvust ületavad arvud vaid osas linnus arvestamata Paldiskit, Nõmme ja Tallin-naga eesotsas, mis tõttu linnade keskmine annab 5,0% ülekaalu; soovastu alevikes, arvatud välja Suure-Jaani, ja eriti maal, arvatud välja Petserimaa, vene tavakeele tarvitajate arv on tunduvalt madalam vene-laste arvust. Selle tõttu osutub üleriiklik vahe vene tavakeele kahjuks 1,0% võrra ja seda eeskätt meeste juures 1,4%:naiste 0,8% vastu. Saksa tavakeele seisukord on võrreldes teistega kõige parem — selle tarvitajate arv ületab sakslaste arvu üleriiklikult 12,8% võrra, seda eeskätt naiste arvel 15,9%: meeste 8,2% vastu. Ka on Saksa tavakeele rahvusest suurema leviku omanud vaid linnade arvel — eesotsas Tapa, Türi, Võru, Rakvere ja Pärnu linnaga. Alevikudes kogusummana saksa tavakeel ei kütüni sakslaste arvuni, kuigi kohati selle tarvitajaid suhteliselt näib olevat palju. Maal aga, arvatud välja Saare-, Lääne- ja Järvamaa, on saksa tavakeele tarvitajate arv kõikjal väiksem sakslaste arvust, kohati koguni suu-resti, nagu Viljandi-, Harju- ja Valgamaal. Teised Eestis levinumad tavakeeled, nagu rootsi, läti, juudi, poola, soome ja ka ingeri keel, esinevad tunduvalt väiksemal määral kui on vastavast rahvusest isikuid. Kuigi puuduvad vastavad kokkuvõtted, võib arvata, et suur osa nendest rahvustest tarvitab tavakeelena kui mitte eesti, siis saksa keelt. Sama on maksev ka osa Eestis elavate prantslaste kohta. Seevastu inglise keel tavakeelena on võrreldes inglaste arvuga võitnud pinda.

Eritledes levinumate tavakeelte suhet vastavate rahvustega vanusrühmade järgi (tab. 3) näeme, et eesti tavakeele „kadu” on kõige väiksem ja vastavalt „kasv” kõige suurem 20—29 a. vanusrühmas. Ja vastavalt sellele samas vanusrühmas osutavad suurimat „kadu” vene, saksa ja läti tavakeel, mis lubab oletada selles generatsioonis eesti rahvuse-keele tarvitamise laienemist — tõenäoliselt kaitseväätenis-tuse mõjul. Kuid ka kooli eestimeelsust kasvatav mõju näib olevat ilmne, kui peame silmas 15—19 a. vanusrühma suhtarvusi nii eestlastel kui teistel rahvustel. Ja lõpuks ka tegelik elu, vastastikuste suhete sõlmimine, loob pinda eesti keele, kui riigi-keele, tavakeeleks võtmisele.

Tavakeele % suhe vastava rahvusega — % de la langue habituelle par rapport à la nationalité correspondante.

3.	Vanusrühmad Groupes d'âge	Eestlaste %, kelle tavakeel pole eesti k. % des Estoniens, dont la langue hab. n'est pas l'estonien	Eesti k. tavakeelena tarvit. % mitte eesti. % des pers. empl. l'estonien comme langue hab. n'étant pas Estoniens	Eesti Estoniens	Vene Russes	Saksa Allemands	Rootsi Suédois	Läti Letton	Juudi Juifs	Muud Autres
	— 4	0,8	0,9	100,6	97,3	112,8	93,2	78,5	55,8	77,6
	5—9	0,4	1,0	100,6	98,5	114,1	89,2	78,8	46,4	68,0
	10—14	0,5	1,1	100,6	99,0	112,3	89,8	70,9	56,0	56,4
	15—19	0,8	1,2	100,8	97,3	110,3	86,2	71,7	54,8	46,8
	20—29	0,8	1,5	101,2	96,3	97,7	82,2	63,9	58,0	46,5
	30—59	0,5	1,4	100,9	100,5	112,9	78,7	55,7	52,2	38,4
	60—	0,6	0,6	100,0	101,9	124,6	81,5	76,5	63,6	51,0

2. Võõrkeelte oskus.

Connaissance des langues étrangères.

Peale tavakeele pälvib suurt tähelepanu ka võõrkeelte oskus — kui tarviline vahend teiste rahvastega kultuuriliseks ja majanduslikuks liikleamiseks. Kuna pealegi meil võõrkeelte küsimus koolipoliitika seisukohast on tõstetud esirinda, siis II rahvaloendus püüdis valgustada ka seda küsimust. Kuigi sellised andmed pole kontrollitavad, siiski

loendusel deklareeritud võõrkeelte kõnelemisoskus võib üldiselt pakkuda küllaltki iseloomustavat pilti, eriti tähtsamate võõrkeelte suhtes.

Järgnevalt (tab. 4) on esitatud keeleoskuse juhtude arvud, arvestamata isikuid, kuna üks isik võib osata mitut keelt. Selle juures siiski on arvestatud ka isikud, kes ei oska ühtki võõrkeelt peale tavakeele. Selliseid leidis Eestis üldse 851.569 ehk

Võõrkeelte oskus — *Connaissance des langues étrangères.*

4.	Eesti <i>Estonien</i>	Vene <i>Russe</i>	Saksa <i>Allemand</i>	Rootsi <i>Suédais</i>	Läti <i>Latton</i>	Juudi <i>Jargon juif</i>	Ingeri <i>Angrien</i>	Saame <i>Français</i>	Poola <i>Polonais</i>	Inglise <i>Anglais</i>	Prants. <i>Français</i>	Muud <i>Autres</i>	Peale tava- keele teisi keeli ei oska <i>Ne sachant que la langue habituelle</i>
a) Vastava keele oskajate üldarv — <i>Nombre totales des personnes connaissant la langue corr.</i>													
Üldse— <i>Gr. total</i>	1051 561	288 735	181 875	9 904	20 204	3 528	902	6 187	2 818	21 983	18 433	6 754	—
b) Iga 100 tavakeele tarvitaja kohta seda keelt võõrkeelena oskajaid. <i>Nombre des personnes empl. une langue comme langue étrangère pour 100 pers. l'empl. comme langue habituelle.</i>													
Linnad — <i>Villes</i>	11,3	486,1	527,9	568,9	724,9	45,8	223,3	3 223,5	590,9	10 552,2	14 555,1	738,1	—
Aleviid — <i>Bourgs</i>	10,5	143,5	1 189,4	600,0	440,0	650,0	—	1 114,3	766,7	8 375,0	18 000,0	510,9	—
Vallad — <i>Communes rurales</i>	2,5	120,1	1 107,0	21,5	346,0	142,9	25,2	808,4	913,7	23 744,4	86 150,0	885,0	—
Üldse— <i>Gr. total</i>	5,2	214,8	612,6	55,5	477,2	48,0	35,7	1 404,2	657,5	11 470,0	16 281,7	592,7	—
Sellest — <i>Dont:</i>													
Mehed — <i>Hommes</i>	5,4	267,3	692,1	56,8	608,8	51,2	34,4	1 001,0	864,8	10 732,0	15 200,0	729,3	—
Naised — <i>Femmes</i>	5,0	166,6	563,1	54,3	374,0	44,8	37,0	940,3	497,6	12 239,8	16 012,0	434,7	—
d) Iga 1 000 elaniku kohta keellooskajaid — <i>Nombre des personnes connais. des langues pour 1 000 hab.</i>													
Linnad	958,0	426,4	805,3	8,0	30,4	10,5	0,3	10,1	0,1	52,4	35,4	14,0	509,2
Aleviid	928,2	352,1	100,0	1,3	23,2	0,6	0,5	0,3	2,9	12,6	6,7	0,6	677,8
Vallad	923,5	182,5	37,6	9,4	12,6	0,1	1,1	3,4	1,0	5,0	2,2	2,5	802,0
Üldse	933,5	256,3	116,6	8,8	18,0	3,1	0,9	5,4	2,5	19,5	11,9	6,0	756,0
Sellest: Mehed	936,3	305,1	105,9	9,1	20,8	3,4	0,9	7,6	3,0	19,9	9,3	8,2	713,1
Naised	931,1	213,2	126,2	8,5	15,7	2,9	0,8	3,7	2,1	19,2	14,2	4,0	793,0

75,6%, linnades 50,9%, alevites 67,7%, valdades 86,2%; mehi 71,3%, naisi 79,4%. Seega osutuvad mehed suuremal arvul võõrkeeli oskajais kui naised, seda eriti laiemalt liikudes praktilise keeleõppimise tõttu.

Võõrkeelte oskuste arv aga esineb järgmisel määral, võrrelduna vastava keele tavakeelena tarvitajate arvuga (tab. 4 a osa). Iga 100 tavakeelena tarvitaja kohta eesti keelt võõrkeelena oskajaid leidis üldse 5,2% (mehi 5,4%, naisi 5,0%). Võttes neid koos eesti keelt tavakeelena tarvitajatega, saame üldse eesti keelt oskajate arvu Eestis iga 1 000 elaniku kohta 934 (tab. 4 b osa). See tähendab, et 6,6% ehk üldarvult 74 755 in. ei oska eesti keelt. Peale tavakeele eesti kui riigikeelt oskajaid leidub suurimal arvul linnus — 11,3% ja pisut vähem alevites — 10,5%, kuna valdades selliseid pole palju — vaid 2,5%. Seepärast peamiselt just valdade arvele langebki eelmainitud eesti keelt mitteoskajate kodanike arv — 7,6%: linnade 4,2% vastu. Ent eriti Petserimaal leidis selliseid 6,4%, Petseri linnas 31,3%, Kallaste alevis 40,7% ja Mustvee alevis 30,8%.

Vene keele kui võõrkeele oskus ületab vene tavakeele küll enam kui kahekordselt, kuid siiski üldine vene keele oskus esineb iga 100 elaniku kohta vaid 25,6% määral, kusjuures see meestel on suurem kui naistel — 30,5%: 21,8% vastu. Saksa keele, kui võõrkeele oskus ületab sama tavakeele enam kui kuuekordselt; kuid koos viimasega andes 11,7%, siiski jääb suuresti taha vene keele oskusest — ka

linnades. Kuna üldiselt saksa keelt oskajaid näi on suhteliselt meestest rohkem — 12,6%: 10,6% vastu, on naistel saksa kui võõrkeele oskajate suhe saksa tavakeelega väiksem kui meestel. Seda eespool osutunud naistel suurema saksa tavakeele esinemise tõttu. Teistest tab. 4 mainitud võõrkeeltest omavad koos tavakeelega suurema leviku, peale võrdlemisi silmapaistva läti keele, inglise ja prantsuse keel. Suhteliselt tavakeelele nende kui puht võõrkeelte oskus on loomulikult suur, eriti prantsuse keelele. Kuid suhteliselt rahva arvule evib tähtsama koha siiski inglise keel, üldiselt 2,0%: prantsuse keele 1,2% vastu, pealegi nii linnus kui alevites ja valdades. Ka on inglise keele oskus pea võrdne nii meestel kui naistel, kuna prantsuse keele oskuses naised tunduvalt ületavad mehi.

Eritledes võõrkeele oskust vanusrühmade järgi (tab. 5), saame paljuütlevad suhtarvud: eesti keele alal leiame suurima oskuse 15—19 ja 20—29 a. rühmas, nii kui seda nägime juba tavakeele juures. Kuid 5—9 ja eriti 10—14 a. kui algkooliealiste rühmad jätavad paljugi soovida, mida näitab tab. 5 b osa: selle järgi iga 100 lapse kohta leidis 10—14 a. rühmas 8 eesti keelt mitteoskajat ja 15—19 a. rühmas 5,9. Selline tõik eesti 6-a. sundusliku algkoolikohustuse juures on kujuteldav vaid oletusel, et kohati eesti keele õpetus kooles on liiga puudulik ja et kohati, nagu Petserimaal, laste koolikohustuse täitmine jätab soovida. Nii, näit. 1933/34 a. jäi 8—14 a. vanuses kooli ilmumata üldse maal 2 383 last, nendest Petserimaal

Võõrkeel ja vanus — Langue étrangère et âge.

5.	Eesti Estonien	Vene Russie	Saksa Allemand	Läti Letton	Muud ¹⁾ Autres	Peale tavakeele täiesti keelt ei oska Ne sachant que la langue habi- tuelle
a) Iga 100 tavakeele tarvit. kohta seda keelt võõrkeelenä oskajad — Nombre des personnes empl. une langue comme langue étrangère pour 100 pers. l'empl. comme langue habituelle.						
— 4	0,9	5,0	43,2	23,7	7,8	—
5—9	3,0	19,1	154,7	69,8	34,9	—
10—14	5,7	30,3	294,0	118,6	109,0	—
15—19	7,1	55,6	722,6	231,9	515,8	—
20—29	6,1	176,3	1 153,5	443,9	797,6	—
30—59	5,6	409,8	757,7	778,1	663,0	—
60—	4,9	251,7	302,2	322,9	338,3	—
b) Iga 1 000 elaniku kohta keelteskajad Nombre des personnes connais. des langues pour 1 000 hab.						
— 4	887,1	103,1	12,7	2,0	12,6	983,6
5—9	901,6	119,0	29,3	3,5	15,4	942,2
10—14	920,4	181,5	55,0	5,3	25,2	892,6
15—19	941,2	143,9	124,3	8,0	67,0	806,6
20—29	946,3	228,0	156,4	14,2	84,1	738,4
30—59	941,0	396,7	150,2	27,8	75,1	628,5
60—	947,5	187,7	110,1	24,7	41,1	801,4

920. Samuti rahvaloenduse andmeil leidis 10—14 a. vanusrühmas kirjaoskamataid üldse 1,9%, Petseri maal aga 5,1%.

¹⁾ Muude hulgas ka rootsi, juudi, ingeri, soome, poola, inglise ja prantsuse keele oskus — Parmi les „autres“ — la connais-
sance du suédois, juif, ingrien, finnois, polonais, anglais et français.

Vene keele, kui võõrkeele ja ühes sellega ka üldine keeleoskus osutub suurimaks keskealiste ja raukade juures, kuna noorema põlve juures on see väiksem, kuid siiski mitte seevõrra väike, kui võiks arvata selle keele koolis vähese õpetamise juures. Nähtavasti selle keele oskusele aitab suuresti kaasa praktiline keeleõppimine vene keelt oskajates perekondades ja ka kokkupuute aladel venelastega. Sama avaldub ka saksa ja eriti läti keele alal, kuid siiski väiksemas ulatuses. Eriti saksa keele juures paistab silma keskkooli suur keeleoskust tõstev mõju, mis väljendub 15—19 a. vanusrühma arvudes.

Peale tab. 4 mainitud keelte esineb väiksemal määral veel palju teisi võõrkeeleoskusi, mis põhinevad osalt küll süstemaatilise õppimise, peamiselt aga siiski praktilise keeleõppimise alusel. Nii esinevad: esperanto keel 1 618 juhul, ladina keel 683, itaalia 465, heebrea 380, taani 376, leedu 275, hispaania 274, ingeri 261, norra 208, mustlase 108, ungari 107, ukraina 96, türgi 70, hiina 66, rumeenia 48, serbia 45, bulgaa-ria 30, flaami 34, jaapani 28, gruusia 26, armeenia 20, pärsia 17, isuri 16, kirgiisi 16, araabia 15, liivi 8 ja veel mitmesuguseid muid 74 juhul.

Kuivõrd põhjalikult tuntakse mainitud keeli, jääb muidugi selgitamata.

R. Kikkerist.

STREIGID TÖÖSTUSES 1934 a. GRÈVES dans L'INDUSTRIE en 1934.

Sis u: 1. Streikide ja streikijate arv, lhk. 233. 2. Streikide kestus ja raskusmäär, lhk. 234. 3. Streikide põhjused, lhk. 234.
4. Streikide tagajärjed, lhk. 235.

I. Streikide ja streikijate arv.

Nombre des grèves et des grévistes.

Nagu teada, on majandusliku tõusu ajajärgud tööliste võitlustegevuseks palju soodsamad kui depressiooni ajajärgud. Sellega tuleb ka seletada, mispärast 1933 a., mil üle maailma valitses majanduskriis ja töötaolu, streigid meil olid nii kahvatud ja streikijaid vähe. 1934 a. paranes majanduslik seisukord ja vähenes töötä-
töölise arv, mis omakord julgustas töölisi astuma välja oma majandusliku seisukorra parandamiseks ja kaitseks. Streikide arvult 1934 a. oli rikkam eel-

misist aastaist. Üksikuid streigijuhte tuli 1934 a. ette 10, neist üks üldstreik — Pärnu sadamatöölise üldstreik ja kaks avalikel töödel. Seega arvu-
liselt oli streike 1934 a. kahe võrra rohkem ja streigist puudutatud ettevõtteid 12 ehk 4 võrra enam kui eelmisel aastal. Ent streikijate arvu järgi streikide ulatus oli mõõdunud aastal 1933 a. omast ca kaheksa korda suurem, mis seletatav sellega, et 1934 a. puh-kesid streigid suuremates käitistes; peale selle streigist puudutatud ettevõtete töölise arvust võttis streigist osa 1934 a. 53,8% eelmise aasta 13,1% vastu.

Üldandmed streikide kohta 1921—34 a. — Grèves de 1921—34.

1.	Streikide arv Nombre de grèves	Streigist puudutatud ettevõtete arv Nombre des entreprises affectées par des grèves	Streikijate arv (keskmine) Nombre d'ouvriers grévistes (moyenne)			Kaotsiläinud tööpäevad N. de journées perdues		Kaotsiläinud palgasumma (Ekr) Somme perd. (Ekr)	
			Üldse Total	%		Üldse Total	Streigist osavõtnud töölise kohta Moyenne par gréviste	Üldse Total	Streigist osavõtnud töölise kohta Moyenne par gréviste
				Töölise üldarvust Au nombre total des ouvriers	Streigist puudutatud ettevõtete töölise arvust Au nombre des entreprises affect. par des grèves				
1934	10	12	1 309	1,7 ⁴⁾	53,8	2 207	1,7	5 507	4,2
1933	8	8	102	0,5	13,1	339	2,1	670	4,1
1932	4	4	888	2,7	81,8	2 149	2,4	3 885	4,4
1931	3	16	700 ¹⁾	2,1 ¹⁾	...	20 000 ¹⁾	28,0 ¹⁾	...	...
1930	7	7	154	...	82,4	338	2,2	810	5,3 ¹⁾
1929	16	30	1 915	4,7	21,1	0 305	3,3	7 553 ²⁾	5,2 ²⁾
1928 ³⁾	5	48	1 008	3,4	26,3	49 836	44,9	153 553	130,8
1927	5	5	218	0,8	7,2	3 087	14,1	3 880	7,8
1926	14	14	660	2,0	21,0	1 106	1,8	1 850	2,8
1925	16	16	904	3,0	33,6	2 539	2,8	4 350	5,5
1924	10	10	1 568	5,6	21,4	4 831	3,1	8 632	5,7

2. Streikide kestus ja raskusmäär.

Durée et taux de gravité des grèves.

Möödunud aasta streikide kohta võib konstateerida ühepäeva streikide ülekaalu. Kõik streigid olid 1934 a. ühepäevased peale Pärnu sadamatöölise üldstreigi ja Ranna-Väemla-Karilepa ja Ämari veetühisuse streigi, millised kestaid neli päeva.

Streikide läbi 1934 a. tekkinud majanduslik kahju on kaugelt suurem kui eelmisel aastal. Streikide läbi 1933 a. kaotsiläinud 339 tööpäeva vastu läks kaotsi 1934 a. 2 207 tööpäeva ehk 65,1% enam, kuna töölistel kaotsiläinud palgasumma neil aastail oli vastavalt 0,7 tuh. kr ja 5,6 tuh. kr ehk 700% enam kui 1933 a. Streigi tagajärjed olid 1934 a. tööliskonnale palju raskemad kui eelmisel aastal. Streikijail kaotsiläinud tööaeg ja palgasumma ületab 1934 a. mitme eelmise aasta kaotsiläinud tööaja ja palgasumma.

Streikide sagedus ja raskusmäär 1928—34 a.
Taux de fréquence et de gravité des grèves de 1928—34.

2.	100 000 täistööaja töölise kohta Pour 100 000 travailleurs à plein horaire	
	Streikide arv Nombre des grèves	Kaotsiläinud tööpäevade arv Nombre de journées de travail perdues
1934	27	1 550 ⁴⁾
1933	33	1 397
1932	17	9 375
1931	12	76 810 ¹⁾
1930	24	1 172
1929	53	14 087
1928	19	155 900

3. Streikide põhjused.
Causes des grèves.

1934 a. streikidest oli 9 majandusliku ja üks poliitilise iseloomuga. Palgakõrgendamise nõue põhjustas 1934 a. üldse 8 streiki 1 314 streikijaga ehk 96,0% streikijate üldarvust. Korratu

palgamaksimine andis põhjust ühele streigile 15 streikijaga, mis teeb 1,1% streikijate üldarvust. Poliitiline streik puhkes ühes ettevõttes 40 töölisega, mis annab 2,9% streikijate üldarvust.

Streikide põhjused — Causes de grèves.

3.	Palgakõrgenduse nõue	Korratu palgamaksimine	Muid	Kokku	%			Total
					Réclamation pour la hausse des salaires	Prétentions irrégulières des salaires	Autres	
1934	8	1	1	10	80,0	10,0	10,0	100
1933	6	2	—	8	75,0	25,0	—	100
1932	1	1	2	4	25,0	25,0	50,0	100
1931	1	1	1	3	33,3	33,3	33,4	100
1930	5	5	—	7	28,6	71,4	—	100
1929	5	8	3	16	31,3	50,0	18,7	100
1928	3	—	2	5	60,0	—	40,0	100

Palgakõrgendamise nõudel puhkes 19. XI 1934 streik A.-s. „Viktoria” saeveskis ja kastitsehases. Streigi põhjustas vabriku juhatus etteütlematu ja isegi tagantjärele ning seega täiesti seadusevastane tükitööhindade kärpimine. Tööinspeksiooni ametnike vahetalitusel õnnestus pooli viia kokkuleppele 20. novembril, mil asuti tööle tööinspektori poolt kinnitatud endiste tükitööhindade alusel.

10. VII 1934 alustas streiki 15 ettepuhujat Joh. Loruvi klaasivabrikus, mille tagajärjel jäi seisma peagu terve vabrik. Ettepuhujad nõudsid töötasu kõrgendamist 50% võrra ja töö alal edasiõudmist klaasipuhujaks saamisega. Streikivaiail ettepuhujail oli 2—6-aastane praktika. Vanema tööinspektori kaasabil saavutati kokkulepe samal päeval, mil ettepuhujate töötasu tõsteti 25% ja asuti tööle. Ühtlasi lubas tööandja korraldada edasiõppimise ja edasiõudmise võimalusi ametaladel.

„Lennok” saeveskis Pärnumaal algas streik 4. VII 1934. Osa töölisi nõudis palga tõstmist 7 snt

1) Ligikaudsed arvud — Données approximatives.
2) Arvestamata pagarite streik — Grève des boulangers non compris.
3) Arvestamata rätsepate streik — Grève des tailleurs non compris.
4) Arvestamata transpordi ja avalike tööde töölisi — Ouvriers des transports et des travaux publics non compris.

võrra tunnis. Kokkuleppel said töölised 2—3 *sent* tunnis juure ja asusid tööle samal päeval.

Tartu klaasivabriku töölised esitasid 6. XI 1934 nõudmise töötasu tõstmiseks 10% võrra, mis vabriku juhatus poolt rahuldati täielikult; töölised asusid tööle järgmisel päeval.

Pärnu sadamatöölise streik algas a.-s. Tallinna Laevaühisuse Pärnu osakonna transporttööstuslikus käitises. Sama käitise vastutava juhataja korraldusel laaditava a/l. „Nora” juurde oli käsutatud tööle 29 sadamatöölise 29. VII 1934 a. kell 12 p. Töölised ilmusid kohale määratud ajaks, kusjuures juhatajast olenevalt aga ei võimaldatud töölistel tööd alata enne kell 3 pl. Töölise seas tekkis rahulolematust ja nõudsid ootetundide väljamaksmist. Järgmisel päeval, 30. VII 1934 arenes a/l. „Nora” juures alguse saanud streik Pärnu sadamatöölise üldstreigiks, kusjuures tõsteti nõudmine kollektiivlepingu kehtima panemiseks. 7-st töölise ja 7-st tööandjate esindajast moodustatud lepituskomisjon koostas tööinspektori juhatusel kokkuleppekava, millele sadamatöölised pärast tildkoosolekut esindajate kaudu kirjutasid alla. Allkirja jätsid andmata tööandjad, kes esitasid oma kokkuleppe kava. Mõlemad kavad tehti teatavaks Teedeministeeriumile. Peale loodetud kokkuleppe luhtumist sõitsid kohale Teedeminister ühes töökaitses osakonna direktoriga, et olukorraga kohapeal tutvuda ja astuda vajalisi samme kokkuleppe saavutamiseks. Selleks kutsuti kokku laiendatud tööandjate ja sadamatöölise koosolek, millest võttis osa ka Teedeminister. Lepiti kokku, et järgmisel hommikul enne töö algust kirjutatakse tööandjate ja töölise esindajate poolt tööinspektori juures lepingule alla, mis ka sündis.

Streigi tulemusena Pärnu sadamatöölised said tähtajalise ühislepingu, mis erineb ainult vormilt Riigi Teatajas 33 — 1929 art. nr. 246 all väljakuulutatud seaduses ettenähtud kollektiivlepingust. Kokkuleppe reguleeris ka sadamatöölise töötõingimused ja kõrvaldas alatised arusaamatused. Suuliselt määratavate tüki- ja ajatööhindade asemele astusid kirjaliku lepinguga kindlaks määratud tüki- ja ajatöö hinnad, mida tööandjad ei saa muuta navigatsioonil ajal. Tähtsamate kaupade (laudade, plankude) laadimise tükitööhinnad tõsteti keskmiselt 14%, kõigi teiste art. aga ca 10%.

Tallinna linna Härjapea kollektori ehitustöödel töötavad hädaabitöölised alustasid streiki 7. II 1934. Streikijad nõudsid palgakõrgendust ja tükitöönormide

reguleerimist. Töötajate nõudmistele tuldi osaliselt vastu ja tõsteti teenistuse ülemäärana päeva kohta 1.20 *kr*-lt 1.40 *kr*-le, jättes tükitöö hinnad endiseks.

Niidu saeveski laoplatsi laudade tahveldajad, arvult 5, esitasid nõudmise 12. VII 1934 tükitöö hinna tõstmiseks 0,10 *sent* tahveldatavate metsamaterjalide kantjalast. Töölise nõudmist ei täidetud ja asendati uute töölisega. Tükihind oli kantjalast 0,65 *sent* ja keskmine teenistus päevas *Kr* 2.34.

3. III 1934 algas streik Ranna-Väemla-Karilepa ja Ämari veeühingu kraavitöödel. Töölised nõudsid tükitööhinna (*m*³) tõstmist. Kuna veeühing töid teostas riikliku tootusega ja töölisele töötasu makseti riigi poolt määratud normide alusel, siis jäeti streikijate nõudmine veeühingu poolt rahuldamata. 7. märtsil osa töölisi loobus streigist, asudes tööle.

„Vabadussõjalaste” liikumise järellainena 5. mail 1934 a. leidis aset poliitilise ilmega ühepäevane demonstratsioon streik E. Kartus’e ja J. Tuling’i riidevärvimise tööstuses Tallinnas. Töölised ilmusid tööruumidesse, kust tööle asumata lahkusid. Kaitsevägede Ülemjuhataja otsusega karistati kuut streigijuhti-töölise. Streigipäeva tagasivõitmiseks töötati pühapäeval 6. V 1934. Puhkepäevade seaduse rikkumise eest töökoja juhatajat karistati vanema tööinspektori otsusega administratiivkorras.

Streiginõudmiste rahuldamise määr (%).
Conséquences des grèves (en %).

4.	Nõudmised rahuldatud — Réclamations ont été satisfaites		
	täielikult <i>entièrement</i>	osaliselt <i>partiellement</i>	rahuldamata <i>non satisfaites</i>
1934 . . .	25,3	71,7	3,0
1933 . . .	20,4	35,2	44,4
1932 . . .	50,0	25,0	25,0
1931 . . .	68,7	33,3	—
1930 . . .	41,6	47,4	11,0
1929 . . .	39,9	35,6	24,5
1928 . . .	27,3	17,4	55,3

4. Streikide tagajärjed.

Conséquences des grèves.

Suurem osa 1934 a. streike on lahendatud tööinspektori otsesel vahelsobitusel. Võrreldes eelmise aastaga paistab, et täielikult rahuldatud nõudmiste arv on tõusnud 20,4%-lt 25,3%-le ja osaliselt rahuldatud nõudmiste arv 35,2%-lt 71,7%-le. Selline vahetõus on tingitud peamiselt tööturu seisukorra paranemisest ja suurenevast tööjõu nõudmisest.

Keskbüroo väljaandis streikide kohta ennem ilmunud ülevaated:

Streigid tööstuses 1933 a., R. Kikkerist, E. Stat. nr. 150(5), 1934 a., lhk. 246—247.
Streigid tööstuses 1931—32, R. Sõrmus, E. Stat. nr. 142(9), 1933 a., lhk. 451—452.
Streigilikumine 1921—30 a., R. Sõrmus, E. Stat. nr. 114(5), 1931 a., lhk. 320—321.
Streigid tööstuses 1929 a., R. Sõrmus, E. Stat. nr. 98(1), 1930 a., lhk. 37—39.
Streigid tööstuses 1928 a., R. Sõrmus, E. Stat. nr. 88(3), 1929 a., lhk. 163—165.
Streigid tööstuses 1927 a., R. Sõrmus, E. Stat. nr. 73(5), 1928 a., lhk. 294—295.
Streigid tööstuses 1927 a. I poolal, R. Sõrmus, E. Stat. nr. 70(9), 1927 a., lhk. 523.
Streigid tööstuses 1926 a., R. Sõrmus, E. Stat. nr. 67(9), 1927 a., lhk. 354—356.
Streigid Eesti tööstuses 1921—25 a., H. Reiman, E. Stat. nr. 54(9), 1926 a., lhk. 7—13.
Streigid Eestis 1922 a., E. Stat. nr. 15(4), 1923 a., lhk. 51—53.

PALGAOLUD TÖÖSTUSES 1934 a. GAINS dans L'INDUSTRIE en 1934.

Sisun: Andmestiku iseloom ja ulatus, lhk. 236. 1. Töö tasumisviis suur-tööstuses 1934 a. juulis, lhk. 236. 2. Lisatasud rahas, lhk. 238. 3. Natuuraltasud, lhk. 239. 4. Tööliste teenistuse koostis suur- ja kesktööstuses 1931—34 a., lhk. 239. 5. Teenistuse liikumise 1927—34 a., lhk. 241. 6. Tööliste palga kogusumma 1927—34 a., lhk. 244. 7. Suur-, kesk- ja väiketööstuse tööliste teenistuse vahekorid 1932—34 a., lhk. 244. 8. Tööliste teenistuse vahekorid tööstusharude ja tööliste soo järgi 1934 a. II poolaastal, lhk. 245. 9. Tööliste rühmitus 1934 a. juuli teenistuse järgi, lhk. 246. 10. Tööliste teenistuse rajooniline võrdlus, lhk. 249. 11. Administratiiv-personaali palgad, lhk. 249.

Andmestiku iseloom ja ulatus. Caractère des données.

Iseloomult kahte liiki ja sellest olenevalt on need käsitatud kahes osas. Ülevaate esimeses osas on toodud teenistuse keskmised tööstusharude järgi jne. töölistel tehtud tööpäevade ja töötundide arvu ning teenitud palgasummade kohta koostatud üldarvulistest andmetest põhjal. Need andmed kogutakse poolaastati ja vastavalt sellele ka mõningad keskmised on arvatud iga poolaasta kohta. Ülevaate teises osas on kasutatud n.n. isiklike palgaandmeid, milleid ettevõtteid koostavad kord aastas — juulis. Juuli isiklike palgaandmeid iga palgasaaja kohta märgitakse tehtud tööaeg (tööpäevad ja -tunnid) ning teenitud palgasummad — iga palgaelement eraldi (normaal-töötundidega ja ületundidega teenitud summad, perekonna-abiraha jne.). Need andmed Keskbüroo arvutab iga palgasaaja keskmise normaal-töötunni teenistuse, kusjuures võetakse arvesse kõik lisatasud rahas ja naturas (1929 a. alates ka perekonna-abiraha) ning ajatöö ületunnid korrutatakse võrdsele nende ületundide eest makstud lisaprotsendi määral. Selliselt ettevalmistatud andmete järgi palgallised on liigitatud ametalade järgi ja peale selle jaotatud juuli keskmise normaal-töötunni teenistuse alusel n. n. palgaredele, käesoleval juhul öleti — teenistusredeli järgi.

Elmaimitud andmeid kogutakse suur- ja kesktööstusettevõtetele, kuhu kuuluvad vastavalt 20 ja enam ning 5—10 töötajaga ettevõtteid ja neis töötajad palgallised.

Välksemalt ettevõtelt kogutakse andmeid vaid kord aastas (juulis) lihtsustatud vormi järgi, millest on ainult suuremalt ettevõtelt kogutavate juuli isiklike palgaandmete taolised.

Andmete kvaliteedi suhtes jääb püsima varem avaldatud seisukoht. Nimelt, suurettevõtete andmeid tuleb lugeda igati rahuldavaks, kuna neis on korralik raamatupidamine ja ühtlasi täppis tööaja ja palgasummade arvestus. Mida väiksemad on aga ettevõtteid, seda üldiselt ebatäpsemad on nende statistilised andmed. Seda eriti tööaja suhtes, kuna neis ületundide kohta ei peeta täpsat arvestust. Nii jääb osa tööajast arvestamata, mis mõjutab teenistuse andmeid tõstvalt. Andmete kasutamisel tuleb arvestada selle reservatsiooniga.

I. Töö tasumisviis suur-tööstuses 1934 a. juulis.

Modes de paiement dans les grandes entreprises industrielles en juillet 1934.

Töö tasumisviisi suhtes suur-tööstuse töölistel on juuli isiklike tööaja- ja palgaandmete järgi jaotatud kolme liiki:

a) alatiselt ajaviisi töötajad (tunni-, päeva-, nädalapalgallised jne.),

b) vaheldumisi aja- ja tükiviisi töötajad ning

d) alatiselt tükilist.

Töö tasumisviisis ei saa viimase 6 aasta kestes märkida kindlat sirgjoonelist tendentsi, kuna muutused süsteemide vahekorris kannavad juhuslikku ja suunalt aastast-aastasse vahelduvat iseloomu.

Eraettevõtetes üldiselt on ülekaalus puhtal kujul ajatöö süsteem. Nii 1. a. juuli andmeil töötas alatiselt ajaviisi meestest 64%, vaheldumisi aja- ja tükitöö alusel — 15,6% ning ainult 20,4% meeste üldarvust oli alatiselt tükitöö alusel töötajaid. Naiste töö alal aga tükitööd tehakse suhteliselt tunduvalt rohkem. Nii oli eraettevõtetes samal ajal alatiselt tükitöö alusel töötajaid naisi ca 35%, alatiselt ajaviisi töötajaid alla poole naiste üldarvust ning vaheldumisi aja- ja tükitöö alusel töötajaid suhteliselt peagu samapalju kui mehi (17,2%).

Meeste töö alal kõige rohkem on levinud tükitöö murdude ja kaevanduste rühmas. Seal ligi 60% meeste üldarvust töötab alatiselt tükitöö alusel; peale selle veel ca 20% töötab vaheldumisi aja- ja tükitöö alusel. Nii jääb seal järele alatisi ajaviisi töötajaid vaid ca 20%. Võrreldes eelmiste aastatoga tükitöö süsteem ses rühmas süveneb järjekindlalt. Alatiselt tükitöö alusel töötavate meeste arv on erakaevandustes tõusnud 1931—34 a. ca 40%-lt ca 60%-le. Tükitöö süsteemi ulatuse poolest on teisel kohal ehitustööstus, edasi — tükitöö ulatuse järjekorras — kehakatte- ja pudukaupade tööstus, mineraalide töötlemine ning metallitööstus. Neis rühmades alatiselt tükitöö alusel töötajate meeste arv kõigub 20—30%. Veidi alla 20% on alatiselt tükitöö alusel töötajaid mehi veel naha-, tekstiil- ja puutööstuses. Teistes mainimata rühmades aga ajatöö kas puhtal kujul või vaheldumisi tükitööga omab veel suurema ulatuse, tükitöö süsteem aga sellevastu esineb üsna piiratud ulatuses. Muuseas tükitööstus on ainuke tööstusharu, kus kehtiv ainult ajatöö süsteem.

Naiste tööaladel tükitöö süsteem on kehtiv üldiselt tunduvalt laiemas ulatuses. Mitmes tööstusharus alatiselt tükitöö alusel töötajate arv ulatub suur-tööstuse eraettevõtteis üle 30%. Kõige laiemas

Töö tasumise viis suurtoöstuses juulis 1934 (% iga tööstusharu töölise üldarvust).
 Modes de paiement en grandes entreprises en juillet 1934 (% au nombre total des ouvriers de chaque tranche industrielle).

1.

Pour la nomenclature s'adresser
 au tab. 2.

	Mehed — Hommes						Naised — Femmes								
	Alatiseid ajatööliseid	Vaheldumisi aja- ja tükitöölised	Alatiseid tükitööliseid	Kokku	Neist			Ouvriers travaillant au temps	Ouvr. trav. au temps et pièces	Ouvr. trav. sans pièces	Total	Dont			
					Perekonna-ahiraha saajad	Premia saajad	Muid rahalistele lisantsude saaj.					Ouvr. recevant allocations familiales	Ouvr. recevant primes	Ouvr. recevant autres récompenses en espèces	
I. Eratööstus — Industrie privée.															
I. Murrud ja kaevandused	21,0	21,0	58,0	100	3,3	6,3	4,6	3,5	18,7	82,3	100	—	—	0,2	
II. Mineraalide töötlemine	60,0	18,8	21,2	100	24,3	31,3	10,1	65,2	21,2	13,6	100	3,6	6,4	1,2	
III. Metallitööstus	46,6	29,3	24,1	100	0,4	4,7	1,4	51,6	11,0	37,4	100	—	11,0	0,6	
IV. Keemiatööstus	85,1	10,0	4,9	100	0,6	18,7	7,5	78,3	7,1	14,6	100	—	21,0	10,6	
V. Nahatööstus	75,0	5,6	18,4	100	—	—	1,1	0,7	100	—	100	—	—	—	
VI. Tekstiilitööstus	68,8	14,0	17,2	100	31,3	18,4	15,0	40,9	21,9	37,2	100	6,8	5,1	18,2	
VII. Puutööstus	67,1	13,6	19,3	100	7,5	17,1	0,3	60,1	18,1	21,8	100	3,8	23,6	—	
VIII. Paberitööstus	75,5	20,4	4,1	100	13,0	38,7	25,4	53,1	32,0	14,9	100	1,5	4,1	26,7	
IX. Polligraafiatööstus	100	—	—	100	—	—	—	100	—	—	100	—	—	—	
X. Toit-, maitseainete ja jookide tööstus	91,2	1,7	7,1	100	3,6	5,8	8,4	49,0	5,1	45,9	100	—	4,0	0,3	
XI. Kehakatte- ja pudukaupade tööstus	72,9	0,5	26,0	100	—	0,5	—	76,1	—	23,9	100	—	—	—	
XII. Ehitustööstus	53,7	17,7	28,6	100	4,5	4,0	3,4	62,7	20,1	17,2	100	5,9	6,9	—	
XIII. Elektri jaamad ning gaasi- ja veevarustus	89,2	8,6	2,2	100	18,5	19,5	20,7	40,0	—	60,0	100	13,8	33,3	—	
XIV. Puhastustööstus	100	—	—	100	16,7	—	—	50,0	66,7	—	100	1,2	3,6	7,1	
Keskmine — Moyenne	64,0	15,6	20,4	100	11,4	14,5	7,7	48,6	17,2	34,2	100	4,3	7,9	8,1	
Keskmine — Moyenne: 1933	67,4	16,3	16,3	100	13,6	11,3	6,1	50,0	17,5	32,5	100	5,5	7,0	9,0	
1932	66,4	15,2	18,4	100	10,4	12,4	7,2	46,4	15,7	37,9	100	5,9	4,7	11,9	
1931	70,8	14,0	15,2	100	15,3	11,7	7,2	48,6	18,8	34,6	100	6,1	9,7	10,3	
1930	64,7	17,1	13,2	100	19,7	17,7	9,6	47,0	15,8	37,2	100	6,9	16,0	12,0	
1929	64,4	18,6	17,0	100	16,0	12,6	8,8	48,2	15,5	36,3	100	7,1	9,2	15,4	
II. Riigitööstus — Entreprises d'Etat.															
I. Murrud ja kaevandused	13,9	28,1	68,0	100	—	2,2	—	1,7	18,3	80,0	100	—	0,6	—	
III. Metallitööstus	12,7	22,3	65,0	100	61,4	12,1	2,0	23,2	22,2	55,6	100	11,1	23,2	—	
VII. Puutööstus	25,2	21,9	52,9	100	11,0	—	—	73,3	20,0	6,7	100	—	—	—	
IX. Polligraafiatööstus	100	—	—	100	11,2	—	—	1,1	100	—	100	4,5	—	1,5	
XIII. Elektri jaamad	100	—	—	100	—	—	—	100	—	—	100	—	—	—	
Keskmine — Moyenne	17,5	23,6	58,9	100	32,8	7,1	1,1	16,2	16,2	67,6	100	0,7	0,9	0,2	
Keskmine — Moyenne: 1933	22,0	23,0	55,0	100	35,3	7,2	1,0	21,7	13,0	64,7	100	1,4	0,5	0,2	
1932	20,0	21,6	53,4	100	35,1	10,8	7,3	17,5	19,9	66,6	100	1,6	1,1	2,9	
1931	20,4	20,9	58,7	100	35,6	10,0	6,4	25,1	14,4	60,5	100	1,7	1,0	1,7	
1930	19,0	26,8	54,2	100	38,6	8,5	9,3	22,5	19,7	57,3	100	2,9	0,7	2,1	
1929	19,2	25,0	55,8	100	34,1	12,4	7,8	24,7	19,2	56,1	100	1,7	0,4	0,4	
Era- ja riigitööstuse keskmine	1934	57,4	16,7	25,9	100	14,4	13,4	6,7	47,0	17,1	35,9	100	4,1	7,5	7,7
Moyenne pour l'industrie privée et d'Etat	1933	59,6	17,5	22,9	100	17,3	10,6	5,2	48,2	17,2	34,8	100	5,2	6,5	8,5
1932	56,8	16,5	24,7	100	20,3	12,1	7,2	44,7	15,7	39,0	100	5,7	4,5	11,8	
1931	60,2	14,5	21,3	100	17,8	10,9	6,7	47,3	16,7	36,0	100	5,9	9,2	10,0	
1930	56,1	20,6	23,8	100	23,3	15,9	9,6	45,8	10,0	38,2	100	6,7	15,2	12,4	
1929	56,1	19,8	24,1	100	19,4	12,6	8,0	46,7	15,8	37,5	100	6,8	8,7	14,4	

ulatuse tükitöö süsteem on kehtiv, samuti kui mees-
 telgi, murdude ja kaevanduste rühmas, kus alatise-
 tükitöö alusel töötajaid oli 1. a. juuli andmeil üle
 80% ning vaheldumisi aja- ja tükitöö alusel töötajaid
 ca 15%. Tähtsamaist tööstusharudest tükitöö ulatuse
 poolest teisel kohal on toit- ja maitseainete ning
 jookide tööstus. Ses rühmas tüki- ja ajatöö alusel
 töötajaid on arvult peagu võrdselt. Edasi, naiste
 tähtsaimal tööalal — tekstiilitööstuses — alatisi tüki-
 töölisi on ligi 40% ning vaheldumisi aja- ja tükitöö
 alusel töötajaid ca 20%. Tükitöö süsteemi ulatuse
 poolest osutuvad tähtsamaks veel metalli-, puu-
 kehakatte- ja pudukaupade tööstus, elektri jaamad
 ning puhastustööstus, kus alatise tükitöö alusel
 töötajate arv kõigub ca 20—40%.

Riigiettevõtete vahekorrad on eratööstusega
 võrreldes teravalt lahkuminevad. Seal vaid trüki-
 tööstuses (Riigi trükikojas) ja elektri jaamades (Ella-
 maal) valitseb puhtal kujul ajatöö süsteem. Kõikjal
 mujal aga on ülekaalus tükitöö. Riigiettevõtteis
 tükitöö süsteem on ulatuselt seatud esikohale koguni
 sellistel aladel, kus eraettevõtteis töötatakse peamiselt

ajatöö alusel. Selliste hulka kuulub kõigepealt metalli-
 tööstus, mis on tähtsamaid tööstusharusid nii era-
 kui riigiettevõtete hulgas. Riigiettevõtteis alatise-
 tükitöö alusel töötavaid mehi oli 1. a. juulis 65%,
 eraettevõtteis aga samal ajal alla 25%. Alatisi aja-
 töölisi oli vastavalt 12,7% pro 46,6% ning vahel-
 dumisi aja- ja tükitöö alusel töötajaid 22,3% pro
 29,3%. Ka naiste töö on riiklikes metallivabrikutes
 seatud peamiselt tükitöö alusele. Murdude ja ka-
 vanduste rühmas, kus eraettevõtteid tükitöö süsteemi
 teostanud kõige laiemas ulatuses, riigiettevõtteis
 tükitöö süsteem omab suhteliselt veel suurema leviku.

Uudisena palgapoliitikas tuleb mainida 1934 a.
 kevadel esialgu osaliselt ja hiljem kogu ettevõtte
 kohta A. s. A. M. Lutheri vabrikus kehtimapanud
 uut n. n. Bedaux palgasüsteemi. Teistes maades
 see süsteem on levinud juba tuhandeis ettevõtteis.

Bedaux süsteem ei ole ei aja- ega tükitöö süsteem. Selle
 süsteemi juures hulga mõtmiste varal määratakse kindlaks tea-
 tavaks töötoiminguks normaalselt vajalik töökogus. Töö-
 koguse mõõtühikuks on „B“. Normaalseks tööühimeks on 60 „B“
 ühe töötunni jooksul. Mõtmiste varal määratakse kindlaks B
 iga üksiku tööliigi kohta. Iga tööliigi kohta määratakse kindlaks

järgi kaks liiki, nimelt perekonna-abirahad ja preemiad, peale selle koos kõik muud rahas makstud lisatasud. Nii era- kui riigiettevõtteis rahas lisatasu saanud meeste arv on suhteliselt tunduvalt kõrgem kui naiste arv. Suhteliselt suurema perekonna-abiraha saajate arvuga esinevad eraettevõtteis tekstiiltöölised (mehi 31,3%, naisi 6,8%), mineraalide töötlemise alal teotsevad töölised (m. 24,8%, n. 3,6%), avalikkude elektrijaamade töölised (m. 18,5%, n. 13,3%), pabertöölised (m. 13%, n. 1,5%) ning puutööstuse töölised (m. 7,5%, n. 3,8%). Teistes tööstusharudes perekonna-abirahasaaajaid on võrdlemisi vähe. Riigiettevõtteis, kus perekonna-abiraha maksmine on nähtud ette eriseadusega kõigile perekondlikele üldisel alusel, perekonna-abiraha saajate meeste arv ulatub üle 30%, metallivabrikuis koguni ca 60%-ni.

Preemiade süsteem on üldiselt levinud vähe ja seda koguni mitte kõigis tööstusharudes. L. a. juulis eraettevõtteis meestest 14,5% ja naistest vaid 7,9% said ergutuspreemiaid. Riigiettevõtteis preemiasaajate arv on veel väiksem. Üksikuist tööstusharudest preemiasüsteem on levinud rohkem mineraalide töötlemise rühmas, keemiatööstuses, tekstiil-, puu-, paberi-, toit-, maitseainete- ja jookide tööstuses, elektrijaamades ning gaasivabrikutes ja linnade vesivarustuse alal. Riiklikest ettevõtetest preemiaid makstakse peamiselt metallivabrikutes. Muid lisatasusid makstakse rahas peamiselt samades tööstusharudes, kus makstakse preemiaidki (üksikasju vt. tab. 1).

3. Naturaaltasud. Peale rahas maksetavate lisatasude naturas antud lisatasuna esineb peamiselt alandatud hinnaga või päris tasuta korterivarustus — osalt täielik korterivarustus (korter, küte, valgustus), sageli küll vaid korter. Naturaaltasu saajatena esinevad peamiselt suurvabrikute ja maalasuvate ettevõtete töölised, kus tööliste korteriga varustamise otstarbel on ehitatud töölistemajad — kasarmud. Enamjagu neist on ehitatud juba veneajal, osa aga, nagu näiteks põlevkivitööstuse rajoonis, on ehitatud alles viimasel aastakümnel. Nii suur- kui kesktööstuses korterivarustuse saajate arv on võrdlemisi väike — ca 7—8%.

Suurtööstuses naturaaltasude süsteem piirdub peamiselt korterivarustusega. Kesktööstuses aga on naturaaltasude süsteem mitmekesisem. Peale korterivarustuse siin tuleb sageli ette lisatasu maksmist toitainete näol, seda peamiselt toitainete tööstuses (piimameiereides jne.) ning osalt naturas antava osalise või täieliku ülalpidamise näol. Üksikutel juhtudel töölised saavad lisaks rahapalgale muid lisatasusid naturas, nagu aia- ja karjamaa jne.

4. Tööliste teenistuse koostis suur- ja kesktööstuses 1931—34 a.
Composition du gain des ouvriers dans les grandes et moyennes entreprises industrielles de 1931—34.

Tööliste teenistuse koostises l. a. asetleidnud muutused on äärmiselt väikesed. Ühes seiskorra lahenemisega on hakatud tegema rohkem ületunnitööd ja seetõttu on vaid ületunnitööga teenitud summade

Tööliste teenistuse koostis % suur- ja kesktööstuses 1931—34 a.
Effectif du gain des ouvriers dans les grandes et moyennes entreprises en % de 1931—34.

8.	1934		1933		1932		1931	
	Poolaastad — Semestres							
	II	I	II	I	II	I	II	I
Suurtööstus — Grandes entreprises.								
Mehed — Hommes.								
1. Normaaltöötaja teenistus	90,1	89,9	90,4	90,4	90,6	89,8	88,9	83,2
2. Ületunnitöö teenistus	3,6	4,0	3,0	3,0	2,6	3,7	4,6	9,1
3. Lisatasud	5,7	5,2	5,7	5,7	5,8	5,4	5,4	6,7
4. Naturaaltasud	0,6	0,9	0,9	0,9	1,2	1,1	1,1	1,0
Kokku	100	100	100	100	100	100	100	100
Naised — Femmes.								
1. Gain pour le travail ordinaire	95,4	95,0	95,5	95,4	95,1	95,0	94,4	93,2
2. Gain pour le travail supplémentaire	0,9	1,4	0,9	0,5	0,4	0,5	0,9	2,6
3. Gains divers supplémentaires	3,2	2,7	3,2	2,6	2,7	2,7	3,0	3,0
4. Subvention en nature	0,5	0,9	0,4	1,5	1,8	1,8	1,7	1,2
Total	100	100	100	100	100	100	100	100
Kesktööstus — Entreprises moyennes.								
Mehed — Hommes.								
1. Normaaltöötaja teenistus	94,1	93,9	93,8	93,6	94,5	95,0	94,9	93,1
2. Ületunnitöö teenistus	2,9	3,0	2,9	2,9	2,4	2,8	2,8	3,6
3. Lisatasud	1,5	1,2	1,5	1,4	1,4	1,0	1,8	1,2
4. Naturaaltasud	1,5	1,9	1,8	2,1	1,7	1,7	1,6	2,1
Kokku	100	100	100	100	100	100	100	100
Naised — Femmes.								
1. Gain pour le travail ordinaire	97,3	97,2	96,8	97,9	98,0	97,9	97,7	97,2
2. Gain pour le travail supplémentaire	1,1	1,7	1,0	1,1	1,0	1,1	0,9	1,8
3. Gains divers supplémentaires	1,1	0,2	1,1	0,5	0,5	0,5	0,9	0,5
4. Subvention en nature	0,5	0,9	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Total	100	100	100	100	100	100	100	100

tähtsus pisut tõusnud. Tab. 3 näeme, et normaaltöötajaga teenitud summade osatähtsus kogu teenistuse summast on madalam meestel suurtööstuses — 1934 a. keskmiselt 90%. Naistel suurtööstuses ja meestel kesktööstuses see osa teenistusest moodustab ca 94—95% ning naistel kesktööstuses veel pisut rohkem — ca 97,5%. Neid erinevaid vahakordi mõjutab osalt rahas maksetavate lisatasude ja naturaaltasude nii tööliste soo kui ettevõtete suurusrühmade järgi erinev ulatus. Teiseks mõjutab neid vahakordi erinev ületunnitöö ulatus. Loomulikult, meestel lasub suurem perekonna ülalpidamise moraalne kohustus, milline asjaolu kohustab mehi hoolitsema suurema sissetuleku eest. Nii tehakse ületunnitööd igal võimalikul juhul. Peamiselt sel põhjusel meeste tööpäev on pikem ja ületunnitööga teenitud summade tähtsus teenistuse üldises summas tunduvalt kõrgem kui naistel. 1934 a. mehed teenisid ületunnitööga 3,8%, naised aga veidi üle 1% kogu teenistuse summast. Ületunnitööga kesktööstuses teenitud summade võrdkaal on tunduvalt madalam kui suurtööstuses, mille juures tuleb aga kahelda. Iseloomustades siin kasutatavaid andmeid, märkisime eespool, et väiksemate ettevõtete andmestik just töötaja suhtes on puudulik. Vaevalt tegelikult töölised teevad ületunnitööd kesktööstuses palju vähem kui suurtööstuses. Seepärast ka vahe ületunnitööga teenitud summade osatähtsuses suur- ja kesktööstuses ei tohiks olla tõeliselt nii suur, nagu näeme seda tab. 3 andmeist. Samast tabelist näeme,

Töölise keskmise teenustunnis (snt) ja selle koostis suur- ja kesktööstuses 1934 a.
Moyenne du gain horaire des ouv. (en snt) et effectif du gain dans les grandes et moyennes entrepr. en 1934.

Nomenklatuur v. tab. 2. Pour la nomenclature s'adresser au tab. 2.	Ettevõtte arv	Teenistusse koostis ¹⁾										%	Kokku	Moyenne des entreprises	Moyenne du nombre des ouvriers, dont on dispose des données	Gain horaire p. ouv. ²⁾										%	Total												
		rahas (snt)					rahas									en arg. (snt)					en arg.																		
		normaal-töötaja teenistus	üleannitöö teenistus	lisatasud	naturaalkasu väär- tus (snt)	Kokku	normaal-töötaja teenistus	üleannitöö teenistus	lisatasud	naturaalkasu väär- tus	Kokku					normaal-töötaja teenistus	üleannitöö teenistus	lisatasud	naturaalkasu väär- tus (snt)	Kokku	normaal-töötaja teenistus	üleannitöö teenistus	lisatasud	naturaalkasu väär- tus	Kokku														
I poolaasta — I semestre.																				II poolaasta — II semestre.																			
a) Mehed — Hommes.																				a) Mehed — Hommes.																			
1. Suurtööstus — Grandes entreprises.																				1. Suurtööstus — Grandes entreprises.																			
I	18	2 381	32,2	0,8	0,1	0,5	33,6	95,8	2,4	0,3	1,5	100	10	2 106	31,9	0,6	0,2	0,6	33,2	95,8	1,8	0,6	1,8	100	I														
II	19	964	25,3	0,4	3,4	0,9	30,0	84,3	1,3	11,4	3,0	100	18	1 093	25,8	0,3	3,3	0,5	29,9	86,3	1,0	11,0	1,7	100	II														
III	38	2 909	37,4	1,1	2,2	0,9	40,7	91,9	2,7	5,4	1	100	38	3 138	37,3	0,8	2,3	0,6	40,3	92,5	2,0	5,5	0,0	100	III														
IV	12	712	27,1	1,6	1,9	0,0	30,6	86,6	5,2	6,2	1	100	12	737	26,9	1,2	1,5	0,0	29,9	90,0	4,0	6,0	0,0	100	IV														
V	10	243	33,2	0,9	0,0	0,0	34,1	97,4	2,6	—	1	100	9	231	32,9	1,1	0,3	0,0	34,3	95,9	3,2	0,9	0,0	100	V														
VI	36	2 788	24,1	1,4	1,9	0,8	27,9	86,4	5,7	6,8	1,1	100	35	2 597	24,5	1,7	1,6	0,3	28,3	86,5	0,0	6,4	1,1	100	VI														
VII	82	3 867	23,9	1,8	1,2	0,0	26,0	88,8	6,7	4,5	1	100	58	3 016	23,6	1,7	2,0	0,0	32,3	88,5	5,8	6,2	0,0	100	VII														
VIII	11	1 424	28,0	1,6	2,7	0,7	33,0	84,8	4,8	8,2	2,1	100	11	1 477	28,1	1,8	2,2	0,7	33,6	83,6	4,8	9,5	2,1	100	VIII														
IX	17	644	42,9	0,2	1,1	0,0	44,0	96,2	1,3	2,5	—	100	17	632	41,2	0,9	2,0	0,0	44,3	93,0	2,0	5,0	0,0	100	IX														
X	35	684	31,4	1,2	1,5	0,9	35,0	89,7	3,4	4,9	2,0	100	37	680	31,5	1,1	1,7	0,8	35,1	89,8	3,1	4,8	2,3	100	X														
XI	18	354	32,5	0,2	1,8	0,0	34,5	94,2	0,6	5,2	—	100	14	322	29,1	0,0	0,5	—	29,6	93,0	0,0	1,7	—	100	XI														
XII	28	2 575	26,5	1,2	1,2	0,0	28,9	91,6	4,2	4,2	—	100	28	1 691	28,4	0,8	0,9	—	29,0	98,0	1,0	1,0	—	100	XII														
XIII	7	451	34,4	3,6	4,4	0,4	42,8	80,4	8,4	10,3	0,9	100	7	500	34,0	4,0	4,0	0,4	42,1	81,8	0,4	9,4	0,9	100	XIII														
XIV	2	4	40,2	—	—	2,2	3,9	40,3	86,8	—	4,8	8,4	2	4	36,8	0,9	3,7	3,7	45,2	80,6	2,0	8,2	8,2	100	XIV														
Keskmine	333	20 070	29,3	1,3	1,7	0,3	32,6	89,9	4,0	5,2	0,9	100	305	18 214	30,2	1,2	1,9	0,2	33,5	90,1	3,6	5,7	0,6	100															
148	10 083	30,0	1,4	1,9	0,3	33,6	89,3	4,2	5,6	0,9	100	143	14 997	30,3	1,3	2,0	0,3	33,9	89,4	3,8	6,0	0,8	100																
185	3 987	26,1	0,9	0,6	0,1	27,7	94,2	3,2	2,2	0,4	100	182	3 217	29,6	0,8	0,9	0,1	31,4	94,2	2,5	3,0	0,3	100																
2. Kesktööstus — Entreprises moyennes.																				2. Kesktööstus — Entreprises moyennes.																			
I	1	19	39,6	—	0,5	—	40,1	98,8	—	1,2	—	100	1	14	37,8	—	—	—	37,8	100	—	—	—	—	100	I													
II	34	201	26,7	0,2	0,0	0,1	27,0	98,9	0,7	—	0,4	100	32	253	26,5	0,7	0,0	0,0	28,1	94,3	2,5	0,0	3,2	—	100	II													
III	80	580	26,8	0,4	0,6	0,0	27,8	96,4	1,4	2,2	—	100	75	578	27,9	0,4	0,5	0,0	28,2	96,9	1,4	1,7	0,0	100	III														
IV	23	116	30,8	0,8	0,1	0,3	31,8	96,2	2,5	0,3	1,0	100	29	140	30,4	0,9	0,3	0,0	32,2	94,4	2,8	0,9	1,9	100	IV														
V	21	136	26,8	0,2	0,0	0,0	27,0	99,3	0,7	—	—	100	22	104	26,6	0,3	0,4	0,0	27,3	97,4	1,1	1,5	0,0	100	V														
VI	42	234	25,2	0,5	0,9	0,2	26,9	94,0	1,9	3,4	0,7	100	41	214	26,1	0,6	0,3	0,3	27,3	95,6	2,2	1,1	1,1	100	VI														
VII	105	838	20,5	0,3	0,0	0,1	21,4	95,8	3,7	—	0,5	100	94	727	23,0	0,5	0,0	0,3	23,8	98,6	2,1	0,0	1,3	100	VII														
VIII	12	47	29,9	2,3	0,2	1,7	25,1	83,3	9,1	0,8	6,8	100	11	63	21,3	1,9	0,5	1,9	20,5	83,2	7,4	2,0	7,4	100	VIII														
IX	47	300	29,7	0,3	0,0	0,1	30,1	98,7	1,0	—	0,3	100	45	272	30,8	0,2	0,1	0,0	31,1	99,1	0,8	0,3	0,0	100	IX														
X	258	1 186	22,1	1,7	0,5	1,3	22,6	86,3	6,6	2,0	5,1	100	252	1 158	22,1	1,3	0,6	0,9	24,9	88,8	5,2	2,4	3,6	100	X														
XI	38	163	29,0	0,2	0,0	—	29,2	99,8	0,7	—	—	100	39	186	30,3	0,0	0,2	—	30,5	99,0	0,0	0,7	—	100	XI														
XII	21	184	27,7	0,5	—	0,0	28,2	98,2	1,8	—	—	100	20	237	30,0	0,2	0,0	0,0	32,2	93,2	6,8	0,0	0,0	100	XII														
XIII	7	42	30,9	2,0	1,8	0,9	35,4	87,3	5,7	4,5	2,5	100	8	46	28,4	1,9	0,9	0,4	31,6	89,9	0,0	2,8	1,3	100	XIII														
XIV	12	36	30,4	0,1	2,0	0,5	33,0	92,1	0,3	6,1	1,5	100	11	40	32,8	0,0	2,3	0,5	35,6	92,1	0,0	6,5	1,4	100	XIV														
Moyenne	701	4 144	24,7	0,8	0,3	0,5	26,3	93,9	3,0	1,2	1,9	100	686	4 092	25,8	0,8	0,4	0,4	27,4	94,1	2,9	1,5	1,5	100															
b) Naised — Femmes.																				b) Naised — Femmes.																			
1. Suurtööstus — Grandes entreprises.																				1. Suurtööstus — Grandes entreprises.																			
I	17	688	23,5	0,0	—	0,1	23,0	99,6	—	—	0,4	100	17	594	22,4	0,2	0,0	0,1	22,7	98,7	0,9	0,0	0,4	100	I														
II	14	228	16,1	0,1	0,3	0,2	16,7	98,4	0,6	1,8	1,2	100	12	238	16,1	0,1	0,3	0,1	16,6	97,0	0,6	1,8	0,6	100	II														
III	26	183	23,3	0,1	0,2	—	23,0	98,7	0,4	0,9	—	100	26	208	20,9	0,3	0,4	—	21,9	96,7	1,4	1,9	—	100	III														
IV	11	278	19,2	0,2	3,9	—	23,3	82,4	0,9	16,7	—	100	11	308	19,1	0,2	2,6	—	21,9	87,2	0,9	11,9	—	100	IV														
V	10	79	18,0	0,5	0,0	—	18,6	97,3	2,7	—	—	100	9	77	18,2	0,2	0,1	—	18,5	98,4	1,1	0,5	—	100	V														
VI	38	5 267	21,7	0,2	0,6	0,8	22,3	95,2	0,9	2,6	1,9	100	37	5 170	21,6	0,2	0,0	0,2	22,6	95,5	0,9	2,7	0,9	100	VI														
VII	76	1 441	17,8	0,7	0,9	—	19,3	92,2	3,9	4,2	—	100	54	1 488	18,1	0,4	1,4	—	21,9	91,8	1,8	6,4	—	100	VII														
VIII	10	345	22,2	0,4	0,0	0,5	23,1	96,1	1,7	—	2,2	100	11	368	22,4	0,3	0,6	0,6	23,8	94,1	1,3	2,1	2,5	100	VIII														
IX	17	332	28,0	0,3	0,7	—	29,0	96,6	1,0	2,4	—	100	17	311	28,7	0,3	1,7	—	29,7	93,6	0,9	5,5	—	100	IX														
X	30	1 137	19,3	0,3	0,1	0,0	19,7	98,0	1,5	0,5	—	100	31	1 328	18,8	0,4	0,1	0,0	19,3	97,4	2,1	0,5	—	100	X														
XI	20	728	20,2	0,1	0,3	—	20,8	98,0	0,6	1,5	—	100	17	705	18,3	0,0	0,1	—	18,4	99,5	0,0	0,5	—	100	XI														
XII	10	350	15,5	0,4	2,1	—	18,0	86,1	2,2	11,7	—	100	19	144	16,2	0,0	0,0	—	16,2	100	0,0	0,0	—	100	XII														
XIII	3	38	22,0	0,6	1,3	—	28,9	92,1	2,5	5,4	—	100	4	36	20,4	0,3	1,4	—	31,1	94,5	1,0	4,5	—	100	XIII														
XIV	3	80	19,9	0,7	0,3	0,8	21,2	93,9	3,8	1,4	1,4	100	3	83	18,2	1,0	0,5	0,2	19,9	91,5	5,0	2,5	1,0	100	XIV														
Keskmine	291	11 167	20,9	0,3	0,6	0,2	22,0	95,0	1,4	2,7	0,9	100	268	11 054	20,7	0,2	0,7	0,1	21,7	95,4	0,9	3,2	0,5	100															
134	9 501	21,3	0,3	0,7	0,2	22,5	94,7	1,3	3,1	0,9	100	128	9 438	21,0	0,2	0,7	0,2	22,1	94,9	1,1	3,2	0,8	100																
157	1 666	18,1	0,3	0,1	—	18,5	97,8	1,0	0,6	—	100	140	1 616	18,7	0,3	0,3	0,0	19,3	96,8	1,5	1,6	0,1	100																
2. Kesktööstus — Entreprises moyennes.																				2. Kesktööstus — Entreprises moyennes.																			
I	20	75	17,2	0,0	—	—	17,2	100	—	—	—	100	24	108	16,2	0,1	0,0	—	16,3	99,4	0,0	0,0	—	100	I														
II	22	90	16,6	0,1	—	—	16,7	99,4	0,6	—	—	100	24	114	19,0	—	—	—	19,0	100	—	—	—	—	100	II													
III	23	99	19,9	0,1	0,1	0,1	20,2	98,5	0,5	0,5	0,5	100	27	94	19,8	0,0	0,8	0,1	20,7	95,6	0,0	3,9	0,5	100	III														
IV	11	38	17,7	0,1	—	—	17,8	99,4	0,6	—	—	100	13	59	17,6	0,0	0,3	—	17,9																				

Tab. 5 toodud keskmised iseloomustavad teenistuse käiku suurtööstuses peamiselt töötasanormide seisukohalt. Sealt näeme, et üldiselt töötasanormid olid 1934 a. veidi ebasoodsamad kui eelmisel aastal. Tunniteenistuse keskmine langes 29,2 sendilt 29,0 sendile ehk suhteliselt ühe punkti võrra. Üldkeskmiselt tunniteenistus on seega langenud peagu 1923 a. tasemele. Üldjoontes sama pildi pakub tunniteenistuse liikumine ettevõtete suurusrühmade ja tööliste soo järgi (vt. tab. 6).

Üksikuist tööstusharudest mõningad andsid suurtööstuses teenistuse tõusu, nagu murrud ja kaevandused, mineraalide töötlemine ja tekstiiltööstus (1 punkti võrra), metallitööstus (2 p.) ning puu- ja paberitööstus (6 p.). Tunniteenistuse langus aga on olnud

Tööliste teenistus tunnis väiketööstuses 1934 a. juulis (sent).
Gain moyen horaire des ouvriers dans les petites entreprises industrielles en juillet de 1934 (sent).

7. Pour la nomenclature s'adresser au tab. 2.	Mehed	Naised
	Hommes	Femmes
I. Murrud ja kaevandused	15,4	.
II. Mineraalide töötlemine	20,0	10,9
III. Metallitööstus	19,2	.
IV. Keemiatööstus	22,5	22,3
V. Nahatööstus	20,8	.
VI. Tekstiiltööstus	22,7	22,5
VII. Puitööstus	21,0	16,3
VIII. Paberitööstus	20,3	14,0
IX. Polügraafiatööstus	20,0	17,1
X. Toit-, maitseainete ja jookide tööstus	23,3	12,3
XI. Kehakatte- ja pudukaupade tööstus	22,5	14,5
XII. Ehitustööstus	31,3	.
XIII. Elektrijaamad ning gaasi- ja veevarustus	33,7	.
XIV. Puhastustööstus	24,0	14,8
Keskmine — Moyenne	22,6	14,6

üksikuis rühmades palju suurem, nimelt keemiatööstuses 2 p., nahatööstuses 3 p., polügraafiatööstuses 4 p., toit-, maitseainete ja jookide tööstuse rühmas 5 p., kehakatte ja pudukaupade rühmas 8 p., elektri- jaamadades ning linnade gaasi- ja vesivarustuse alal koguni ligi 10 punkti.

Elumaksumuse käik mõjutas 1934 a. teenistuse ostujõu käiku vähe. Elumaksumuse üldindeks näitas 1934 a. langust Tallinna hindade järgi võrreldes eelmise aastaga ühe punkti võrra. See aitas tunniteenistuse ostujõudu hoida üldkeskmiselt täpsalt eelmise aasta tasemel. Kuna perekonna ülalpidamiseks vajalike tarbainete hindades üldkeskmiselt suurt muutust 1934 a. ei olnud, siis kujunes tunniteenistuse ostujõud töölistel üksikutes tööstusharudes vastavalt teenistuse nimiväärtuse käigule neis harudes. Sellest oli kõnet juba eespool.

Et saada täpsamat ülevaadet tööliste ostujõu liikumisest pikema aja kestel, oleme arvutanud nädalateenistuse nimiväärtuse, võttes arvesse kõik teenistust mõjutavad tegurid, ning selle järgi arvutanud nädalateenistuse ostujõu ehk n.n. reaalteenistuse indeksid. Tulemused on järgmised. Tööjõu töösserakendamise võimaluste suhtes l. a. osutus paremaks eelmisest aastast. Tööpäeva pikkus jäi üldkeskmiselt lähedalt

endiseks, kuid töötamist lühendatud tööajaga, s. o. vähendatud tööpäevade arvuga nädalas, tuli ette 1934 a., eriti aasta teisel poolel, tunduvalt vähem kui eelmisel aastal. Nii võis hinnata tönädala lühendamise arvel kaotsiläänud aega, millele vastab teenistuse vähenemine samal määral, 1933 a. ca 7—7,5%, 1934 a. aga ca 4%-le. See tasandas täiel määral töötasanormide vähenemise mõju ja pisut aitas tõsta üldsummas palgast saadavat sissetulekut.

Töötasanormid ja nädalateenistus olid haripunktil just majanduskriisieelsel aastail (1923—30), ületades üksikül aastail 1927—31 a. keskmist taset 3—5%. Juba 1931 a. algas üldine töötasanormide kärpimine ja teenistuse langus, mis kestis kõigil kolmel kriisiraakemal aastal (1931—33). Tab. 8 esitatud nädalateenistuse nimiväärtuse liikumises võib eristada kahte momenti. Esiteks — tuleb konstateerida meestööstistel suuremat teenistuse langust kui naistel, teiseks — teenistuse poolest majanduskriisi raskused on tabanud rohkem kesktööstuse töölisi, võrreldes suurtööstuse omadega. Nii nädalateenistus on langenud nimiväärtuselt, võrreldes 1927—31 a. keskmisega, meestel üksikül aastail 1931—34 a. 6—18%, naistel seevastu vaid 4—11%, kesktööstuses ulatus langus meestel vastavalt 6—22%, naistel aga 3—19%. Teisest küljest, ettevõtete suuruse järgi teenistuse madal-seisus teenistuse langus ulatus meestel suurtööstuses immarguselt 20%, kesktööstuses seevastu üle 20% ning naistel suurtööstuses ca 10%, kesktööstuses aga ligi 20%.

Sellise teenistuse liikumise põhjuseks võib tõenäoliselt pidada järgmisi asjaolusid. Suurtööstuses tegevate naiste äldarvust suure osa moodustavad tekstiiltöölised, kelle palganormid kogu aeg on olnud sedavõrd madalad, et neid ka kriisikahjude kattedeks enam kärpida ei saanud. Teiseks, vähendasid tekstiilvabrikud kriisiaastail ühes ekspordi raskustega suure osa töölisi. Tööle jäeti, loomulikult, paremad töölised, kes igasuguses olukorras annavad suurema toodangu ja töötades tükitöö alusel vastavalt võime-tele ka teenivad rohkem. Peale selle ühes autarkilise majandussüsteemi süvenemisega on kriisiaastail arenenud just sellised tekstiiltööstuse alad, kus palga-olud on paremad, võrreldes enim peamiselt ekspordi jaoks töötanud ja suuremas ülekaalus olnud puuvilla-tööstusega. Need on peamiselt tegurid, mis hoidsid naistööstuste teenistuse suurtööstuses suuremast lan-gusest.

Edasi, teenistuse suurema languse põhjuseks kesktööstuses tuleb pidada seda, et seal kaunis suur osa alasil on otseselt seotud põllumajandusega — piima töötlemine, näiteks, terves ulatuses. Peale selle suur osa kesktööstuse ettevõtteid, nagu maalasuvad villa- ja jahutööstuse ettevõtted, saeveskid, osa metallitööstuse ettevõtteid, kes varustavad oma kaupadega või töötavad tellimiste peale vahetult põllumajapidamistele. Teatavasti aga põllumajandussaaduste hindade erakordse languse tõttu põllumajanduse ostujõud läks kriisiaastail suuresti tagasi. Loomulikult, selle

Tööstustöölise teenistus 1927—34 a. — Gains des ouvriers industriels de 1927—34.

8.	Tunniteenistus (sent) Gain horaire (sent)		Tööpäeva pikkus (tundi) Durée de la journée du travail		Päeva-teenistus (kr) Gain par jour (kr)		Nädala-teenistus (kr) Gain par semaine (kr)		Töönädala lühendamise arvel kaotatud lüüdnud tööaeg (%) % du temps perdu à cause de chômage de journées	Nädala-teenistus (tegelik kr) ¹⁾ Gain effectif par semaine (kr) ¹⁾		Nädala-teenistuse nimiväärtuse indeks N.-indices des gains nominaux		Nädala-teenistuse ostujõu indeks ²⁾ N.-indices des gains réels ²⁾	
	Mehed	Naised	H.	F.	M.	N.	M.	N.		M.	N.	1927—31 a. = 100			
												M.	N.	M.	N.
Suurtööstus (20 ja enam töötajaga ettevõtteid) — Grandes entreprises (ayant 20 travailleurs et plus).															
1927 I.	84,0	21,4	8,40	8,06	2,86	1,73	17,16	10,38	.	17,16	10,38	93,5	97,1	96,4	100,1
II.	84,8	21,7	8,53	8,09	2,97	1,78	17,82	10,50	.	17,82	10,56	97,1	98,8	98,1	99,8
1928 I.	85,4	21,9	8,62	8,13	3,05	1,78	18,80	10,68	.	18,80	10,68	99,7	99,9	96,3	98,5
II.	87,0	23,0	8,65	8,10	3,20	1,86	19,20	11,16	.	19,20	11,16	104,6	104,9	96,1	99,4
1929 I.	87,2	22,8	8,87	7,88	3,11	1,80	18,66	10,80	.	18,66	10,80	101,6	101,0	91,5	91,0
II.	88,6	23,1	8,86	7,96	3,23	1,84	19,38	11,04	.	19,38	11,04	105,6	103,3	99,2	97,0
1930 I.	88,8	22,8	8,84	7,92	3,24	1,81	19,44	10,86	.	19,44	10,86	105,9	101,6	107,0	102,6
II.	88,6	22,2	8,28	7,92	3,20	1,84	19,20	11,04	.	19,20	11,04	104,6	103,3	111,3	109,9
1931 I.	87,4	23,4	8,27	7,87	3,09	1,84	18,54	11,04	4,6	17,71	10,54	96,5	98,6	103,2	105,5
II.	86,0	22,4	8,10	7,82	2,96	1,75	17,76	10,50	5,7	16,75	9,90	91,2	92,6	98,1	99,6
1932 I.	84,9	21,8	7,92	7,76	2,76	1,69	16,66	10,14	6,7	15,45	9,46	84,2	88,5	94,1	98,0
II.	84,2	22,5	7,95	7,75	2,72	1,74	16,32	10,44	7,5	16,10	9,66	82,2	90,4	95,6	105,1
1933 I.	83,1	21,8	7,92	7,79	2,62	1,70	15,72	10,20	7,8	14,99	9,40	78,9	87,9	97,4	108,5
II.	83,3	22,2	7,98	7,78	2,66	1,72	15,96	10,32	6,6	14,91	9,64	81,2	90,2	96,7	107,4
1934 I.	82,6	22,0	7,99	7,77	2,60	1,71	15,60	10,26	5,5	14,74	9,70	80,3	90,7	96,7	109,3
II.	83,5	21,7	7,95	7,81	2,66	1,70	15,66	10,20	2,8	15,50	9,97	84,9	93,3	106,1	116,6
Keskööstus (5—19 töötajaga ettevõtteid) — Entreprises moyennes (ayant 5—19 travailleurs).															
1927 I.	29,6	19,7	8,25	8,16	2,44	1,61	14,64	9,60	.	14,64	9,60	93,2	96,5	96,1	99,5
II.	30,6	19,8	8,35	8,14	2,56	1,61	15,36	9,86	.	15,36	9,66	97,8	96,5	98,8	97,5
1928 I.	31,2	20,6	8,44	8,15	2,63	1,68	15,78	10,08	.	15,78	10,08	100,5	100,7	97,1	97,3
II.	32,7	20,9	8,28	8,04	2,71	1,68	16,26	10,08	.	16,26	10,08	103,6	100,7	98,2	95,5
1929 I.	32,7	21,6	8,20	7,99	2,66	1,72	16,08	10,32	.	16,08	10,32	102,4	103,1	92,3	92,9
II.	34,3	21,7	8,13	7,97	2,79	1,73	16,78	10,38	.	16,78	10,38	106,8	103,7	100,3	97,4
1930 I.	33,9	22,0	8,14	7,92	2,76	1,74	16,50	10,44	.	16,56	10,44	105,5	104,3	106,6	105,4
II.	33,3	21,6	8,06	7,79	2,68	1,68	16,08	10,08	.	16,08	10,08	102,4	100,7	108,9	107,1
1931 I.	33,0	22,0	8,02	7,92	2,65	1,74	15,90	10,44	.	15,18	9,97	96,7	99,6	103,4	106,5
II.	32,0	21,2	7,93	7,89	2,54	1,67	15,24	10,02	.	14,37	9,45	81,5	94,4	98,4	101,5
1932 I.	30,8	18,5	7,87	7,87	2,38	1,46	14,28	8,70	.	13,32	8,17	84,8	81,6	94,7	91,2
II.	28,9	19,3	7,90	7,84	2,28	1,51	13,68	9,06	.	12,65	8,38	80,6	85,7	93,7	97,3
1933 I.	28,0	18,8	7,88	7,81	2,21	1,47	13,26	8,82	.	12,23	8,13	77,9	81,2	96,2	100,2
II.	27,2	18,7	7,89	7,71	2,15	1,44	12,90	8,64	.	12,05	8,07	76,8	80,0	91,4	86,0
1934 I.	26,8	18,3	7,85	8,00	2,06	1,46	12,36	8,76	.	11,68	8,28	74,4	82,7	88,6	99,6
II.	27,4	18,6	8,09	7,84	2,22	1,46	13,32	8,76	.	13,01	8,56	82,8	85,5	101,0	104,8

tagajärjel tuli vähendada kõiki rahalisi väljaminekuid ja see ei saanud jätta avaldamata mõju ka tööstustöölise teenistusele. Seda esijoones just neile aladele ja neile ettevõtetele, mis põllumajandusega on seotud kõige lähemalt.

Selline on teenistuse nimiväärtuse liikumine ja seda põhjustanud asjaolud. Tööstustöölise ostujõu liikumist põhjustas peale eelmainitud tegurite veel tarbainete hindade liikumine. Hindade kõrgeseisu aastail (1928—29) töölise ostujõud oli suhteliselt madal võrreldes 1927—31 a. keskmisega. Põllumajanduses aga majanduskriisi mõju ühes hindade langusega avaldus umbes aasta varem kui tööstuses. Nii, põllumajanduse müügiainete hindade üldindeks võrreldes 1927—31 a. keskmiste hindadega oli juba 1930 a. langenud 11%, 1931 a. vastavalt 30% ja 1932 a. 47%. Ühes sellega ka elumaksumus, mida mõjutab peamiselt toitainete hindade liikumine, langes Tallinna turu hindade järgi 1930 a. üle 10%. Elumaksumuse langus sellisel määral tuli 1930 a.

täiel määral tööstustöölise kasuks, sest teenistus jäi nimeliselt peagu muutumatult endiseks. Ka järgmistel aastatel elumaksumuse langus pidurdas teenistuse vähenemisest tekkinud ostujõu langust. Nii osa kriisiraskusist veeres kaudsel teel tööstuselt põllumajanduse arvele.

Vaadeldavail aastail töölise ostujõu madalseis langeb raskemaile kriisiaastadele (1932—33). Selline seisukord kestis kuni 1. a. esimese pooleni incl., mil nädalateenistuse ostujõud oli üldiselt alles madalam 1927—31 a. keskmisest. Veldi soodsam oli vaid nais-töölise seisukord suurtööstuses, kelle palku kärbiti vähe ja kelle ostujõud ületas seetõttu 1927—31 a. taset juba alates 1932 a. teisest poolest. Läänud aasta teine pool osutus teenistuse ostujõu liikumise suhtes pöördeliseks. Seda soodustasid mitu asjaolu. Kõigepealt teenistus, arvatult keskmiselt ühe töötunni kohta, samuti tööpäeva pikkus näitasid väikest tõusu. Peale selle lühendatud töönädalaga töötamist tuli ette harvem. Lõpuks, omajaga aitas kaasa tee-

¹⁾ Nädalateenistuse vähendatult vastavalt töönädala kärpimise tõttu kaotatud lüüdnud tööajale. 1927—30 a. kohta, kus töönädala kärpimisi tuli ette harukordselt, on võetud täis-töönädala teenistus (päevateenistus × 6).

²⁾ Töönädala lühendamise arvel nädalateenistust on vähendatud kesktööstuses samal määral kui suurtööstuses.

³⁾ Elumaksumuse indeks, mille alusel on arvutatud nädalateenistuse ostujõud (1927—31 = 100) — Pour le calcul des gains réels on s'est servi des nombres-indices du coût de la vie (pour Tallinn):

	I pool	II semestre	I pool	II pool
1927	99	97	1931	93,5
1928	103,5	105,5	1932	89,5
1929	111	106,5	1933	81
1930	99	94	1934	88

nistuse ostujõu tõusule märgatav elumaksumuse langus. Kõigi nende, töliste seisukohalt soodsate asjaolude mõjul, mõlemas ettevõtete suurusrühmas nädalateenistuse ostujõu indeks tõusis 1. a. teisel pooltel üle 100 nii meestel kui naistel (vt. tab. 8).

6. Töliste palga kogusumma 1927—34 a.

Montant total des gains des ouvriers dans l'industrie de 1927—34.

Eeltoodud käsitlus puudutas palgaolusid puht palga- ja teenistusstatistika huviküsimuste seisukohalt. Ent ei ole üksnes tähtis selgitada, millise äraelamisvõimaluse pakuvad olemasolevad töö- ja palgatingimused töölolevalle töölisele, vaid vahest sama tähtsiks on selgitada ühtlasi, millise tegurina ajalises liikumises — majanduseelus asetleidvais vooludes — tööliskond kui tervik ja tema ostujõud esineb kogu rahvamajanduse seisukohalt.

Kogutud andmed võimaldavad käesoleval juhul selgitada teenistuse nimiväärtuse ja selle ostujõu üldsummalist liikumist. Vaatlus haarab ümmarguselt 35 000 tööstustöelist ja on sellega esinduse mõttes küllalt täielik kogu tööstuse kohta. Üldjoontes tohiks see olla teataval määral esinduslik ka rahvamajanduse teiste harude kohta, kuigi seal olukord on osalt tunduval määral erinev.

Peale eelmainitud tegurite, mis mõjutavad iga üksiku töölise teenistusest saadava sissetuleku suurt ja selle liikumist ajas, palga kogusumma kujunemises määrava tähtsusega esineb veel töömahu ulatus — tööjõu rakendus ja selle muutused. Tööstuse kohta oleme mõõtnud seda töliste poolt tehtud töötundide arvuga. Korrutades tundide üldarvu tunniteenistuse keskmisele, oleme saanud palga kogusumma.

abinõud laiaulatuslike avalike- ja hädaabitööde näol. See aitas seada tasakaalu töölisleibkondade tuludekulude arved arvatavasti ilma suurema murranguta leibkondade majapidamises.

Madalamate töötasunormide tõttu ka 1934 a. palga kogusumma osutus 10% võrra madalamaks 1927—31 a. keskmisest, sellele vaatamata, et töömahu ulatus üldiselt oli juba täiesti normaalne. Kuid tööliskonna kui terviku ostujõu seisukohalt läinud aasta osutus eriti soodsaks. Nii tõusis 1. a. palga kogusumma ostujõu indeks 109,8-le eelmise aasta 91,2-lt (1927—31 = 100).

Palga kogusumma nimiväärtuse, samuti selle ostujõu tõus on põhjustatud peamiselt majandusolude üldisest lahenemisest — töömahu suurenemisest, tööpäeva vähesest pikenedisest, tööaegala väiksemast kärpimisest kui kriisiaastail ja töliste arvu suurenemisest, teisest küljest aga — elumaksumuse madalusest. Erakordselt aitas selleks kaasa ka tavalisest suuremaulatuslik metsade eksploateerimine ja metsamaterjalide eksport.

7. Suur-, kesk- ja väiketööstuse töliste teenistuse vahekorid 1932—34 a.

Comparaison des gains des ouvriers des entreprises industrielles grandes, moyennes et petites de 1932—34.

Tunniteenistuse erineva liikumise tõttu teenistustaseme vahekorrad on suur-, kesk- ja väiketööstuse töelistel, võrreldes eelmise aastaga, 1934 a. muutunud. Lahkumineku, mis püsivad kogu aeg töliste teenistuses ettevõtete suurusrühmade järgi ja näitasid suurenemist juba 1933 a., on naistöölistel suurenenud 1934 a. veel 2% võrra. 1934 a. II poolaasta andmeil meeste teenistus tunnis oli kesktööstuses 18% ja väiketööstuses ligi 40% madalam kui suurtööstuse ettevõttele. Kuna naiste teenistuse tase ka suurtööstuses on üldiselt madal, siis ei ole selle tõttu ka teenistuse lahkumineku ettevõtete suurusrühmade järgi nii suured kui meestel. Nii oli samal ajal naiste teenistus keskmiselt tunni kohta arvatult kesktööstuses 14% (eelmisel aastal samal ajal 16%) ja väiketööstuses 32% (eelmisel aastal 30%) võrra madalam kui suurtööstuses.

Sellise teenistuse lahkumineku põhjuseks on mitmed asjaolud. Tõenäoliselt tähtsamaks põhjuseks tuleb siin pidada seda, et väiksemad ettevõtted on suhteliselt nõrgemalt varustatud mehaanilise tööjõuga. Sellises olukorras nad saavutavad suhteliselt väiksema toodangu ja loomulikult ei saa ka töolistele maksa suurettevõtetega võrdset palka. Teiseks — suure osa kesktööstusest moodustavad maal ja provintsi-linnades asuvad ettevõtted, kus elumaksumus üldiselt on madalam, mis omakord mõjutab töliste palgataset samuti alandavalt. Lõpuks tuleb mainida, et riiklikud tööstusettevõtted, kus palgad on kõrgemad kui eraisikuile ja juriidilisele isikuile kuuluvais suurtööstusettevõttele, kuuluvad täielikult suurtööstusse. Oma kõrgete palkadega nad tõstavad ka suurtööstuse palga üldkeskmisi ja suurendavad seega palgataseme lahkuminekut.

Tööstustöliste üldine palgasumma 1927—34 a.

Montant total des gains des ouvriers dans l'industrie de 1927—34

9.	Suurtööstus Grandes entreprises	Kesk- tööstus Entreprises moyennes	Kokku Total	Indeksid (1927—31 = 100) N. indices	
	Milj. kr			Nimi- väärus Gains nominaux	Ostujõud Gains réels
1934 .	16,8	2,1	18,9	90,0	109,8
1933 .	13,7	2,0	15,7	74,8	91,2
1932 .	13,6	1,9	15,5	73,8	83,9
1931 .	16,8	2,1	18,9	90,0	96,8
1930 .	18,5	2,3	21,8	103,8	103,1
1929 .	19,0	2,7	22,6	107,6	98,7
1928 .	19,7	2,6	22,3	106,2	102,1
1927 .	17,3	2,1	19,4	92,4	94,3

Vastavad tulemused on toodud tab. 9. Sealt näeme, et kriisi haripunktis (1932—33 a.) palga kogusumma suur- ja kesktööstuses kokku on langenud ca 25%.

Töliste sissetulekute vähenemine palgalisest tööst sellises ulatuses, nagu seda näeme 1932 a., kus pealegi elumaksumus oli kahe järgmise aasta tasemest kõrgem 6 punkti, osutus tööliskonnale äärmiselt raskeks. Erakordse häda vastu võeti tarvitusele ka erakordsed

Keskmine teenistus töölistel tunnis (snt) suur-, kesk- ja väiketööstuses ja selle suhe % -s — *Gain effectif moyen des ouvriers (par heure en snt) dans les grandes, moyennes et petites entreprises industrielles et leur comparaison en %.*

10.	Keskmine teenistus tunnis (snt) <i>Gain moyen horaire (snt)</i>		% Teenistus suur- tööstuses = 100 <i>Gain dans les grandes entrepri- ses = 100</i>	
	M.	N.	H.	F.
1934 a. II poolaasta. <i>II semestre de 1934.</i>				
1. Suurtööstus	38,5	21,7	100	100
2. Kesktööstus	27,4	19,6	82	86
3. Väiketööstus ¹⁾	20,5	14,7	61	68
1934 a. I poolaasta. <i>I semestre de 1934.</i>				
1. Suurtööstus	32,6	22,0	100	100
2. Kesktööstus	26,8	18,3	81	83
1933 a. II poolaasta. <i>II semestre de 1933.</i>				
1. <i>Grandes entreprises</i>	38,7	22,2	100	100
2. <i>Entreprises moyennes</i>	27,2	18,7	81	84
3. <i>Petites entreprises¹⁾</i>	20,6	15,6	61	70
1933 a. I poolaasta. <i>I semestre de 1933.</i>				
1. Suurtööstus	33,1	21,8	100	100
2. Kesktööstus	28,0	18,8	85	86
1932 a. II poolaasta. <i>II semestre de 1932.</i>				
1. Suurtööstus	34,2	22,5	100	100
2. Kesktööstus	28,8	19,3	84	86
3. Väiketööstus ¹⁾	25,5	16,4	75	78
1932 a. I poolaasta. <i>I semestre de 1932.</i>				
1. Suurtööstus	34,9	21,8	100	100
2. Kesktööstus	30,8	18,5	87	85

Tööliliste teenistuse suhe tööstusharude ja tööliliste soo järgi suur- ja kesktööstuses 1934 a. II poolaastal.
Relation du gain des ouvriers d'après les industries et le sexe des ouvriers en II semestre de 1934.

11.	Suurtööstus — <i>Grandes entreprises</i>			Kesktööstus — <i>Entreprises moyennes</i>		
	M.	N.	Nais- tööliliste teenistuse suhe mees- tööliliste teem- istusega (mees- tööliliste teem- istus = 100)	Relation du gain à la moyenne		Rapport entre les gains des ouvriers et ouvrières (gains masculins = 100)
				H.	F.	
I. Murrud ja kaevandused — <i>Industries extractives</i>	99	105	68	138		
II. Mineraalide töötlemine — <i>Transformation des pierres et des terres</i>	89	77	56	108	88	58
III. Metallitööstus — <i>Industrie des métaux</i>	120	100	54	105	102	66
IV. Keemiatööstus — <i>Industrie chimique</i>	89	101	73	118	111	84
V. Nahatööstus — <i>Industrie des cuirs et peaux</i>	102	85	54	100	98	66
VI. Tekstiilitööstus — <i>Industrie textile</i>	85	104	80	100	105	71
VII. Puutööstus — <i>Industrie du bois</i>	96	101	68	97	86	67
VIII. Paberitööstus — <i>Industrie du papier</i>	160	110	71	83	108	79
IX. Poligraafiatööstus — <i>Industrie polygraphique</i>	132	137	60	114	117	70
X. Toit-, maiteeain. ja jookide ts. — <i>Ind. de l'alimentation et des boissons</i>	105	89	55	91	90	67
XI. Kehakatte- ja pudukaupade ts. — <i>Confect. de vêtem. et fabr. de mercerie</i>	88	85	62	111	97	69
XII. Ehitustööstus — <i>Industrie de bâtiment</i>	87	75	50	118	84	48
XIII. Elektri jaamad ning gaasi- ja veevärk — <i>Usines électriques, à gaz et éclairage et distribution d'eau</i>	127	143	73	115	134	79
XIV. Puhastustööstus — <i>Industrie du nettoyage</i>	135	92	44	130	110	57
Keskmine — Moyenne						
1883 a. arvud	100	100	65	100	100	68
1882 <i>chiffres pour</i>	—	—	66	—	—	69
1881	—	—	66	—	—	67
1880	—	—	61	—	—	66

¹⁾ Juuli (médiants) — *Juillet (médianes).*

8. Tööliliste teenistuse vahetamine tööstusharude ja tööliliste soo järgi 1934 a. II poolaastal.

Comparaison du gain des ouvriers d'après les industries et le sexe des ouvriers en II semestre de 1934.

Üksikute tööstusharude järgi teenistuse tase on lahkuminev peagu samas ulatuses kui ettevõtete suuruse järgi. Tööstusharude järgi on teenistus erinev nii suur- kui kesktööstuses meestel ja ka naistel. Suurtööstuses meestest esinevad esikohal aastast-aastasse vahelduvalt poligraafia- ning elektri jaamad ja linnade vesi- ja gaasivarustuse töölised. L. a. teisel pooltel olid esikohal poligraafia töölised, kelle teenistus ületas üldkeskmise 32% võrra, kui mitte arvestada väikearvulist pesukodade tööliskonda, kelle teenistus oli veel kõrgem. Elektri jaamad ning linnade vesi- ja gaasivarustuse töölised teenisid samal ajal tunnis 27% võrra rohkem üldkeskmisest. Üldkeskmisest teenisid rohkem veel metallitöölised (20%) ning toit-, maiteeainete ja jookide valmistamise alal teotsevad töölised (5%). Paberivabrikute töölised, kelle teenistus eelmisel aastail oli üldkeskmisest mõne protsendi võrra madalam, saavutasid 1934 a. II pooltel üldkeskmisele võrdse teenistuse.

Suhteliselt madalama teenistusega tööstusharude hulka kuuluvad järgmised rühmad: mineraalide töötlemine — semendivabrik, telliskivivabrikud jne. (kus teenistus oli suurtööstuses meestel alla üldkeskmise 11%), keemiatööstus (vahe samuti 11%), tekstiilitööstus (15%), puutööstus — madalate palkade tõtu peamiselt saeveskites ja kastilaudade vabrikutes (4%), kehakatte- ja pudukaupade tööstus (12%) ning ehitustööstus, kus palganormid viimaseil aastail on langenud (13%).

Naiste teenistuse vahakord üksikute tööstusharude järgi üldkeskmisega on meeste omast erinev. Üldkeskmisest tublisti kõrgema teenistusega esinevad küll siin samuti elektri- ja poligraafia- ja tööstus- (enamteenistusega vastavalt 43% ja 37%), kuid mitmes rühmas, peale mainitud kahe, teenistusvahakord üldkeskmisega on meeste omale risti vastupidine. Nii esinevad suhteliselt kõrgema teenistusega murrude ja kaevanduste töölised (enamteenistus 5%), keemiatöölised (1%), tekstiil- (4%), puu- (1%) ja paberitöölised (10%), kuna mehed neis tööstusharudes teenisid üldkeskmisest vähem või sellele võrdelt. Enamjaos teistes mainimata rühmades naiste tunniteenistus on üldkeskmisest madalam.

Kesk- ja tööstuses on olukord omapärane. Siin esineb üldkeskmisest kõrgema teenistusega suurem osa tööstusharusid, mõned isegi üldkeskmisest tunduvalt ülekaaluga. Sellele vastukaaluks aga tööliste arvult tähtsamates rühmades, nimelt toit-, jookide ja maitseainete tööstuses ning puutööstuses tunniteenistus on üldkeskmisest tublisti madalam — esimeses ca 15% ja teises ca 10%.

Teenistusvahakord tööliste soo järgi on muutunud naiste kahjuks suur- ja kesk- ja tööstuses võrdselt ühe punkti võrra. 1934 a. II poolaasta keskmiselt meeste ja naiste tunniteenistuse vahakord oli suur- ja tööstuses 100:65 ja kesk- ja tööstuses 100:68. Naiste teenistuse suhteliselt soodsam vahakord meeste teenistusega kesk- ja tööstuses on tingitud meeste madalamatest palgakadest kesk- ja tööstuse ettevõteteis võrreldes suur- ja tööstusega. Teenistusvahakord tööliste soo järgi on üksikutes tööstusharudes tublisti erinev, mille juures naiste teenistus vahakorras meeste omaga kõigub suur- ja tööstuses ca 50—75% ja kesk- ja tööstuses ca 50—80% (üksikasju vt. tab. 11).

9. Tööliste rühmitus 1934 a. juuli teenistuse järgi.

Répartition des ouvriers d'après leur gain en juillet 1934.

Palgaliste rühmitamise meetod teenistusredeli järgi on selgitatud andmestikku iseloomustavas osas. Siin olgu vaid märgitud, et praeguse palgastatistika korralduse juures juuli isiklikud palgaandmed osutuvad ainsaks sedalaadi andmeiks. Andmestik annab meile kõigepealt ülevaate teenistustasemest üksikute ametalade järgi. Andmete teine omapärane seisab selles, et siin avaneb võimalus näha üksikuid töölisrühmi teenistuse suuruse kohaselt ja võrrelda tööliste arvu järgi üksikute teenistusrühmade osalist tähtsust, mis eespool toodud keskmiste tasandaval mõjul jäi täiesti varju.

Eritledes järgnevalt toodud andmeid, selgub meile palgaprobleemi ja sotsiaalpoliitika seisukohalt laiemas mõttes paljuütlev asjaolu. Nimelt, tööliskond ei kujunda endast teenistuse poolest täiesti homogeenset tervikut, jaotub aga üksikuisse teenistuselt oluliselt lahkuvate rühmadesse. Lahkuminekute suurus on igatahes sellise ulatusega, et see määrab üksikute teenistuselt erinevate töölisrühmade tunduvalt lahkuvate elatusstandardi. Tõsi, see andmestik ei anna

küll veel küllalt kindlat tugipunkti kujutluseks elatusstandardi kujunemisest ja selle muutusist ajas, kuna peale perekonnapea teenistuse lisasissetulekud perekonnaliikmete teenistuse näol jne. moodustavad töölisbütžetis kaunis tunduva osa. Kahtlemata vaatlusalusest ca 40 000 töölisest, kelle kohta käivad juuli isiklikud palgaandmed, paljud kuuluvad ühte leibkonda — lapsed vanemate leibkonda jne., mille varal leibkondade sissetulek kujuneb tõeliselt suuremaks kui vahest võiks umbkaudselt arvutada või kujutada olemasolevail andmeil. Loomulikult, antud oludes peale selle rida teisi tegureid mõjutab omakord elatusstandardi kujunemist.

Kuid sissetulek perekonnapea teenistusest omab siiski määrava tähtsuse, kuna see töölisbütžeti uurimuse järgi moodustab leibkonna tuludes ca 75—80%.

1934 a. juuli andmetel suur- ja tööstuse töölised jaotuvad teenistuse järgi järgmiselt (%):

Teenistus 8-tun. tööpäevas (kr)	Mehed	Naised	Keskmine
—1	1,4	5,7	3,0
1,01—2	34,2	68,1	46,2
2,01—3	35,9	28,0	31,8
3,01—4	19,4	2,8	13,5
4,01—5	0,7	0,4	4,4
5,01—6	1,7	0,0	1,1
6,01—	0,7	0,0	0,5
	Kokku 100	100	100
Keskmine teenistus tunnits (sm)	30,0	20,6	25,3

Siit nähtub, et üle ühe kolmandiku meestöölisest, arvatud kaasa õpilased, teenib normaalse tööpäeva pikkuse juures (8 töötundi) kuni 2 kr päevas. Umbes sama arv teenib päevas 2—3 kr ja ainult ca 30% meestest teenib üle selle. Naistöölised asetsevad sellest veel madalamail palgaastmel. Neist ca 75% teenib alla 2 kr ja 23% — 2 kuni 3 kr päevas. Üle selle ulatub naiste teenistus vaid harukordadel.

Üksikute ametalade ja ettevõtete suurusrühmade järgi tööliste teenistus ja nende jaotus palgaredeli järgi on tublisti erinev. Üldjoonest jaotusest, kui võrd see on neist kahest tegurist, avaldub kaks reeglipärasust, nimelt teenistuse tõus rööbiti ettevõtete suuruse ja teiseks — tööliste kutseoskuse tõusuga (üksikasju vt. tab. 12).

Mees- ja töölisest esinevad suhteliselt kõrgema teenistusega trükitehased (käsitsi trükiladudajad), tekstiiltööstuse poolmeistrid, lukusepad, rauatreialid, metallivalajad, mütärsepad, masinistid, ketrajad, laudsepad, puusepad jne. Neil aladel teenistus on ca 25—70% kõrgem kui lihttöölistel. Mainitud kutsealad on paremini tasutavad osalt tööliste kõrgema kutseoskuse tõttu (poolmeistrid, trükiladudajad jne.), osalt tööde seoonse iseloomu tõttu (mütärsepad, puusepad jne.), osalt ka vastutasuks töös vajaliku raske füüsilise pingutuse eest. Näiteks põlevkivitööstuses põlevkivi väljavõtjad, kelle kutseala ei nõua erilist ettevalmistust, kuid kelle töötingimused on rasked, teenivad keskmiselt ca 45% võrra lihttöölisest rohkem. Üldiselt madalaim on teenistus lihttöölistel tekstiiltööstuses. L. a. juulis oli see keskmiselt 20,5 sm tunnits ehk 15% madalam lihttöölisest tunniteenistuse üld-

Oskus- ja lihttöölise ning õpilaste jaotus teenistuse järgi ja nende teenistuse vahetamine juulis 1934 a.
Répartition des ouvriers qualifiés, des manoeuvres et apprentis d'après leur gain et relation du gain des ouvriers en juillet de 1933.

12.		Töölise arv, kelle kohta andmed käivad. N. des ouvriers, concernant lesquels on dispose des données	Sellest % — Dont en %							Kokku — Total	Keskmise teenistuse (sent) — médiane Gain moyen horaire (sent) — médiane	Teenistuse suurtöötuse % — Gain dans les grandes entreprises = 100
			Teenistus tunnis (sent) — Gain horaire (sent)									
			—12,5	12,6—25,0	25,1—37,5	37,6—50,0	50,1—62,5	62,6—75,0	75,1—			
A. Mehed — Hommes.												
Keskmise	Suurtööstus	17 229	1,5	38,6	36,5	17,1	4,4	1,3	0,6	100	28,4	100
	Keskööstus	3 623	10,7	46,3	28,3	10,3	2,2	1,2	0,5	100	23,1	81,3
	Väiketööstus	2 029	16,2	52,6	22,3	6,5	1,6	0,5	0,3	100	20,5	72,2
Oskustöölised	Suurtööstus	8 060	0,2	21,2	43,3	25,1	7,1	2,0	1,1	100	33,3	100
	Keskööstus	2 518	4,9	42,4	32,6	14,3	3,1	1,5	0,7	100	28,0	78,1
	Väiketööstus	1 382	5,3	52,1	30,0	9,1	2,3	0,7	0,5	100	23,2	69,7
Lihttöölised	Suurtööstus	8 759	1,4	53,6	31,6	10,5	2,1	0,6	0,2	100	23,8	100
	Keskööstus	839	11,0	61,4	23,8	2,3	0,4	0,6	—	100	20,3	85,3
	Väiketööstus	403	20,1	67,8	10,2	1,7	0,2	—	—	100	18,0	75,6
Õpilased	Suurtööstus	410	33,7	59,0	6,6	0,7	—	—	—	100	18,0	100
	Keskööstus	206	62,4	34,9	2,3	0,4	—	—	—	100	10,0	62,5
	Väiketööstus	264	66,7	32,2	1,1	—	—	—	—	100	9,4	58,8
B. Naised — Femmes.												
Moyenne	Entreprises grandes	10 563	6,0	69,2	22,1	2,4	0,3	0,0	0,0	100	20,4	100
	„ moyennes	1 446	21,2	67,6	9,5	1,5	0,2	—	—	100	17,8	87,3
	„ petites	660	41,1	51,4	6,1	0,8	0,6	—	—	100	14,7	72,1
Ouvrières qualifiées	„ grandes	5 802	2,8	64,3	28,6	3,8	0,5	0,0	0,0	100	21,7	100
	„ moyennes	769	13,5	68,8	15,0	2,3	0,4	—	—	100	19,1	88,0
	„ petites	416	32,5	57,4	8,2	1,2	0,7	—	—	100	16,3	75,1
Manoeuvrières	„ grandes	5 134	8,7	74,3	15,9	1,0	0,1	—	—	100	19,4	100
	„ moyennes	614	26,1	69,7	3,7	0,5	—	—	—	100	16,3	86,6
	„ petites	178	46,0	60,0	3,4	—	0,6	—	—	100	13,5	69,6
Apprenties	„ grandes	127	33,1	65,3	0,8	0,8	—	—	—	100	15,7	100
	„ moyennes	63	66,7	33,3	—	—	—	—	—	100	9,4	59,9
	„ petites	66	31,8	18,2	—	—	—	—	—	100	7,6	48,4

keskmisest. Keskööstuses suhteliselt kõrgema teenistuse saavad töölised samadel kutsealadel kui suurtööstuseski. Erinevusi on märgata vaid selles, et oskus- ja lihttöölise teenistuse vahe on keskööstuses märksa väiksem kui suurtööstuses. Tuleks veel mainida, et keskööstuses katlakütjad-masinistid teenivad keskmiselt veel vähem kui lihttöölised. Need on peamiselt maalasuvate saeveskite ja segaettevõtete katlakütjad-masinistid, kuse üldiselt töötasunormid on väga madalad. Lihttöölise teenistust aga tõstavad linnades asuvate ja peale saeveskite teistel aladel töötavate lihttöölise kõrgemad töötasunormid, mille tõttu kasvabki vahe lihttöölise kasuks.

Naistöölistest suhteliselt kõrgema teenistusega esinevad suurtööstuses täheladujad (trükitööstuses), kelle enamteenistus oli 1. a. juulis, võrreldes lihttöölisega, ca 65%, peale selle kangrud (30%), paberostoppijad (25%) ja tekstiilitööstusest poolijad (12%). Samal ajal keskööstuses ulatus nais-oskustöölise enamteenistus keskmiselt ca 15%, väiketööstuses aga ca 20%.

Olenevalt erinevaist palganormidest, palgaistest, kutseoskuse tasemest jne. teenistus on üksikuil ametaladel ja üksikuil töölisel igal ametalal väga mitmekesine. Selle järgi kujuneb ka töölise rühmitus teenistuse redelil äärmiselt kirjuks (vt. tab. 13).

Tab. 13 selgub tühtlasi, mil määral riigiettevõtete töölised teenivad rohkem kui eraettevõtete omad.

L. a. juulis ulatus riigitöölise enamteenistus meestel üldiselt ca 45% ja naistel ca 30%. Tõsi, sellist vahetõrget mõjutab osalt riigi- ja eratööstuse struktuurilt erinev koostis, kuna riigitööstuses on ülekaalus kõrgema teenistusega alad, nagu metalli-, trüki- ja põlevkivitööstus. Kuid teenistuse ülekaal jääb püsima riigitöölise kasuks ka juhul, kui võrdluse aluseks võtta kas ühed ja samad tööstusharud või ühed ja samad töölise ametalad.

Keskmine teenistus (sent).

	Ettevõtted		
	riigi	era	teenistuse eravõtte = 100
Mehed:			
Põlevkivikaevandused	34,0	32,8	104
Turbatööstus	36,6	32,4	113
Metallitööstus	51,7	37,2	139
Põlevkiviolitööstus	31,0	28,4	109
Trükitööstus	58,9	46,7	115
Lukusepad	47,9	34,3	140
Laudsepad	50,7	38,1	153
Raunatrelalid	49,8	39,2	127
Lihttöölised	37,3	28,8	157
Valajad	55,0	39,7	139
Trükladujad (käitsid)	48,1	40,9	118
Naised:			
Põlevkivikaevandused	23,4	17,2	136
Turbatööstus	31,3	18,4	170
Metallitööstus	30,8	22,9	136
Trükitööstus	35,9	27,5	142

Toodud andmeist nähtub, et riigiettevõtteis teenistus on üldiselt tublisti kõrgem kui eraettevõtteis.

Töölite rühmitus keskmise tunniteenistuse järgi ning oskuse- ja lihttöölise teenistuse suhe (%) juulis 1934 a.
Répartition des ouvriers d'après leur gain moyen et rapport entre le gain des ouvriers qualifiés avec celui des manoeuvres en juillet 1934.

13.	Teenistuse tunnust (ant)										Kokku — Total	%						Keskmine teenistuse tunnust (ant) — gain moyen horaire (ant) mediane	Kokku — Total	Keskmine teenistuse tunnust (ant) — gain moyen horaire (ant) mediane	% (lihttöölise teenistuse suhe = 100) (Gain d'un manoeuvre = 100)	
	Gain horaire (ant)											Kokku — Total										
	—12,5	12,0—25,0	25,1—37,5	37,6—50,0	50,1—62,5	62,6—75,0	75,0—	—12,5	12,6—25,0	25,1—37,5			37,6—50,0	50,1—62,5	62,6—75,0	75,0—						
A. MEHED — HOMMES. I. Suurtööstus (ettevõetud 20 ja enam töötajaga) — <i>Grandes entreprises (ayant 20 et plus de travailleurs)</i>																						
Üleriiklik keskmine — <i>Moyenne générale</i>	287	6 866	1 190	3 891	1 349	343	150	200	66	1,4	34,2	35,9	19,4	6,7	1,7	0,7	100	30,0	136,1			
Sellest: eratööstus — <i>Industrie privée</i>	278	6 639	6 287	2 954	753	217	106	172	29	1,5	35,0	36,5	17,1	4,4	1,3	0,6	100	28,4	119,3			
Dont: riigtööstus — <i>Industrie d'Etat</i>	14	217	903	937	596	126	44	2 837	0,5	7,6	31,8	33,1	21,0	4,4	1,6	100	41,9	173,5				
Eratööstus — Industrie privée.																						
Põlevikivi väljavõtjad — <i>Extract. de schiste combustible</i>	—	39	311	187	30	—	—	567	—	6,9	54,8	33,0	5,3	—	—	—	100	94,8	146,2			
Lukusepad — <i>Serruriers</i>	2	137	353	244	57	8	2	803	0,2	17,1	44,0	30,4	7,1	1,0	0,2	100	34,3	144,1				
a) metallitööstuses — <i>en industrie des métaux</i>	1	90	114	102	19	2	2	330	3,0	27,9	34,5	30,9	5,8	0,6	0,6	100	33,1	130,1				
b) tekstiilitööstuses — <i>en industrie textile</i>	1	18	91	23	6	3	—	142	0,7	12,7	64,1	16,2	4,2	2,1	—	100	32,1	134,8				
c) puutööstuses — <i>en industrie du bois</i>	—	6	23	30	1	—	—	60	—	10,0	38,3	50,0	0,7	—	—	100	37,9	159,2				
d) paberitööstuses — <i>en industrie du papier</i>	—	5	20	14	4	—	—	43	—	11,6	46,5	32,6	0,3	—	—	100	26,0	100,2				
e) muus tööstusharudes — <i>en autr. ind.</i>	—	18	105	75	27	3	—	228	—	7,9	46,0	32,9	11,9	1,3	—	100	36,4	152,9				
Ranatreialid — <i>Tourneurs en fer</i>	—	11	45	53	8	5	1	128	—	8,6	35,2	45,2	6,3	3,9	0,8	100	39,2	164,7				
Valajad — <i>Fondeurs</i>	—	13	57	59	24	0	2	161	—	8,1	35,4	36,7	14,9	3,7	1,2	100	39,7	166,8				
Toornahatöölised — <i>Ouvriers en cuir</i>	2	39	70	49	12	2	—	174	1,2	22,4	40,1	23,2	6,9	1,2	—	100	33,2	139,5				
Poolmeistrid (tekstiilit.) — <i>Sous-matres</i>	—	7	70	70	7	7	—	162	—	4,3	43,3	43,2	4,3	4,3	0,6	100	38,2	160,5				
Ketrajad — <i>Fileuses</i>	—	22	70	7	2	—	—	101	—	21,8	69,3	6,9	2,0	—	—	100	30,1	122,5				
Kangrud — <i>Tisseurs</i>	3	116	181	20	3	5	2	280	1,1	41,4	46,8	7,1	1,1	1,8	0,7	100	27,0	113,4				
Laudsepad — <i>Ménuisiers</i>	1	32	119	50	17	1	—	221	0,5	14,5	53,7	22,6	7,7	0,5	0,5	100	33,1	139,1				
Puusepad — <i>Charpentiers</i>	—	87	176	58	3	1	6	331	—	26,3	53,2	17,5	0,9	0,3	1,8	100	30,6	128,6				
Puusaagijad masinal — <i>Scieurs au bois à la machine</i>	—	171	148	01	17	1	1	399	—	42,8	37,1	16,3	4,3	0,3	0,2	100	27,4	115,1				
Trüklidufjad käsitsi — <i>Composit. d'imprim. à la main</i>	—	5	09	68	32	9	2	185	—	2,7	37,2	36,8	17,3	4,9	1,1	100	40,9	171,8				
Mülitsepad — <i>Maçons</i>	—	22	106	60	3	1	5	208	—	18,4	50,7	31,6	1,4	0,5	2,4	100	34,0	142,9				
Masinalid — <i>Machinistes</i>	—	41	125	96	32	3	2	299	—	13,7	41,8	32,1	10,7	1,0	0,7	100	35,8	150,4				
Kütjad — <i>Chauffeurs</i>	—	155	220	51	10	2	—	438	—	35,4	50,2	11,6	2,3	0,5	—	100	28,6	120,2				
Paberivalmistajad — <i>Ouvriers du papier</i>	—	138	177	15	12	6	1	349	—	39,5	50,7	4,3	3,4	1,7	0,3	100	27,6	116,0				
Muud oskustöölised — <i>Autres ouvriers qualifiés</i>	5	527	788	824	245	97	64	2 450	0,2	21,5	36,2	25,0	10,0	4,0	2,6	100	34,8	146,2				
Lihttöölised — <i>Manoeuvres</i>	120	4 692	2 772	924	182	55	14	8 759	1,4	53,8	31,8	10,5	2,1	0,3	0,2	100	23,8	100				
a) mürdudes ja kaevanduses — <i>en ind. extractives</i>	2	265	233	38	10	11	2	639	0,3	46,2	44,3	5,6	1,6	1,7	0,3	100	26,0	109,2				
b) metallitööstuses — <i>en ind. des métaux</i>	3	136	200	37	6	—	2	354	0,8	35,4	52,1	9,3	1,6	—	0,5	100	25,3	118,9				
c) tekstiilitööstuses — <i>en ind. textile</i>	2	920	235	28	1	—	—	1 187	—	1,87	0,2	77,5	19,8	2,3	0,1	100	20,8	86,0				
d) puutööstuses — <i>en ind. du bois</i>	43	1 636	660	302	46	13	5	2 711	1,6	80,3	24,6	11,1	1,7	0,5	0,2	100	23,5	98,7				
e) ehitustööstuses — <i>en ind. de construction</i>	5	517	391	181	15	4	2	1 065	0,5	48,5	36,7	12,3	1,4	0,4	0,2	100	25,9	106,3				
f) muus tööstusharudes — <i>en autr. ind.</i>	65	1 188	997	390	104	26	3	2 773	2,3	42,8	36,0	14,1	3,8	0,9	0,1	100	26,7	112,2				
Õpilased — <i>Apprentis</i>	—	138	242	27	3	—	—	410	33,7	59,0	6,6	0,7	—	—	—	100	16,0	67,2				
II. Kesk-tööstus (ettevõetud 5—19 töötajaga) — <i>Entreprises moyennes (ayant 5—19 travailleurs)</i>																						
Keskmine — <i>Moyenne</i>	386	1 677	1 027	392	81	43	17	3 623	10,7	46,3	28,3	10,8	2,2	1,2	0,5	100	23,1	113,8				
Lukusepad — <i>Serruriers</i>	2	55	65	30	8	—	—	189	1,2	32,5	33,5	23,1	4,7	—	—	100	30,3	149,3				
Laudsepad — <i>Ménuisiers</i>	1	59	84	20	1	2	—	187	0,6	35,3	50,3	12,0	0,6	1,2	—	100	28,5	140,4				
Puusepad — <i>Charpentiers</i>	—	60	13	15	—	—	—	93	—	64,5	19,4	16,1	—	—	—	100	22,2	108,4				
Saevaskitööölised — <i>Ouvriers des scieries</i>	20	210	32	6	—	—	—	274	9,5	78,6	11,7	2,2	—	—	—	100	19,1	94,1				
Trüklidufjad käsitsi — <i>Composit. d'imprim. à la main</i>	—	26	26	22	3	—	—	77	—	93,7	33,8	25,6	3,0	—	—	100	31,0	162,7				
Masinalid — <i>Machinistes</i>	10	33	27	20	7	1	—	103	0,7	36,9	26,2	19,4	6,8	1,0	—	100	26,6	131,0				
Kütjad — <i>Chauffeurs</i>	16	81	21	—	—	—	—	93	16,3	63,8	21,4	—	—	—	—	100	19,3	95,1				
Muud oskustöölised — <i>Autres ouvriers qualifiés</i>	68	559	548	250	59	30	17	1 537	4,4	86,4	35,7	16,3	3,8	2,3	1,1	100	28,2	138,9				
Lihttöölised — <i>Manoeuvres</i>	97	516	200	19	3	4	—	839	11,6	61,4	23,8	2,3	0,4	0,5	—	100	20,3	100				
Õpilased — <i>Apprentis</i>	168	93	6	1	—	—	—	266	62,4	34,0	2,3	0,4	—	—	—	100	10,0	49,3				
III. Väiketööstus (ettevõetud alla 5 töötajaga) — <i>Petites entreprises (ayant moins de 5 travailleurs)</i>																						
Keskmine — <i>Moyenne</i>	329	1 068	452	131	32	10	7	2 029	16,2	52,6	22,3	6,5	1,6	0,5	0,3	100	20,5	113,9				
Lukusepad — <i>Serruriers</i>	2	32	18	3	—	2	—	57	3,5	56,1	31,0	5,3	—	3,5	—	100	22,8	126,7				
Laudsepad — <i>Ménuisiers</i>	1	63	31	1	—	—	—	96	1,0	65,7	32,3	1,0	—	—	—	100	21,8	121,1				
Meiorid — <i>Fabricants de beurre</i>	7	59	65	31	11	4	3	180	3,9	32,3	36,1	17,2	6,1	2,2	1,7	100	29,6	164,4				
Pagarid — <i>Boulangers</i>	10	88	61	8	3	—	—	160	6,3	55,0	31,8	6,0	1,9	—	—	100	22,4	124,4				
Rätsepad — <i>Tailleurs</i>	3	25	8	4	3	—	—	43	7,0	58,1	18,6	9,3	7,0	—	—	100	21,7	120,6				
Kingsepad — <i>Cordonniers</i>	5	32	14	1	—	—	—	52	9,6	61,6	26,9	1,9	—	—	—	100	20,7	115,0				
Muud oskustöölised — <i>Autres ouvriers qualifiés</i>	44	411	221	76	14	4	4	774	5,7	53,1	23,6	9,8	1,8	0,5	0,5	100	22,9	127,2				
Lihttöölised — <i>Manoeuvres</i>	81	273	41	7	1	—	—	403	20,1	87,3	10,2	1,7	0,2	—	—	100	18,0	100				
Õpilased — <i>Apprentis</i>	178	86	3	—	—	—	—	264	66,7	32,2	1,1	—	—	—	—	100	9,4	52,2				
B. NAISED — FEMMES. I. Suurtööstus (ettevõetud 20 ja enam töötajaga) — <i>Grandes entreprises (ayant 20 et plus de travailleurs)</i>																						
Üleriiklik keskmine — <i>Moyenne générale</i>	638	7 568	2 563	315	41	2	1	11 123	5,7	68,1	23,0	2,3	0,4	0,0	0,0	100	20,6	106,2				
Sellest: eratööstus — <i>Industrie privée</i>	638	7 305	2 337	254	27	1	1	10 563	6,0	69,2	22,1	2,4	0,3	0,0	0,0	100	20,4	105,2				
Dont: riigtööstus — <i>Industrie d'Etat</i>	—	263	226	61	14	1	—	565	—	46,6	40,0	10,8	2,4	0,2	—	100	26,1	134,5				
Eratööstus — Industrie privée.																						
Ketrajad — <i>Fileuses</i>	1	797	46	—	—	—	—	844	0,1	94,4	5,5	—	—	—	—	100	19,2	99,0				
Kangrud — <i>Tisseurs</i>	34	805	850	24	2	—	1	1 716	2,0	46,9	49,5	1,4	0,1	—	0,1	100	25,3	130,4				
Poolijad — <i>Bobineuses</i>	11	294	126	21	3	—	—	455	2,4	64,8	27,7	4,6	0,7	—	—	100	21,7	111,9				
Karbitsejad — <i>Boiteuses</i>	7	89	14	—	—	—	—	110	6,4	80,9	12,7	—	—	—	—	100	19,2	99,0				
Trüklidufjad käsitsi — <i>Composit. d'imprim. à la main</i>	—	9	17	10	1	—	—	37	—	24,3	46,0	27,0	2,									

Riigitöölise teenistus ei ole suhteliselt kõrgem mitte üksnes riigi eelarve piires töötavais ettevõtteis, nagu riiklikud metallivabrikud (raudteetehased jne.), kus kuludes vahest ei arvestata amortisatsioon, kus peale selle puuduvad ärimaksud jne., ühesõnaga, kus tootmiskulud ei ole rajatud puht tasuvuse alusele, vaid riigitöölise palgad on paremad ka selliseis ettevõtteis, mis töötavad eripõhikirja alusel ja tootmise ning võistluse suhtes asuvad eraettevõtetega ühesugustes tingimustes. Muuseas võrdlusest võiksime jätta kõrvale veel trükitööstuse, sest Riigi trükikoda on varustatud riigiasutiste töödega, mille eest maksetakse kõrgemate tariifide järgi, võrreldes eratrükikodadega.

Sisult täiesti võrreldavad on põlevkivikaevanduste ning põlevkiviõli- ja turbatööstuse teenistuse andmed. Toodud andmetest selgub, et neis harudes riigiettevõtteis teenistus on kõrgem kui eraettevõtteis meestel

ca 5—15%, naistel aga veel rohkem. Olgu lisaks veel mainitud, et Riigi põlevkivitööstuses on ettevõtte kulud viidud ellu vanaduse vastu kindlustus ühisel alusel riigiettevõtete töolistega; eraettevõtteis see aga puudub. Kuna mainitud aladel ettevõtted asuvad igati ühesugustes tingimustes, siis ei tohiks ka eraettevõtteis puududa võimalus töötasunormide tõstmiseks riigiettevõtteis kehtivate normide tasemele.

10. Töölise teenistuse rajooniline võrdlus.

Comparaison des gains d'après les rayons statistiques.

Juuli isiklikud palgaandmed on suurtööstuse kohta töötletud kõik jaotatult viide rajooni.

Selle jaotuse kohaselt on võimalik teha ka teenistuse võrd-

lusi üksikute rajoonide järgi. Piirdume siin vaid homogeenseima rühma, nimelt lihttöölise teenistuse võrdlusega, milline võrdlus käesoleval juhul annab täpsamad tulemused vahekorrist üksikute rajoonide järgi.

Lihttöölise jaotus teenistuse järgi statistilistes rajoonides ja teenistuse rajooniline võrdlus 1934 a. juulis¹⁾.
Répartition des ouvriers non qualifiés et comparaison des gains d'après les rayons statistiques en juillet 1934.

14. a) Jaotus tunniteenistuse järgi (%) <i>Répartition d'après le gain horaire (%)</i>	Tallinn	Põhja-Ida	Lõuna-Ida	Lõuna-Lääne	Põhja-Lääne	Rayon de Tallinn	Rayon de nord-est	Rayon de sud-est	Rayon de sud-ouest	Rayon de nord-ouest
	Mehed — Hommes					Naised — Femmes				
—10	—	0,1	1,6	0,4	0,1	0,7	0,8	6,0	4,0	2,9
10,1—12,5	0,2	0,3	3,6	1,5	0,7	3,2	7,2	19,2	6,6	6,7
12,6—15	2,1	0,9	13,7	2,3	7,3	12,5	26,5	12,7	27,5	28,8
15,1—17,5	0,9	2,9	11,2	7,8	4,2	11,1	25,2	13,9	32,4	24,1
17,6—20	4,4	25,6	22,7	26,5	21,6	17,6	24,8	15,1	8,2	16,0
20,1—22,5	3,4	21,1	8,9	17,3	15,9	14,5	8,1	11,5	7,5	11,2
22,6—25	13,6	19,0	9,7	12,1	20,3	15,5	4,1	4,5	6,9	1,7
25,1—27,5	9,7	7,2	5,8	7,5	8,2	10,1	1,5	5,0	4,5	1,9
27,6—30	13,4	7,3	5,9	5,8	5,7	6,4	1,4	4,1	1,0	—
30,1—32,5	8,9	4,6	4,4	3,5	5,5	2,9	0,3	3,1	0,7	4,1
32,6—35	8,6	3,2	3,3	1,8	3,4	2,6	0,1	1,9	0,3	0,7
35,1—37,5	7,3	1,9	2,4	2,3	2,4	1,3	—	2,0	0,1	1,7
37,6—40	7,0	2,6	2,5	2,7	2,1	0,7	—	0,3	0,1	0,2
40,1—42,5	4,4	0,9	0,7	2,5	0,3	0,3	—	0,3	0,1	—
42,6—45	4,2	0,5	1,6	1,3	0,1	0,2	—	0,3	0,1	—
45,1—47,5	2,7	0,3	0,5	0,7	0,4	0,2	—	—	—	—
47,6—50	2,5	0,6	0,5	0,7	0,3	0,1	—	—	—	—
50,1—	0,2	0,5	1,0	3,3	1,5	0,1	—	0,1	—	—
Kokku — Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Töölise arv, kelle kohta andmed käivad — <i>Nombre des ouvriers, dont on dispose des données</i>	2 940	2 336	1 467	1 022	1 012	2 678	754	684	670	419
Keskmine teenistus tunnis (sent) — <i>Gain moyen horaire (sent)</i>	30,6	22,4	10,7	21,7	22,5	20,8	16,5	17,2	15,9	16,2
Tallinn = 100	100	73,2	34,4	70,9	73,5	100	79,3	82,7	76,4	77,0

Tab. 14 nähtub, et Tallinnas asuvais ettevõtteis teenistus on tublisti kõrgem kui teistes rajoonides. L. a. juuli andmeil mees-lihttöölised teenisid väljaspool Tallinnat asuvais ettevõtteis ca 25—35% võrra ühe töötunni kohta vähem; naiste vähemteenistus kõikus rajoonide järgi ca 15—25%. Vastavalt sellele ka töölise jaotus teenistusredelil on rajoonide järgi erinev. Kuid ei tohi unustada, et samal ajal ka tarbainete hinnad ja elumaksumus on üksikute rajoonide järgi erinevad. Kas aga elumaksumuse vahekorrad samade rajoonide järgi on lähedane teenistusvahekorrale nii et elatusstandard, kuivõrd see oleneb tee-

nistusest, on kogu riigis enamvähem ühtlane, on andmete puudusel raske ütelda. Üht võib aga siiski ütelda, et Tallinna kõrgemad palgad enamjaolt kõigi kuluartiklite kõrgemate hindade tõttu on õigustatud.

11. Administratiiv- ja tehnilise personali palgad.
Salaires du personnel administratif.

Administratiiv- ja tehnilise personali kohta palgaandmed ja rühmitus palgaredeli järgi on koostatud juuli isiklikel

palgaandmeil. Andmete iseloomustamiseks tuleb märkida, et toodud andmestik ei haara administratiiv- ja tehnilise personali teenistust täiel määral. Need andmed käivad läbilõikeliselt ühe kuu kohta. Tea-

¹⁾ Tallinna rajoon — Tallinna linn.
Põhja-Ida — Virumaa ühes linnade ja alevitega.
Lõuna-Ida — Tartu-, Valga-, Võru- ja Põhjarannaa ühes linnade ja alevitega.
Lõuna-Lääne — Pärnu- ja Viljandimaa ühes linnade ja alevitega.
Põhja-Lääne — Järva-, Harju-, Lääne- ja Saaremaa ühes linnade ja alevitega, arvatud välja Tallinn.

tavasti aga osa mainitud palgaliste rühmast saab lisatasusid. Neid maksetakse tavaliselt suurte pühade ja ettevõtete aasta-aruannete ja bilansside koostamise puhul aasta vahetuseks, mis langeb teistele kuudele.

Nii tuleb arvata, et administratiiv- ja tehnilise personaali teenistus aasta-summas tohiks olla tõeliselt veidi suurem, kui seda võiks tuletada tab. 15 andmete järgi.

Administratiiv-personaali jaotus palgarühmade järgi suurtööstuses juulis 1934 a. (%).
Répartition du personnel administratif d'après les groupes de salaire dans les grandes entreprises en juillet 1934 (%).

15.		Kuupalk (kr) — Salaire mensuel (kr)													Kokku — Total	Palgaliste arv, kelle koh- ta arvatakse käivad — N. des salariés, concernés, les- quels on dispose des don- nées		Keskmine (möödunud) Moyenne (médiante)		
		—40	41—60	61—80	81—100	101—120	121—140	141—160	161—180	181—200	201—220	221—240	241—260	261—280		281—300	301—	1934	1933	
A. Mehed — Hommes.																				
1. Tehniline personaal — Personnel techn.		0,9	3,9	11,6	17,9	17,0	10,0	10,3	6,2	5,5	3,2	1,9	2,8	1,4	2,5	4,9	100	996	118,5	120,5
a) Inseenerid — Ingénieurs		—	0,7	—	4,9	5,6	5,6	4,9	4,8	15,3	6,2	4,2	9,7	6,9	9,7	21,5	100	144	229,5	246,7
b) Tehnikud — Techniciens		3,1	3,1	12,5	22,0	15,6	15,6	15,6	6,3	—	3,1	3,1	—	—	—	—	100	82	111,0	123,4
c) Konstruktorid ja joones- tatajad — Constructeurs et dessinateurs		4,3	2,2	30,5	28,3	13,0	10,9	4,3	4,3	—	—	—	2,2	—	—	—	100	46	89,2	97,5
d) Meistrid — Maîtres		0,2	0,9	5,0	14,6	20,7	13,9	13,9	3,7	5,4	4,6	2,4	2,8	0,9	2,4	3,6	100	459	132,4	126,4
e) Kümnikud — Chefs d'équipe		1,0	13,3	35,9	20,4	17,3	6,1	2,0	2,0	2,0	—	—	—	—	—	—	100	98	79,9	83,0
f) Muud — Autres		1,8	8,8	18,4	29,5	17,5	5,5	10,6	4,1	2,8	0,5	0,5	—	—	—	—	100	217	94,2	81,4
2. Ametnikud — Employés		1,6	9,2	16,7	21,4	13,6	9,3	6,5	4,0	3,9	1,6	1,7	2,4	1,8	1,7	4,6	100	1 081	101,6	102,3
Direktorid, juhatajad — Directeurs		—	2,0	2,6	6,5	4,6	3,9	13,7	3,9	5,9	3,3	3,0	7,8	4,6	7,8	29,5	100	153	238,5	206,4
Raamatupidajad — Tenueurs de livres		2,4	4,9	4,9	17,9	16,3	6,5	11,4	6,5	8,9	3,3	3,2	3,2	4,0	1,8	4,1	100	123	131,1	127,4
Arveametnikud — Comptables		1,3	10,5	17,1	26,5	22,4	10,5	3,9	2,6	—	1,3	2,6	—	1,3	—	—	100	76	95,9	96,0
Muud — Autres		1,8	11,2	21,5	24,7	14,1	10,7	4,4	3,7	3,0	1,0	0,8	1,4	0,7	0,5	0,5	100	729	92,6	95,0
3. Alamteenijad — Service		23,4	37,4	23,9	10,7	4,0	0,2	0,3	0,2	—	—	—	—	—	—	—	100	655	54,2	55,0
Autojuhid — Chauffeurs		0,7	9,8	37,0	34,8	16,1	0,7	0,7	0,7	—	—	—	—	—	—	—	100	143	94,6	77,5
Öö- ja värvavahid — Veilleurs et gar- diens des portes		23,4	47,5	21,1	2,7	0,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	381	40,1	50,1
Muud — Autres		32,0	41,5	18,2	6,6	1,1	—	0,6	—	—	—	—	—	—	—	—	100	181	48,7	52,4
B. Naised — Femmes.																				
1. Ametnikud — Employés		8,3	31,3	26,3	19,4	8,1	4,1	0,9	0,6	0,2	—	0,2	0,4	—	—	0,2	100	532	67,9	66,6
Masinkirjutajad — Dactylographes		12,5	21,9	28,1	12,5	15,8	9,4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	32	71,1	77,2
Muud — Autres		8,0	32,0	26,2	10,8	7,6	3,8	1,0	0,6	0,2	—	0,2	0,4	—	—	0,2	100	500	67,6	66,3
2. Alamteenijad — Service		69,9	27,4	2,7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	113	34,3	35,4

Nagu juuli andmed näitavad, on ka administratiiv- ja tehnilise personaali palganormid 1934 a. läinud tagasi, peale vaid mõningate erandite, kus palgad näitavad väikest tõusu. Küsitav on osalt seegi tõus, sest personaali koostis on andmete saamisest olenevalt võib-olla muutunud. Muuseas see käib direktorite ja juhatajate kohta, kelle palk näitab kokkuvõtte järgi tõusu ca 30 kr kuu kohta; nende arv ulatub 1933 a. kokkuvõtte järgi 113-le, 1934 a. kokkuvõtte järgi aga 153-le. Võimalik on, et vaatluse ulatus laienes just kõrgemapalgaliste isikute suunas.

Administratiiv- ja tehnilise personaali palgaliikumist iseloomustavad pikema aja kohta üldjoontes järgmised andmed.

	1931	1932	1933	1934	± %
Mehed:					
Tehniline personaal	132,2	126,8	120,5	118,5	-10,4
Ametnikud	108,7	108,0	102,3	101,6	-6,5
Alamteenijad	57,4	58,3	55,0	54,2	-5,6
Naised:					
Ametnikud	71,3	68,9	66,6	67,9	-4,8
Alamteenijad	41,4	36,3	35,4	34,3	-17,1

Nagu näeme, suhteliselt rohkem on kärbitud kõrgemapalgaliste palganorme. Erandina alamteenijate palganormid on langenud kõige rohkem. Palganorme on kärbitud vaatlusele võetud ajavahemikul järjekindlalt iga aasta, isegi 1934 a., mil majanduselus võis konstateerida juba elavnemist ja palga kärpimiseks vaevalt võis olla objektiivseid põhjusi.

Töö- ja palgaolude kohta tööstuses Keskbüroo väljandeks ennem ilmunud artiklid ja andmed:

- Palgaolud tööstuses 1933 a., R. Sõrmus, Eesti Statistika nr. 151(6), lk. 283—305.
- Palgaolud tööstuses 1932 a., R. Sõrmus, Eesti Statistika nr. 138(5), lk. 241—254.
- Tööolud tööstuses 1933 a. I poolaastal, R. Sõrmus, E. Stat. nr. 141(11), lk. 532—587.
- Tööolud tööstuses I poolaastal 1932 a., R. Sõrmus, Eesti Statistika nr. 131(10), 1932 a., lk. 602—607.
- Palgaolud tööstuses 1931 a., R. Sõrmus, Eesti Statistika nr. 125(4), 1932 a., lk. 231—245.
- Tööstuseolud 1931 a., R. Sõrmus, Eesti Statistika nr. 124(3), 1932 a., lk. 159—160.
- Tööolud suurtööstuses 1931 a., R. Sõrmus, Eesti Statistika nr. 122(1), 1932 a., lk. 49—54.
- Palgaolud olevikus (1930 a.), R. Sõrmus, Eesti Statistika nr. 114(5), 1931 a., lk. 286—303.
- Palgaolud tööstuses 1929 a., R. Sõrmus, Eesti Statistika nr. 102(5), 1930 a., lk. 253—268.
- Palgaolud tööstuses 1928 a., R. Sõrmus, Eesti Statistika nr. 90(5), 1929 a., lk. 290—304.
- Palgaolud tööstuses 1926—27 a., R. Sõrmus, Eesti Statistika nr. 80(7), 1928 a., lk. 402—417.
- Riigiteenijate palgaolud 1927—28 a., A. Tooms, Eesti Statistika nr. 84(11), 1928 a., lk. 633—649.

SISEVEETEEDE 1934 a. VOIES NAVIGABLES INTÉRIEURES en 1934.

S I G U: 1. Üldisloom, lhk. 251. 2. Sadamate tegevus, lhk. 252. 3. Liinilaevade tegevus sisevetes, lhk. 256. 4. Parvetus, lhk. 256.

1. Üldisloom. Laevasõit siseveeteedel 1934 a. algas 22. III ja lõppes 5. XII. 1933 a. võrreldes oli navigatsioon ümmarguselt 20 päeva võrra pikem.

Nagu varemgi, langes ka 1934 a. hoogsam laevasõidu tegevus juunile, juulile ja augustile.

Veetud kaupade kogus ning liikvel olnud laevade arv ja maht näitavad 1934 a. tugevat tõusu; eriti suureks paisus läbikäinud kaupade kogus, mis eelmise aasta oma. Segakauba kogus on seevastu koguni vähenenud, missugust nähtust tuleb seletada veoautode ja teiste transportvahendite kasutamise suurenemisega segakauba transpordi alal.

Peamiselt tuleb kaupade läbikäigu suurenemine kirjutada metsamaterjalide, õieti küll eksportmetsa arvele, mis teatavasti õige suurel määral ületas eelmise aasta oma. Segakauba kogus on seevastu koguni vähenenud, missugust nähtust tuleb seletada veoautode ja teiste transportvahendite kasutamise suurenemisega segakauba transpordi alal.

Tunduvalt on suurenenu ka läbikäinud laevade arv ja maht, kusjuures laevade arvu suurenemisega pole kasvanud liikvel olnud laevade kogumaht samas vahekorras, kui eelmistel aastatel vaid märgatavalt vähem.

Nimetatud asjaolu lubab oletada käigus olevate liinilaevade asendamist väiksematega, et sel teel saavutada sisevete laevanduse otstarbekohasemat majandamist ja vältida liinipidamise kulusid.

Kaubaveo alal on enamasti kasustatud sisevete lotje, kuna reisijate vedu toimus ainult liiniaurikutel ja mootorpaatidel. Kaubavedu liinilaevadel ja mootorpaatidel pole nimetamisväärne.

Kooskõlas üldise majandusliku surutisega läks siseveeteede liiklemine järsult tagasi alates 1929 a. kuni 1932 a., mil langes kõige madalamasse seisusse.

1933 a. märkame ses languses teatud seisakut ja 1934 a. näitavad vastavad andmed juba õige suurt tõusu.

Nagu varemgi, moodustavad ka 1934 a. tähtsama siseveeteede kaubaveo artikli mitmesugused metsamaterjalid, nagu küttepuit, palgid, pakud, propsid, laud ja jne. ümmarguselt 94,7% kogu siseveeteedel veetud kaupade kogusest. Ei saa aga sugugi eeldada, nagu võiks siseveeteede tegevuse suurenemine tulevikus pidevalt jätkuda ehk jääda 1934 a. tasemele peatuma. Juhtudel, kui väheneb eksportmetsa raiealade arv või raiutakse mets neis piirkondades,

kus siseveeteid metsa transpordiks kasutada ei saa, väheneb otsekohe siseveeteede kaubavedu ja laevasõit.

Nagu vastavaist andmeist näha, on segakauba veol siseveeteedel ainult 5,3% osatähtsus metsamaterjalide 94,7% vastu.

Sellega langeb ära võimalus loota siseveeteede kaubaveo ja laevasõidu suurenemist areneva põllumajanduse arvel, kuna põllumajandussaadused toimetatakse sootuks teistel transportabinõudel turgu.

Üldse viimastel aastatel märkame väga tugevat ja intensiivset konkurentsi veoautode poolt, missugune sõiduki tüüp korraliku maanteede võrgu väljakujunemisega on astunud sisevete laevandusega edukasse võistlusse isegi pikamaalises metsaveos.

2. Sadamate tegevus. Sisevete sadamatest oli 1934 a., nagu varemgi, kõige suurem ja elavam tegevus Tartu sadamal, kuhu tuli sisse 75,5% kogu sisevete sadamatesse veetud kaupadest ja 44,3% laevade mahust.

1933 a. andmetega võrreldes on Tartu sadama 1934 a. kaupade läbikäik suurenenu 64,4% ja laevade maht 10,2% võrra.

Laevade läbikäik Tartu sadamas ulatus 1934 a. 127 000 net. reg. tn., kaupu veeti 57 592 tn ja reisijaid käis läbi 71 789 inimest.

Seega on ka reisijate arv tõusnu 8,3% võrra. Enamuse Tartu sadama läbikäigust annab sissevedu — 56 846 tn või 98,7%, kuna väljavedu moodustab vaid väikese osa — 746 tn või 1,3%.

Tartu sadama pea sisseveoartikli moodustavad eelmiste aastate eeskujul mitmesugused metsamaterjalid, millest kõige suurem osatähtsus langeb küttepuidule — 20 023 tn või 35,2%. 1933 a. oli küttepuidu vastav %-arv tunduvalt suurem, mis kinnitab eksportmetsa osatähtsuse suurenemist 1934 a.

Küttepuidule järgnevad propsid ja paberipuit — 14 555 tn. või 25,6%. Segakaupa veeti Tartu sadamasse 3 200 tn või 5,6%, palgid 13 907 tn või 24,4%, pakud 3 045 tn või 5,3%, laud ja plangud 2 101 tn või 3,7%. Ülejäänud 0,2% arvele tuleb arvata 15 tn lätte.

Kauba väljavedu Tartu sadamast, nagu juba tähendatud, pole nimetamisväärne.

Tartu sadamasse tulnud ja sealt väljunud reisijate arv on ümmarguselt võrdne. Reisijate üldarvust 71 789 in. oli sissesõitjaid 35 497 ja väljasõitjaid

Laevade läbikäik Tartu, Mustvee ja Võõpsu sadamas 1934 a. (järg) — Navigation des ports intérieurs de Tartu, Mustvee et Võõpsu en 1934 (suite).

	Tartu sadam — Port de Tartu				Võõpsu sadam Port de Võõpsu				Mustvee sadam Port de Mustvee						
	Laevade arv	Maht rgt.		Veevõtu kaup tonni- des	Reisijate arv	Nombre des navires	Tonnage		Marchandises transp. (tonnes)	Nombre des voyageurs	Laevade arv	Maht rgt.		Veevõtu kaup tonni- des	Reisijate arv
		br.	net.				br.	net.				br.	net.		
Aprill — Avril	240	9 126	6 062	56	2 581	5	182	99	5	11	9	472	286	47	18
Sellest: Reisijate laevad	108	4 685	2 684	51	2 581	4	182	99	—	11	5	392	220	—	18
Vedurlaevad	26	481	98	—	—	—	—	—	—	—	3	12	9	—	—
Kaubaveo mootorlaevad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	68	57	—	—
Lodjad ja praamid	108	3 960	3 280	5	—	1	—	—	5	—	8	12	9	—	—
Mai — Mai	316	13 595	9 072	246	3 783	31	1 468	925	370	37	39	2 233	1 185	112	111
Dont: Navires de voyageurs	120	6 824	3 570	55	3 783	14	775	421	—	37	18	1 797	1 012	7	111
Navires remorqueurs	47	1 042	318	—	—	4	102	22	—	—	12	314	72	—	—
Navires à moteur marchands	1	30	25	5	—	—	—	—	—	—	7	28	21	14	—
Bateaux et chalands	148	6 199	5 159	186	—	13	591	482	370	—	2	94	80	91	—
Juuni — Juin	420	16 503	10 918	75	8 920	40	1 757	949	586	35	54	2 459	1 423	370	92
Sellest: Reisijate laevad	180	8 765	4 901	56	8 920	13	1 275	828	—	35	16	1 504	864	2	92
Vedurlaevad	38	784	240	—	—	5	121	25	300	—	28	582	239	—	—
Kaubaveo mootorlaevad	8	199	159	10	—	—	—	—	—	—	5	20	15	4	—
Lodjad ja praamid	194	6 755	5 618	9	—	22	361	298	286	—	5	353	305	364	—
Juuli — Juillet	424	15 968	10 700	38	7 335	33	2 066	1 115	320	104	39	2 225	1 299	194	155
Sellest: Reisijate laevad	162	7 948	4 397	36	7 335	23	2 010	1 091	—	104	17	1 598	918	3	155
Vedurlaevad	42	883	346	—	—	3	28	1	291	—	14	307	112	—	—
Kaubaveo mootorlaevad	7	133	110	—	—	—	—	—	—	—	2	8	6	4	—
Lodjad ja praamid	213	7 004	5 847	2	—	7	28	23	29	—	6	312	263	187	—
August — Août	373	14 468	9 707	63	5 750	29	2 954	1 599	—	2	85	3 125	1 368	224	171
Sellest: Reisijate laevad	160	7 557	4 214	41	5 750	27	2 954	1 599	—	—	85	1 598	918	2	171
Vedurlaevad	38	523	202	—	—	—	—	—	—	—	7	121	47	—	—
Kaubaveo mootorlaevad	4	121	92	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lodjad ja praamid	176	6 207	5 109	19	—	2	—	—	2	—	6	406	348	222	—
September — Septembre	200	8 202	5 408	93	2 829	22	1 866	1 010	—	—	64	2 179	1 030	108	154
Sellest: Reisijate laevad	75	4 607	2 622	83	2 829	22	1 866	1 010	—	—	64	1 638	934	4	154
Vedurlaevad	22	284	98	—	—	—	—	—	—	—	2	42	6	—	—
Kaubaveo mootorlaevad	3	90	75	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lodjad ja praamid	100	3 161	2 613	10	—	—	—	—	—	—	2	111	90	104	—
Oktoober — Octobre	172	7 631	5 049	69	2 002	18	1 469	822	—	7	109	2 574	1 538	418	82
Sellest: Reisijate laevad	65	4 403	2 472	60	2 002	17	1 469	822	—	2	109	1 872	1 004	—	82
Vedurlaevad	16	241	69	—	—	—	—	—	—	—	18	4	4	—	—
Kaubaveo mootorlaevad	4	94	79	—	—	—	—	—	—	—	5	20	15	—	—
Lodjad ja praamid	87	2 948	2 429	9	—	1	—	—	—	—	11	629	536	418	—
November — Novembre	198	8 183	5 544	90	2 211	17	1 469	822	—	96	34	1 856	1 095	83	119
Sellest: Reisijate laevad	60	4 042	2 270	90	2 211	17	1 469	822	—	96	17	1 673	950	—	119
Vedurlaevad	15	263	63	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kaubaveo mootorlaevad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	52	39	—	—
Lodjad ja praamid	123	3 878	3 211	—	—	—	—	—	—	—	4	126	106	83	—
Detsember — Décembre	13	555	367	15	156	2	109	59	—	15	2	188	108	—	10
Sellest: Reisijate laevad	4	298	168	15	156	2	109	59	—	15	2	188	108	—	10
Vedurlaevad	1	29	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kaubaveo mootorlaevad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lodjad ja praamid	8	230	193	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kokku — Total	2 385	95 367	63 478	746	36 292	197	13 340	7 400	1 290	556	266	15 923	9 292	1 556	912
Sellest: Reisijate laevad	957	49 670	27 868	488	36 292	189	12 109	6 540	2	556	127	12 265	6 928	18	912
Vedurlaevad	241	4 540	1 449	—	—	12	251	48	591	—	67	1 419	480	—	—
Kaubaveo mootorlaevad	27	667	540	18	—	—	—	—	—	—	35	140	105	24	—
Lodjad ja praamid	1 180	40 490	38 621	240	—	40	980	803	697	—	37	2 099	1 779	1 514	—
Üldse kokku — Gr. total	2 385	95 367	63 478	746	36 292	197	13 340	7 400	1 290	556	266	15 923	9 292	1 556	912

36 292 inimest. Üldse on Tartu sadama läbikäik 1934 a. tunduvalt suurenenud ja seda eriti kaubaveo arvel.

Läbikäinud kaupade koguse suurenemisega pole suhteliselt samavõrd kasvanud laevade kogumaht, mida tuleb arvata parvetuse arvele, kuna sadama kaupade läbikäigu hulka on arvatud ka sadamasse parvetatud palgid ja osa propse.

Peale Tartu sadama omab sisevete sadamatest suurema tähtsuse Vasknarva sadam, kuhu igal aastal

parvetuse teel koondatakse suuremal arvul palke, mis sadama läbikäigu tõstab kõrgele.

Kaupade vedu 1934 a. ulatus Vasknarvas 25 705 *tn* eelmise 1933 a. 589 *tn* vastu (sisse ja välja). Seega suurenes kaupade läbikäik 1934 a. 25 116 *tn*.

Samuti suurenes tugevasti sadamast läbikäinud laevade arv ja kogumaht. Nii külastas Vasknarvat 1934 a. (sisse ja välja) 1 032 mitmesugust laeva, mille nettomaht 24 854 *reg. tn*. Eelmisel 1933 a. olid vastavad arvud 825 laeva ja 14 744 *netto rgt.*

Laevade arv	Maht		Reisijate arv	Vesind kaup toonides							Ton.		Marchandises transp. (tonnes)						Total			
	brutto	neto		Küttepuit	Prosp. ja paberpuit	Laanud ja plandud	Rahuld	Laeid	Pakud	Seaukup	Kokku	brud.	net.	Bois de chauffage	Bois et botes de papiers	Blanchis et Matieres	Pousses	Laines		Bloes	Machin-ases mixtes	
Tartu sadam	2 391	95 461	35 497	20 023	14 555	2 101	13 907	15	3 045	3 200	56 846	2 385	95 367	63 478	36 292	186	—	—	—	—	560	746
Sellest: Reisisjate laevad	957	49 670	27 868	4 086	4 729	—	—	—	—	671	671	957	49 670	27 868	—	—	—	—	—	—	488	488
Veduri-laevad	241	4 640	1 449	640	26	—	—	—	—	4	9 865	241	4 640	1 449	—	—	—	—	—	—	18	18
Kanavaev mootor-laevad	27	667	540	19 208	5 977	2 101	15	2 513	—	2 525	32 339	1 160	40 490	33 621	—	186	—	—	—	—	54	240
Lodjad ja praamid	1 166	40 524	33 665	175	3 916	—	—	—	—	18 801	13 801	366	15 923	9 923	—	—	—	—	—	—	42	1 556
Parvetatud — Fokide	—	—	—	—	—	40	4 659	—	—	—	4 929	127	12 265	6 928	—	—	—	—	—	—	18	—
Muuseo sadam	266	15 923	9 292	—	—	—	—	—	—	179	4 650	67	1 419	480	—	—	—	—	—	—	24	24
Doni: Naves de vaimneers	67	1 419	480	—	—	—	—	—	—	36	36	35	140	105	—	—	—	—	—	—	18	18
Naves remorcuers	35	140	105	—	—	—	—	—	—	125	125	127	12 265	6 928	—	—	—	—	—	—	—	—
Naves motuurs march.	37	2 099	1 779	—	—	40	—	—	—	15	55	37	2 099	1 779	—	—	—	—	—	—	24	24
Barkassas et chalands	197	13 240	7 400	—	—	—	—	—	—	125	125	189	13 240	7 400	—	—	—	—	—	—	17	1 390
Võlpsu sadam	138	12 109	6 542	—	—	—	—	—	—	125	125	127	12 109	6 542	—	—	—	—	—	—	2	2
Sellest: Reisisjate laevad	12	251	42	—	—	—	—	—	—	—	—	12	251	42	—	—	—	—	—	—	—	—
Veduri-laevad	46	980	803	—	—	—	—	—	—	—	—	46	980	803	—	—	—	—	—	—	15	597
Kanavaev mootor-laevad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lodjad ja praamid	516	21 922	12 427	573	—	—	—	—	—	262	13 429	516	21 922	12 427	—	—	—	—	—	—	84	12 216
Vasknarva	453	13 905	10 580	—	—	—	—	—	—	239	239	453	13 905	10 580	—	—	—	—	—	—	80	80
Sellest: Reisisjate laevad	45	1 135	300	—	—	—	—	—	—	7 918	7 918	45	1 135	300	—	—	—	—	—	—	—	—
Veduri-laevad	18	1 882	1 547	—	—	—	—	—	—	23	955	18	1 882	1 547	—	—	—	—	—	—	4	80
Lodjad ja praamid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Parvetatud	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ainje	66	5 713	3 344	84	—	—	—	—	—	—	—	66	5 713	3 344	—	—	—	—	—	—	—	—
Sellest: Reisisjate laevad	60	5 664	3 331	84	—	—	—	—	—	—	—	60	5 664	3 331	—	—	—	—	—	—	—	—
Veduri-laevad	6	49	13	—	—	—	—	—	—	—	—	6	49	13	—	—	—	—	—	—	—	—
Parvetatud	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Reiniku	39	3 110	2 435	—	—	—	—	—	—	—	—	39	3 110	2 435	—	—	—	—	—	—	—	—
Sellest: Reisisjate laevad	1	94	55	—	—	—	—	—	—	—	—	1	94	55	—	—	—	—	—	—	—	—
Veduri-laevad	1	36	14	—	—	—	—	—	—	—	—	1	36	14	—	—	—	—	—	—	—	—
Lodjad ja praamid	28	2 980	2 366	—	—	—	—	—	—	—	—	28	2 980	2 366	—	—	—	—	—	—	—	—
Parvetatud	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kuru	4	178	135	—	—	—	—	—	—	—	—	4	178	135	—	—	—	—	—	—	—	—
Sellest: Veduri-laevad	2	16	4	—	—	—	—	—	—	—	—	2	16	4	—	—	—	—	—	—	—	—
Lodjad ja praamid	2	162	131	—	—	—	—	—	—	—	—	2	162	131	—	—	—	—	—	—	—	—
Rannapungerja	48	1 386	691	—	—	—	—	—	—	—	—	48	1 386	691	—	—	—	—	—	—	—	—
Sellest: Veduri-laevad	41	878	262	—	—	—	—	—	—	—	—	41	878	262	—	—	—	—	—	—	—	—
Lodjad ja praamid	7	502	429	—	—	—	—	—	—	—	—	7	502	429	—	—	—	—	—	—	—	—
Lohusuu	72	6 179	3 615	93	—	—	—	—	—	—	—	72	6 179	3 615	—	—	—	—	—	—	—	—
Sellest: Reisisjate laevad	61	5 768	3 329	93	—	—	—	—	—	—	—	61	5 768	3 329	—	—	—	—	—	—	—	—
Veduri-laevad	6	117	27	—	—	—	—	—	—	—	—	6	117	27	—	—	—	—	—	—	—	—
Lodjad ja praamid	5	304	259	—	—	—	—	—	—	—	—	5	304	259	—	—	—	—	—	—	—	—
Kallaste	212	10 078	5 594	332	—	—	—	—	—	—	—	212	10 078	5 594	—	—	—	—	—	—	—	—
Sellest: Reisisjate laevad	192	8 949	5 097	332	—	—	—	—	—	—	—	192	8 949	5 097	—	—	—	—	—	—	—	—
Veduri-laevad	1	20	6	—	—	—	—	—	—	—	—	1	20	6	—	—	—	—	—	—	—	—
Lodjad ja praamid	19	1 100	891	—	—	—	—	—	—	—	—	19	1 100	891	—	—	—	—	—	—	—	—
Kesepu-Kolija	982	23 373	13 073	—	—	—	—	—	—	—	—	982	23 373	13 073	—	—	—	—	—	—	—	—
Sellest: Reisisjate laevad	382	23 373	13 073	—	—	—	—	—	—	—	—	382	23 373	13 073	—	—	—	—	—	—	—	—
Pirnarne	330	22 501	11 414	1 456	—	—	—	—	—	—	—	330	22 501	11 414	—	—	—	—	—	—	—	—
Sellest: Reisisjate laevad	278	22 048	11 039	1 456	—	—	—	—	—	—	—	278	22 048	11 039	—	—	—	—	—	—	—	—
Veduri-laevad	52	453	375	—	—	—	—	—	—	—	—	52	453	375	—	—	—	—	—	—	—	—
Lodjad ja praamid	240	17 435	10 031	799	—	—	—	—	—	—	—	240	17 435	10 031	—	—	—	—	—	—	—	—
Mehikoorma	193	15 215	8 313	799	—	—	—	—	—	—	—	193	15 215	8 313	—	—	—	—	—	—	—	—
Sellest: Reisisjate laevad	12	269	54	—	—	—	—	—	—	—	—	12	269	54	—	—	—	—	—	—	—	—
Veduri-laevad	85	1 951	1 664	—	—	—	—	—	—	—	—	85	1 951	1 664	—	—	—	—	—	—	—	—
Lodjad ja praamid	4 654	236 533	143 372	48 157	—	—	—	—	—	—	—	4 654	236 533	143 372	—	—	—	—	—	—	—	—
Üldise kokku — Gr. total	2 748	174 050	96 162	43 157	—	—	—	—	—	—	—	2 748	174 050	96 162	—	—	—	—	—	—	—	—
Sellest: Reisisjate laevad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Veduri-laevad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lodjad ja praamid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Parvet. — Mat. fokide	1 415	52 937	48 909	175	—	—	—	—	—	—	—	1 415	52 937	48 909	—	—	—	—	—	—	—	—

**3. Liinilaevade
tegevus sisevetes.**
Lignes de navigation.

1934 a. navigatsioonil peeti järjekindlat ühendust avaldatud sõiduplaanide järele järg-

mistel liinidel:

Tartu—Vasknarva	üks kord nädalas	
Tartu—Kallaste—Mustvee	kolm korda nädalas	
Tartu—Kolkja	kolm „ „	
Tartu—Meerapalu—Pihrisaar	kolm „ „	
Tartu—Võõpsu	kolm „ „	
Tartu—Värska	kaks „ „	
Tartu—Budavitschi	üks „ „	
Tartu—Lääniste	seitse „ „	
Tartu—Rannu jõesuu	kuus „ „	
Tartu—Olu—Taruvalu	kolm „ „	
Tartu—Kaagvere	ühemaks „ „	

Ühendusepidamine kõigil nimetatud liinidel ei olnud kogu laevasõidu hooajal ühtlane, vaid sõltus aastaalgadest ja laevasõidu tasuvusest, millele vastavalt vähendati või suurendati ühendustpidavate laevade ja tuurreiside arvu.

4. Parvetus.
Flottage.

Parvetamine näitas 1934 a. tõusu, mis tuleb arvata eksportnõudsu suurenemise arvele.

1934 a. võeti Peipsi ja S.-Emajõe vesikondades raiutud metsast suurem osa palkideks ja teisteks tarbepuudeks, mis sisevete, sadamate ja laevasõidu punktide kaudu transporditi meresadamatesse, tõstes sellega ka sisevete sadamate kaupade läbikäike.

Parvetatud metsamaterjalidest seisavad esimesel kohal palgid — 285 044 tk. Eelmisel aastal 212 833 tk. Seega 1934 a. rohkem 33,9% võrra.

Palkidele järgnevad arvult paberipuud 23 593 rm., pakud 8 638 tk. ja propsid 3 150 rm., kuna teisi metsamaterjale parvetati vähem.

Parvetuse kohta annab üksikasjalise ülevaate tab. 3.

Siseveeteede tegevuse kohta varem Keskbüroo väljaandis ilmunud artiklid:

- Sisevete tegevus 1933 a., A. Valkenklaui, Eesti Statistika nr. 150(5) 1934 a., lk. 241—245.
Sisevete tegevus 1932 a., A. Valkenklaui, Eesti Statistika nr. 139(6) 1933 a., lk. 326—329.
Siseveeteede tegevus 1931 a., A. Valkenklaui, Eesti Statistika nr. 125(4) 1932 a., lk. 219—223.
Siseveeteede tegevus 1930 a., J. Kits-Oisman, Eesti Statistika nr. 116(7)—117(8) 1931 a., lk. 476—478.
Siseveeteede tegevus 1929 a., J. Kits-Oisman, Eesti Statistika nr. 104(7)—105(8) 1930 a., lk. 433—435.
Siseveeteede tegevus 1928 a., A. Kits, Eesti Statistika nr. 94(9) 1929 a., lk. 513—515.

K. Rumma.

SUVISTE TERVISKÜMBLUSASUTISTE TEGEVUS 1925—34 a.

ACTIVITÉ des ÉTABLISSEMENTS des BAINS de BOUES et de MER en 1925—34.

Sisu: 1. Terviskümbulasutiste arv, lk. 256. 2. Terviskümbulasutisil kasutanud haigete arv aastate järgi, lk. 256. 3. Haigete arv päritolu järgi, lk. 257. 4. Terviskümbulasutisil ravitud haigused, lk. 258. 5. Haigete vanus, lk. 259. 6. Terviskümbulasutiste ravi mõju, lk. 259.

1. Terviskümbulasutiste arv.

Nombre des établissements des bains de boues et de mer.

Terviskümbulasutiste kümneaastase tegevuse ülevaate koostamiseks on kasutatud igaaastaseid andmeid Haapsalus, Kuressaares, Narva-Jõesuus ja Pärnus suveti töötavate terviskümbulasutistelt 1925 a. alates. Alates 1923 a. on kehtiv kümbulasutisite kasutanud haigete registreerimine. Nimetatud registreerimiskaarte pole saatnud Kuressaare 1929 ja 1930 a., Narva-Jõesuu 1927 a. ning Pärnu 1925 ja 1926 a., mis seetõttu ülevaate koostamisel jäänud välja.

1925—34 a. töötas Eestis 11 terviskümbulasutist, neist 2 kogu aasta ja 9 ainult suveti. Suviseist terviskümbulasutisist on Haapsalus 3, Kuressaares 3, Narva-Jõesuus 2 ja Pärnus 1.

2. Terviskümbulasutisil kasutanud haigete arv aastate järgi.

Nombre des malades traités dans les établissements de bains.

1925—34 a. vahemikul on meie suveti töötavates terviskümbulasutisist ravituist andmeid 16 074 haige kohta (osa andmeid puudub), neist 42,4% mehi ja 57,6% naisi. Kui võtta aluseks 1928 a. suvist terviskümbulasutisil kasutanud haigete üldarvu (1928=100) ja vaadelda nime-

tatud aastast peale haigete liiklemise indeksit¹⁾, mis oli 1929 a. 111,3, 1930 a. 107,0 ja 1931 a. 91,6, 1932 a. 85,3 ning 1933 a. 90,3 ja 1934 a. 97,7, siis nähtub, et terviskümblusconi kasutati kõige rohkem

just 1929 a. Mainitud aastast peale väheneb terviskümblusconi kasutanute arv aast-aastast ja jõuab süvikusse 1932 a. ning siit peale nende arv näitab uuesti tõusu.

Terviskümblusconi kasutanud haiged 1925—34 a. — *Nombre des visiteurs des établissements de bains de boues et de mer de 1925—34.*

1.	1925 ^{a)}	1926 ^{a)}	1927 ^{a)}	1928	1929 ^{a)}	1930 ^{a)}	1931	1932	1933	1934	1925—34		
	Kokku	K.	K.	K.	K.	K.	K.	K.	K.	K.	Mehed	Naised	Kokku
Vereringe-elundite haigused — <i>Maladies de l'appareil circulatoire</i>	163	125	147	154	190	173	136	145	189	107	835	784	1 619
Ainetavahetuse haigused — <i>Maladies de la nutrition et de l'échange des substances</i>	244	157	101	158	74	74	169	88	92	106	301	962	1 263
Sellest — <i>Dont:</i>													
<i>Rachitis — Rachitisme</i>	—	—	3	—	—	1	—	1	—	—	1	4	5
<i>Anaemia — Anémie</i>	61	37	11	22	11	18	19	4	5	7	33	162	195
<i>Serophulosis — Serofules</i>	33	19	8	19	3	5	8	1	8	5	56	53	109
<i>Adipositas — Adipositas</i>	19	14	11	19	10	6	13	10	19	15	43	94	142
<i>Arthritis urtica chron. — Arthrite uratique chronique</i>	131	87	68	98	50	44	129	66	60	79	163	649	812
Erkkonnahaiged — <i>Maladies des nerfs</i>	314	193	195	231	237	188	330	237	281	209	1 323	1 072	2 395
Sellest — <i>Dont:</i>													
<i>Tubes dorsalis — Tabes dorsalis</i>	2	3	1	3	2	1	2	3	2	2	20	1	21
Lihaste ja liigeste reumatism — <i>Rhumatisme des articulaires et des muscles</i>	474	481	497	590	504	513	457	468	529	619	2 273	2 859	5 132
Luu- ja liigestehaigused — <i>Maladies des os</i>	204	125	77	136	86	62	132	103	197	177	617	762	1 379
Sellest — <i>Dont:</i>													
<i>Luttisikus — Tubercul. des os</i>	36	10	10	16	9	5	10	14	16	14	58	81	139
Nahahaigused — <i>Maladies de la peau</i>	12	5	6	9	6	2	5	4	3	12	34	30	64
Näistehaigused — <i>Maladies des organes génitaux de la femme</i>	140	127	95	136	100	93	85	116	96	111	—	1 108	1 108
Lihaste ja liigeste kangestused — <i>Immobilité des muscles et des articulaires</i>	37	22	24	26	23	20	33	39	14	22	208	52	260
Eelpool nimetatud harva ette tulevad haigused — <i>Maladies rares non dénommées ci-dessus</i>	96	44	40	60	28	27	37	25	61	31	204	254	458
Mitu eelpool nimetatud haig. korraga mitmes kombinats. — <i>Combinaisons différentes des maladies dénommées ci-dessus</i>	826	259	279	250	209	211	192	177	137	215	939	1 316	2 255
Terved — <i>Sains</i>	13	1	—	—	—	1	7	6	4	5	22	15	37
Märkimata — <i>Inconnu</i>	6	—	6	—	2	31	23	12	6	13	65	49	104
Kokku — Total	2 038	1 539	1 467	1 759	1 459	1 385	1 611	1 510	1 589	1 717	6 811	9 263	16 074

3. Haigete arv päritolu järgi.

Les visiteurs des établissements de bains d'après leurs domiciles.

1925—34 a. kestel kümblusconi kasutanud haiged olid pärit suuremal arvul linnadest — 74,4%, siis välismaalt 14,3% ja maalt 11,3%. Kõige suurem arv terviskümblusconi kasutanud haigeist oli pärit Tallinnast, nimelt 40,5%, siis Pärnust 6,4%, Tartust 6,3%, Haapsalust 5,2%, Kuressaarest 3,5%, Narvast 2,5%, Rakverest ja Valgast 2,1%, kuna teistest linnadest oli neid 0,1%—1,8% piires. Maalt pärit kümblusconi kasutanud haigete arv oli suurim Viru-, Lääne- ja Pärnumaalt, nimelt 2%, teistest maadest ainult 0,1%—1,3% piires. Välismaalaste suhtes oli esikohal Soome 6,7%, siis Läti 4,4%, Saksa 1,1%, Rootsi 0,8% ja N.-Vene 0,6%. Neile järgnesid veel Leedu, Poola ja teised, ent neile vastav arv oli vaid 1—41.

Kui võrrelda haigeid nende päritolu ja terviskümblusconi kasutamise suhtes, siis selgub, et linnased on 52,7% eelistanud Haapsalu terviskümblusconi, siis Kuressaare — 21,6% ja Pärnu — 16,5% ning

Narva-Jõesuu — 9,2%. Maalt pärit haiged on samuti eelistanud esmajärjekorras Haapsalu terviskümblusconi 57,7%, siis aga Pärnu — 21,1% ja Kuressaare — 17,6% ning Narva-Jõesuu — 3,6%. Huvitav on aga tähendada, et välismaalased eelistavad terviskümbluste suhtes just Kuressaart; Kuressaare terviskümblusconi kasutanud välismaalaste arv oli 1925—34 a. vältel 47,4%, siis Haapsalu 26,7% ja Pärnu 23,0%, kuna Narva-Jõesuu 2,9%. Haapsalu terviskümbluste kasutamine on linnast ja maalt päritolevate seas suurim kahtlemata seepärast, et Haapsalu on lähedam ja kättesaadavam hea ühenduse tõttu, samuti on Haapsalu elu odavam ja seega ravimine võimalik väiksemate kuludega.

Terviskümblusconi kasutanud välismaalaste arv oli suurim 1931 a. (347), väiksem 1932 a. (160), kuna kahe viimase aasta kestel nende arv osutas tõusu, nimelt 1933 a. 201 ja 1934 a. 264, suurenemine 63 võrra.

¹⁾ 1929 ja 1930 a. arvud on täpsendatud puuduvate aruannete arvudega.

²⁾ 1925 ja 26 a. puuduvad Pärnu kümblusconi kasutanute haigete teatelehed.

1927 a. „ Narva-Jõesuu kümblusconi kasutanute haigete teatelehed.

1929 ja 30 a. „ Kuressaare „ „ „ „

Terviskümbalusotisi kasutanud haiged päritolu ja ravilate järgi 1925—34 a. — Les visiteurs des établissements de bains d'après leurs domicile.

2.	Haapsalu		Kuressaare		Narva-Jõesuu		Pärnu		Kokku — Total		Üldse Gr. total	%
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.		
Linnad — Villes	2 597	3 477	1 007	1 484	461	602	733	1 166	4 798	6 729	11 527	74,4
Tallinn	1 681	2 292	479	717	241	327	191	346	2 592	3 682	6 274	40,5
Haapsalu	266	532	—	1	—	1	1	2	267	536	803	5,2
Kuressaare	2	—	173	363	1	—	—	—	176	363	539	3,5
Narva	53	44	17	13	115	148	2	2	187	207	394	2,5
Nõmme	35	44	5	17	—	4	1	4	41	69	110	0,7
Paide	20	27	2	14	—	8	13	19	49	68	117	0,7
Paldiski	1	2	3	2	—	—	2	—	6	4	10	0,1
Petseri	13	19	10	11	2	3	4	8	29	41	70	0,5
Pärnu	23	14	24	28	—	2	345	567	392	601	993	6,4
Põltsamaa	9	—	5	7	—	—	10	8	24	13	37	0,2
Rakvere	89	80	21	25	42	42	5	15	157	171	323	2,1
Tapa	37	37	7	1	2	4	—	2	46	44	90	0,6
Tartu	169	225	164	181	37	49	54	91	424	546	970	6,3
Tõrva	—	3	—	—	1	—	2	8	3	11	14	0,1
Türi	6	5	1	—	1	—	5	5	13	10	23	0,1
Valga	127	85	26	37	2	2	14	30	169	154	323	2,1
Viljandi	28	27	42	43	5	5	70	54	145	129	274	1,8
Võru	32	32	23	24	4	7	14	17	78	80	158	1,0
Maad — Arrondissements	573	435	138	169	18	46	174	194	903	944	1 747	11,3
Viru	129	78	19	17	16	38	8	9	172	137	309	2,0
Järva	30	50	2	4	—	2	2	5	40	61	101	0,7
Harju	70	75	9	16	2	—	9	6	99	97	196	1,3
Lääne	147	140	13	4	—	—	2	6	162	150	312	2,0
Saare	5	2	58	92	—	—	1	2	64	96	160	1,0
Pärnu	54	22	11	8	—	1	102	103	167	134	301	2,0
Viljandi	25	11	4	5	—	1	21	22	50	39	89	0,6
Tartu	53	38	14	11	—	4	5	21	72	74	146	0,9
Valga	12	8	2	3	—	—	1	2	15	8	23	0,1
Võru	24	14	8	9	—	—	20	15	50	38	88	0,6
Petseri	9	7	—	—	—	—	3	3	12	10	22	0,1
Välismaalt — De l'étranger	181	410	368	679	24	41	174	333	747	1 463	2 210	14,3
Soomest	114	210	136	202	6	15	126	208	382	635	1 017	6,7
Lätist	11	40	175	364	11	9	20	52	217	465	682	4,4
Saksast	13	59	23	50	2	5	5	18	48	132	175	1,1
Ameerikast	—	2	6	10	—	—	—	—	6	12	18	0,1
Rootsist	25	42	5	8	1	—	10	35	41	85	126	0,8
Poolast	4	4	3	4	—	2	4	4	11	14	25	0,2
Leedust	3	5	12	13	2	3	1	2	13	23	41	0,3
N.-Venest	7	38	2	17	1	5	1	6	11	61	72	0,5
Prantsusest	1	4	1	1	—	—	1	—	3	5	8	0,0
Norrast	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	2	0,0
Austriast	—	3	—	—	—	—	—	1	—	4	4	0,0
Ingliseest	2	4	1	3	—	—	—	2	3	0	12	0,1
Hollandist	—	—	—	4	—	—	5	—	5	4	9	0,0
Taanist	1	1	3	—	1	2	—	2	5	5	10	0,1
Belgiast	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1	0,0
Sveitsist	—	1	—	1	—	—	—	1	—	3	3	0,0
Tšehho-Slovakkiaast	—	1	—	1	—	—	—	—	—	2	2	0,0
Aafrikast	—	1	1	—	—	—	1	—	2	1	3	0,0
Märkimata	105	114	133	61	3	2	32	50	363	227	590	—
Kokku — Total	3 546	4 436	1 646	2 393	506	691	1 113	1 743	6 811	9 263	16 074	100,0

%

Linnadest	52,7	21,6	9,2	16,5	100,0
Maalt	57,7	17,6	3,6	21,1	100,0
Välismaalt	26,7	47,4	2,9	23,0	100,0

4. Terviskümbalusotisi kasutanud haiged päritolu ja ravilate järgi 1925—34 a. — Les visiteurs des établissements de bains d'après leurs domicile.

Les maladies traitées dans les établissements de bains.

15,0%, reumaatiliste, luu- ja liikumisorganite haigustega 40,8%, naistehaigustega 6,9% ja muudega 19,3%. Suurimaks kümbalusotisi ravitavaks haiguseks olid reumaatilised, luu- ja liikumisorganite haigused, siis muud ja erkkonnahaigused ning vereringe-elundite haigused.

Vereringe-elundite haigusi raviti kõige rohkem Haapsalus (43,6%), siis Pärnu (32,7%), Narva-Jõesuus (13,2%) ja Kuressaare (10,5%). Toitumuse ja sisesekreetsiooni haigusi raviti ühtlaselt nii Haapsalus (40,1%) kui Kuressaares (40,8%), kuna

Kümne aasta kestel on nimetatud terviskümbalusotistes end ravinud vereringe-elundite haigustega 10,1%, toitumuse ja sisesekreetsiooni haigustega 7,9%, erkkonnahaigustega

Terviskümbalusotisi kasutanud haigete haigused ravikoha järgi 1925—34 a. — Les visiteurs des établissements de bains de boues et de mer d'après les maladies traitées et d'après les endroits de 1925—34.

3.

	Haapsalu	Kuressaare	Narva-Jõesuu	Pärnu	Kokku
Vereringe-elundite haigused	43,6	10,5	13,2	32,7	100,0
Toitumuse ja sisesekreetsiooni haigused	40,1	40,3	10,5	8,8	100,0
Erkkonnahaigused	42,1	81,2	11,2	15,5	100,0
Reumaatilised, luu- ja liikumisorganite haig.	57,5	24,8	2,2	15,5	100,0
Naistehaigused	38,0	34,1	9,7	18,2	100,0
Muud	51,0	19,6	10,7	18,7	100,0
Märkimata	22,1	20,2	1,0	56,7	100,0
Kokku	49,7	25,1	7,4	17,8	100,0

nende ravimine Narva-Jõesuus (10,8%) ja Pärnus (8,8%) oli väikene. Erkkonnahaiguste ravimise suhtes on Haapsalus (42,1%) samuti esikohal, siis Kuressaare

(31,2%), Pärnu (15,5%) ja Narva-Jõesuu (11,2%). Reumaatilisi, luu- ja liikumisorganite haigusi põdevaist haigeist on 1925—34 a. kestel üle poole end ravinud Haapsalu (57,5%) ja üks veerand Kuresaares (24,8%) ning teine veerand Pärnus (15,5%) ja Narva-Jõesuus (2,2%) kokku. Naistehaiguste ravimises on Haapsalu (38,0%) ja Kuresaare (34,1%) pea võrdsed ja moodustavad kokku $\frac{2}{3}$ kõigist kümne aasta vältel terviskümblust kasutanud naishaigeist, ülejäänud $\frac{1}{3}$ osa moodustavad Pärnus (18,2%) ja Narva-Jõesuus (9,7%) ravinud haiged. 1925—34 a. kestel terviskümblust kasutanud haigeist on end ravinud $\frac{1}{2}$ Haapsalu (49,7%), üks $\frac{1}{4}$ Kuresaare (25,1%) ja teine $\frac{1}{4}$ Pärnu (17,8%) ning Narva-Jõesuu (7,4%) terviskümbustus.

5. Haigete vanus. Vanuse järgi olid 1925—34 a. *Age des malades.* vahemikus meie suviseis terviskümbლუსasutis ravimisel 1—4 a. rühmast kuni 80—89 a. rühmani. Kõige vanemate rühm moodustas ainult 0,2% ja noorem rühm, samuti ka järgmine rühm 5—6 a. 0,3%. Teised vanusrühmad: 7—9 a. 0,7%; 10—14 a. 1%; 15—19 a. 1,2%; 20—24 a. 3,1%. Suurem arv terviskümblust kasutanud haigeist kuulub 30—39 a. 24,7%, 40—49 a. 25,3% ja 50—59 a. 21,8% vanuste rühma, samuti ka 60—69 a. 10,8%.

Kui vaadata terviskümblust kasutanud haigeid vanuse ja haigestumise suhtes, siis peab tähendama, et vereringe-elundite haigestumisega oli suurim arv just 50—59 a. (29,1%) ning järgmised 60—69 a. (23,8%), 40—49 a. (20,7%) ja 30—39 a. (12,7%) vanuste rühmast. Toitumuse- ja sisesekretsiooni haigustega haigete kohta peab nentima sama. Nii kuulus nendest 50—59 a. vanuste rühma 26,4%, 40—49 a. rühma 22,0%, 60—69 a. rühma 16,3%

ja 30—39 a. rühma 13,8%. Erkkonnahaigeist moodustasid vanuse järgi suurima rühma 40—49 a. vanused 30,8%, siis 30—39 a. vanused 29,3% ja 50—59 a. vanused 20,2%. Reumaatilised, luu- ja liikumisorganite haigustega haiged moodustasid suurima vanusrühma 40—49 a. 26,8% järgmise 30—39 a. 24,4% ja 50—59 a. 22,6%, kuna ülejäänud vanusrühmad olid alla 9,2%. Kuna naistehaiguste suuremaks vanusrühmaks olid 30—39 a. 51,1% ja 25—29 a. vanused 22,9% ning 40—49 a. vanused 15,5%. Nagu eeltoodust nähtub, esinevad mainitud haigused, arvatud välja naistehaigused, enamvähem ühes ja samas vanusrühmas — seepärast võib arvata, et nende vanuste hulgas on nimetatud haigused rohkem levinud ja sunnivad otsima vastavat ravi.

6. Terviskümbლუსasutiste ravi mõju. *Les résultats du traitement des différentes maladies dans les établissements de bains.*

Terviskümbლused jagunevad: mudakümbლused, mudakümbლused ühes lisanditega, s. o. kas lisaks kümbლusele veel kuumentatud muda mähised ehk

kotid ja vee-, kuusekasvude, männiekstrakti-, soola-, süsihappu-, hapniku- ja turbakümbლused. Turbamuda terviskümblust on kasutatud eriti Pärnu terviskümbლuses.

1925—34 a. kestel on tervismuda kümbლusi ühes lisandustega kasutanud 11 931 haiget. Neist on tervistunud 6,5%, paranenud 83,1%, tagajärjeta 10,4%, märkimata 4,6%. Kasutades tervismudakümbლusi ühes lisanditega, vereringe-elundite haigusega tervistus 5,7%, paranes 83,7% ja ravi osutus mõjutuks 10,6%; toitumuse ja sisesekretsiooni haigusega tervistus 2,8%, paranes 90,1% ja jäi tagajärjetuks 7,1%. Suurimat tervistumist nimetatud raviviisiga saavutati just erkkonnahaiguste juures, nimelt 10,6%,

Terviskümbლუსasutis ravitanute ravimiseviis ja tulemused % 1925—34 a.

Les résultats du traitement des différentes maladies dans les établissements de bains en 1925—34.

4.	Üldmudavannid lisandustega					Mitmesugused teised vannid ühes kohalise mudaravimisega				
	Tervistunud	Paranenud	Tagajärjeta	Märkimata	Kokku	Guéris	Amélioré	Sans résultat	Non indiqué	Total
Vereringe-elundite haigused — <i>Maladies de l'appareil circulatoire</i>	5,7	88,7	10,6	4,4	100,0	1,6	87,6	10,8	6,9	100,0
Toitumuse ja sisesekretsiooni haigused — <i>Maladies de la nutrition et de l'échange des substances</i>	2,8	90,1	7,1	4,2	100,0	0,9	86,0	13,1	5,8	100,0
Erkkonnahaigused — <i>Maladies des nerfs</i>	10,6	77,8	11,6	5,7	100,0	4,9	80,6	14,5	5,2	100,0
Reumaatilised, luu- ja liikumisorganite haigused — <i>Rhumatisme et maladies des articulaires et des os</i>	6,5	83,7	9,8	3,8	100,0	3,4	82,2	14,4	4,8	100,0
Naistehaigused — <i>Affection des organes génitaux de la femme</i>	7,4	81,8	11,3	4,2	100,0	6,4	79,5	14,1	9,0	100,0
Müüd haigused — <i>Autres maladies</i>	4,9	82,8	12,3	5,1	100,0	3,3	86,1	10,6	6,6	100,0
Märkimata — <i>Inconnu</i>	7,0	89,6	3,5	81,3	100,0	5,8	84,2	10,5	9,5	100,0
Kokku — Total	6,5	83,1	10,4	4,6	100,0	3,0	84,8	12,2	6,3	100,0

paranemist 77,8% ja tagajärjeta 11,6%; reumaatiliste, luu- ja liikumisorganite haiguste juures oli tervistumine 6,5%, paranemine 83,7% ja tagajärjeta 9,8%; naistehaigusega tervistus 7,4%, paranes 81,8% ja tagajärjeta 11,3%. Sellest näeme, et nimetatud ravi andis tervistumisega tagajärgi rohkem erkkonnahaiguste juures ja vähem toitumuse ja sisesekretsiooni

haiguste puhul; paranemise tagajärjed olid suurimad toitumuse ja sisesekretsiooni haigetel; ravimine osutus tagajärjetuks suurimal arval naiste- ja erkkonnahaigetel, kuna vähem toitumuse ja sisesekretsiooni haigetel.

Kui vaadelda ravi tagajärgi teiste kümbლustega, nagu männiekstrakti-, süsihappu- j.n.e. kümbლustega,

siis nähtub, et nende tagajärg vereringe-elundite suhtes oli järgmine: tervistunud 1,6%, paranenud 87,6% ja tagajärjeta 10,8%; toitumuse ja sisesekretsiooni haiguste puhul olid tagajärjed: tervistunud 0,9%, paranenud 86,0% ja tagajärjeta 13,1%; erkkonnahaiguste suhtes: tervistunud 4,9%, paranenud 80,6% ja tagajärjeta 14,5%; reumaatiliste, luu- ja liikumisorganite haigetel: tervistunud 3,4%, paranenud 82,2% ja tagajärjeta 14,4%, kuna naistehaiguste suhtes olid tagajärjed: tervistunud 6,4%, paranenud 79,5% ja tulemusteta 14,1%.

Peab mainima, et tervistunud oli nimetatud ravimoodusega rohkem naistehaigustega ja vähem toitumuse ja sisesekretsiooni haigustega; paranenud oli kõige enam vereringe-elundite haigete seas, vähem naistehaigustest, kuna suurim paranematute arv oli

erkkonnahaigeist, siis reumaatiliste, luu- ja liikumisorganite ning naistehaigustest.

Kokkuvõttest on näha, et meie terviskümbluste ravil on suur mõju, sest paranenute arv ühes tervistunutega on väga kõrge ja paranematute arv teeb sel juhul, kui terviskümblusiks tarvitatud tervismuda ühes lisandustega ainult 10,4%, kuna mitmesugused teised terviskümbused ühes kohalise mudaravimisega andsid ravimatute tagajärje 12,2%.

Liigitatud elukutse järgi on kõige rohkem terviskümblusti kasutanud haiged, kellel elukutseks kodune majapidamine (29,2%), siis ametnikud (15,9%), äri- mehed (13,5%). Neist kaugelt vähem vabakutselised (6,5%), kooliõpetajad (6,3%) ja raudteelased (6,1%), kuna kõige vähem olid 1925—34 a. kestel kasutanud terviskümblusti kooliõpilased, üliõpilased ja sõjainva- liidid (1,8%), samuti ka põllupidajad (1,9%).

Terviskümbustusniste kohta enim Keskbüroo väljaandels ilmunud artiklid ja andmed:

Mudaravilate ja supelastuste tegevus 1923 ja 1924 a., E. Laasberg, Eesti Demograafia, vihik III, lk. 96—97.

G. Tomberg.

ABIELULAHUTUSED 1929—33 a.

DIVORCES de 1929—33.

Sis u: 1. Abielulahutuste arv, lk. 260. 2. Lahutatute abielu kestus, lk. 262. 3. Lahutatute vanus, lk. 262. 4. Endine perekonnaseis, lk. 263. 5. Laste arv lahutatud abieludel, lk. 263. 6. Lahutuse nõudjad, lk. 263. 7. Lahutuse põhjused, lk. 263.

Abielulahutuste alal saab Keskbüroo ringkonnakohtutelt üld- arvud aasta jooksul vastavas kohtu-ringkonnas olnud lahutustest.

Iga lahutatud abielu puhul saadab ringkonnakohtus väljavõtte kohtuotsusest sellele perekonnaseisuametnikule vastava märke tege- miseks abieluakti raamatusse, kus abielu sõlmitud. Kohtute poolt saadetud kohtuotsuste väljavõtteist ja abieluakti raamatus leidu- vate andmete põhjal tüdab perekonnaseisuametnik abielulahutuse statistilise lehe ja saadab selle Statistika keskbüroole. Kuna ühelt poolt ringkonnakohtud seaduse järgi pole kohustatud kohtuotsuse (resolutsiooni) väljavõttes tooma statistiliselt väga vajalikke and- meid — lahutuse põhjust, lahutatud palunu alalist elukohta (igakord pole ka võimalik) j.t. ning teiselt poolt ka perekonnaseisuametnikel aktiraamatus ei leidu küllalt tõelikke andmeid nt. lahutatute elu- kutselise tegevuse kohta (palju aastaid tagasi abiellunudil võib lahu- tuse momendil olla hoopis teine elukutse). Toodud asjaoludel, peale selle, et kõigi olnud lahutuste kohta pole saavutatud vastavat arvu statistilisi lehti, on saavutatud andmedki osaliselt puudulikkud. Ent seni, kuni seadus ei võimalda hankida soovitud täielikke andmeid abielulahutuselt, püüame olemasolevate esitatud andmete näol ülevaate anda küsimusest võimaluste piires. Abielulahutuslehti

kgunes 1933 a. 480 ehk 62,0% kõigist abielulahutuselt, 1932 a. 516— (64,7%), 1931 a. 385 (54,1%), 1930 a. 379 (54,4%) ja 1929 a. 402 (61,4%), keskmiselt 60,0% määral.

1. Abielulahutuste arv.

Nombre des divorces.

Käesolevalt vaadeldakse ajava- hemikku 1929—33., varema aja kohta leidub ülevaade E. Sta- tistika nr. 90(5) — 1929 a. Abiellumiste arv Eestis püsib viimaseil aastail õige stabiilsena 7,5—8,0 vahel 1 000 el. kohta ehk absoluutarvudes kõigub abiellu- miste arv 8400—8800 piires. Arvestamata erakorral- list 1929 a. kõrget surevusaastat, kõigub surma tõttu lõppenud abielude arv vaadeldaval ajavahemikul 6 000—6 500 aastas, ehk 1 000 uue sõlmitud abielu kohta lõpeb surma tõttu keskmiselt 680—745 abielu. Võrreldes toodud määra 1922—26 a. omaga, peab konstateerima surma tõttu lõppenud abielude tõusu.

Tunduv tõus tekib juba 1927 a., mis jõuab kulminatsioonini 1929 a., edasiselt jälle raugedes. Abielulahutuste arvu erakorraline tõus viimasel viiel (1933—29) aastal pälvib erilist tähelepanu. Selleks erilisel andis hoogu teenistusvahekordade reguleerimis-

du, mis keelas ühel abielupoolel teenimise riigi- ja omavalitsuse asutis, kui teise poole palk tõusis üle testud normi. Osaliselt viimaseil aastail on see muidugi aga aasta ülejääkidest tekkinud rohkenenud abielude loomulik tagajärg. Nii 1922—33 a.

Abielude sõlmimine ja lõppemine 1929—33 a. — *Mariages enregistrés et mariages dissous de 1929—33.*

1.	Sõlmitud abielude arv <i>Nombre de mariages enregistrés</i>	Surma tõttu lõppenud abielud <i>Mariages finis à cause de décès</i>	Lahutatud abielud <i>Divorces</i>	Abielude järekasv aastast <i>Accroissement des mariages</i>	Abielumiste arv 1000 el. kohta <i>Nombre des mariages pour 1000 habitants</i>	1000 abielumise kohta <i>Pour 1000 mariages</i>		Abielulahutused 100 000 el. kohta <i>Divorces pour 100 000 habitants</i>
						Surmatõttu lõppenud abielud <i>Mariages finis à cause de décès</i>	Lahut. tõttu lõppenud abielusid <i>Divorces</i>	
1933	8 425	6 195	766	1 404	7,5	735,3	90,9	68,1
1932	8 800	6 180	797	1 873	7,8	696,0	90,6	71,1
1931	8 778	6 538	711	1 532	7,8	744,5	81,0	63,6
1930	8 897	6 058	697	2 142	8,0	680,9	78,3	62,4
1929	8 807	7 290	656	862	7,9	827,7	74,4	53,7

tõusis abielude arv üldiselt ümmarguselt 23 000 võrra ehk keskmiseks aastase abielude arvu kasvuks antud ajal võib lugeda 1 900. Viimaseil aastail osutab abielude arvu kasv aga taas raugemist. Abielulahutuste arv saavutas haripunkti 1932 a., milline määr meil senini esmakordne. Üldiselt on 1929—33 kõik kõrge abielulahutuse määraga aastad, eriti kolm viimast aastat keskmiselt 758 lahutusega aastas. Eestis lahutuste määr võrreldes välisriigiga on vaidlematult kõrge, eriti viimaseil aastail. Et see seletatav oleks meie lahutusvõimaluse kergusega, ei saa öelda, ümberpöörduvalt, meie lahutuse protseduuri peetakse isegi raskeks. Kõrges lahutuste arvus omakord võivad

ja maa vahetada. Kuid neidki tuleb käsitada teatud reservatsioonega. Sest lahutatutest on saavutatud stat. lehti üldarvust keskmiselt 60,0% määral, millest elukoha andmed hoopis puuduvad veel meestel 11,1% ja naistel 10,2% määral. Saavutatud lehtedest aga ei selgu, mil määral neid saabunud linnadest, mil määral maalt, seega tab. 2 toodud andmed jäävad kaudseiks. Neist selgub reljeefseltsel vaid üks tõde ja nimelt, et abielulahutuste määr linnades, eeskätt Tallinnas on kaugelt kõrgem maa lahutuste määrast.

Lahutatute riikkondsus % — *Sujétion (nationalité) des divorcés en %.*

Lahutatud elukoha järgi % — *Divorcés d'après leur domicile en %.*

2.	1933	1932	1931	1930	1929	Üldes <i>Total</i>
Mehed — Hommes.						
Maad — <i>Arrond.</i>	25,4	25,7	21,3	24,6	26,0	24,9
Linnad — <i>Villes</i>	74,1	73,7	77,3	73,6	70,5	73,9
Neist — <i>Dont</i> : Tallinn	51,6	51,4	50,9	42,0	36,0	46,9
Välism. — <i>A l'étranger</i>	0,5	0,6	0,9	1,8	2,6	1,2
Kokku — Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Teadmata — <i>Inconnu</i>	10,1	10,5	15,3	13,8	13,9	11,1
Naised — Femmes.						
Maad — <i>Arrondiss.</i>	26,0	25,4	23,7	24,2	26,8	25,3
Linnad — <i>Villes</i>	73,5	74,4	75,7	73,7	71,0	73,7
Neist — <i>Dont</i> : Tallinn	49,5	51,9	49,6	42,3	36,7	46,5
Välism. — <i>A l'étranger</i>	0,5	0,2	0,6	2,1	2,2	1,0
Kokku — Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Teadmata — <i>Inconnu</i>	8,8	8,5	12,5	12,7	9,2	10,1

olla kaasmõjuvad väga mitmesugused tegurid, eeskätt vast sotsiaal-majanduslikud ja ka psüühilis-kasvatustlikud.

Sellele küsimusele lähemale tungida võimaldaksid eeskätt täpsad andmed lahutatute elukohast, mis kahjuks pole aga saavutatavad. Lahutatute elukoha andmed võimaldavad kaudset selgitust tuua vaid linna

3.	Eesti <i>Estonie</i>	Välismaa <i>Etrangers</i>	Riikkondsustasuta <i>Sans Sujétion</i>	Kokku <i>Total</i>	Teadmata <i>Inconnu</i>
Mehed — Hommes.					
1933	96,8	1,3	1,9	100,0	3,3
1932	97,9	0,4	1,7	100,0	7,6
1931	94,5	1,2	4,3	100,0	10,1
1930	96,4	2,1	1,5	100,0	13,2
1929	96,1	2,5	1,4	100,0	12,9
Kokku — Total	96,5	1,4	2,1	100,0	8,8
Naised — Femmes.					
1933	98,5	1,1	0,4	100,0	2,7
1932	99,6	0,4	—	100,0	6,2
1931	98,0	0,6	1,4	100,0	10,4
1930	97,9	1,5	0,6	100,0	12,7
1929	98,8	0,8	0,6	100,0	10,4
Kokku — Total	98,6	0,9	0,5	100,0	8,1

Teiseks pälvib tähelepanu veel välismaalaste lahutajate suhteline rohkus, milline nähtus küll kolmel 1930—33 a. tublisti raugenud. Välismaalaste lahutatute % on tunduvalt kõrgem, kui neid leidub rahvastikus, s. t. kohapeal. Meestel on vastav % kõrgem naistest, mis viitab eriti välismaalastega abielunud eesti naiste kõrgele lahutusmäärale.

2. Lahutatute abielu kestus.

Durée des mariages dissous.

Lahutatud abielude kestuse kohta andmed teatud ulatuses annavad öieti usutava läbilõike küsimusalusest nähtusest.

Nendest saame otse seaduseks kujunenud püsivad andmed. Nii 1929—33 a. kui ka 1923—28 a. keskmised osutavad täiesti ühtsama jagunemist. Alla 2 a. kestnud abielud moodustasid 1929—33 a. 9,1%, milline % oli ka 1923—28 a. andmeis täpsalt samane. Edasi, 1929—33 a. keskmisil 2—4 a. kestnud abielud moodustasid 20,2% (20,8%), 5—9 a. rühm — 31,7% (30,0), 10—14 a. — 19,6% (20,0%), 15—19 a. — 10,3% (11,7%), 20—24 a. — 5,4% (5,5) ja üle 25 a. rühm 3,7% (3,1).

Lahutatute abielu kestus %.
Divorces suivant la durée du mariage dissous en %.

4.	Lahutatute abielu kestus %								Kokku Total	Teadmata Inconnu
	Alia 2 a. Moins de 2 ans	2-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25 ja üle 25 et plus	Kokku Total		
1933	8,6	22,2	34,9	17,1	8,4	5,0	3,8	100,0	0,4	
1932	8,8	22,4	32,1	21,6	8,5	3,3	2,8	100,0	1,6	
1931	10,1	18,5	29,2	22,9	8,8	6,3	4,2	100,0	0,3	
1930	10,1	17,6	29,2	17,5	15,4	6,4	8,9	100,0	0,5	
1929	7,6	19,1	32,4	18,5	11,7	6,8	8,9	100,0	4,7	
Kokku — Total	9,1	20,2	31,7	19,6	10,3	5,4	3,7	100,0	1,5	

Üksikuil aastail vanusrühmade osatähtsuses ilmnevad väiksemad kõikumised, millest erilist tähelepanu väärib 1932—33 a. 2—4 a. ja 5—9 a. vanuste abielude lahutusmäär tõus. Mainitud rühmad andsid näit. 1933 a. 57,1% kõigist lahutusist, mis erakorraline senise 10 a. keskmise stabiilsuse juures. Seevastu 10 a. ja kauem kestnud abielude lahustus on aga tunduvalt vähenenud, milles vaid erandina endiselt püsib kõrgel üle 25 a. abielukestusega lahutuste %.

3. Lahutatute vanus.

Age des divorcés.

Lahutatute vanusest saame ülevaate tab. 5 ja 6 andmeist.

Võrreldes 1929—33 a. keskmisi 1923—28 a. selgub üksikute vanusrühmade osatähtsuse kujunemises mõningaid erinevusi. Nii moodustasid kuni 34 a. mehed kõigist lahutatuid 1929—33 a. 43,8% 40,4% vastu 1923—28 a. Seega lahutatud meeste vanus tähendatud ajavahemikul on langenud. Naised kuni 29 a. vanusrühmas andsid vastavalt 34,7% ja 36,7%. Siin ilmneb vastupidine nähtus. Lahutatud naiste vanus on märksa tõusnud. Üksikuil aastail 1929—33 a. käsitatud nooremate vanusrühmade % on kõikunud 41,8% (1931 a.) kuni 45,4% (1932 a.) vahel, naistel 19,4% (1931 a.) kuni 38,1% (1933 a.) vahel. Vanemate, üle 45 a. lahutajate määr on võrdlemisi kõrge ja püsivaimeline. Meestel 20,0% ja naistel 11,0%. Tab. 6 andmeil selgub, et sagedastel

Lahutatute vanus % — *Divorces suivant l'âge des époux en %.*

5.	Vanus — <i>Âge.</i>										Kokku Total	Teadmata Inconnu
	Kuni 20 a. Jusqu'à 20 a.	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-59	60 ja üle 60 et plus			
a) Mehed — Hommes.												
1933	—	1,0	16,1	28,8	21,9	12,7	8,9	9,4	2,3	100,0	1,9	
1932	—	2,7	17,5	25,7	24,2	13,6	9,2	4,9	2,2	100,0	13,4	
1931	—	2,9	14,7	24,0	28,2	13,2	9,4	10,3	2,3	100,0	11,4	
1930	—	3,5	16,2	22,3	20,0	15,6	10,8	9,7	2,4	100,0	10,3	
1929	—	3,9	16,9	22,6	23,0	14,9	10,7	7,9	1,1	100,0	11,7	
Kokku — Total	—	2,9	16,3	24,6	22,3	13,9	9,6	8,3	2,1	100,0	9,6	
b) Naised — Femmes.												
1933	0,8	9,7	27,6	23,2	18,1	10,7	5,1	4,2	0,6	100,0	1,0	
1932	0,4	9,4	25,8	26,5	16,7	13,2	5,4	2,4	0,2	100,0	13,0	
1931	0,3	9,5	19,9	27,6	19,0	11,6	5,3	5,9	0,9	100,0	12,5	
1930	0,9	9,7	24,1	21,7	19,7	10,6	5,9	6,2	1,2	100,0	10,3	
1929	—	11,3	22,4	27,9	16,0	9,7	6,9	4,7	1,1	100,0	10,0	
Kokku — Total	0,5	9,9	24,3	25,3	17,8	11,2	5,7	4,5	0,8	100,0	9,2	

Lahutatute vanuslik vahetork (1000 lahutuse jagunemine) — *Âge des divorcés (pour 1000 divorcés).*

6.	Naise vanus <i>Âge de la femme</i>		Kuni 20 a. Moins de 20 ans	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-59	60 ja üle 60 et plus	Kokku Total
	Mehe vanus <i>Âge du mari</i>	Kuni 20 a. Jusqu'à 20 a.										
Kuni 20 a. — Jusqu'à 20 a.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20-24	—	1,6	15,5	8,8	3,1	—	0,5	—	—	0,5	—	20,5
25-29	—	1,6	45,5	76,0	29,5	8,3	2,1	1,0	—	0,5	—	164,5
30-34	—	1,0	23,8	98,2	85,9	20,4	5,3	2,6	—	1,0	0,5	245,7
35-39	—	0,5	10,4	40,9	83,3	63,1	17,0	4,1	—	2,1	0,5	221,9
40-44	—	0,5	3,1	13,5	32,6	39,8	32,1	10,9	—	6,2	—	183,7
45-49	—	—	0,5	6,2	12,9	23,3	29,0	16,6	—	6,7	—	90,2
50-59	—	—	1,0	3,1	5,2	18,4	17,6	17,1	—	23,8	—	83,8
60 ja üle 60 et plus	—	—	—	0,5	0,5	2,1	6,2	2,6	—	5,2	—	19,7
Kokku — Total	—	5,2	99,8	244,7	353,0	176,4	112,8	54,9	46,0	7,2	1 000,0	

juhtumitel abielupoolte suur vanuslik vahe oli lahutuse põhjuseks: eriti aga naise vanemolek mehest ehk sama vanus alates 35 a. ja vanemate naiste juures.

4. Endine perekonnaseis. Endise perekonnaseisu järgi on 1929—33 a. võrreldes 1923—28 a. andmeiga pisut tõusnud vallaliste, suuremal määral aga lahutatute osatähtsus, seevastu langedud nii mees- kui naisleskede %. Üksikuid aastail

Lahutatute perekonnaseis enne abielumist.
Divorces suivant l'état matrimonial antérieur ou mariage.

7.	Vallaline Célibataire	Abielus Marié	Lesk Veuf	Lahutatud Divorcé	Kokku Total	Teadmata Inconnu	Mehed — Hommes.						
							1933 . . .	89,3	0,2	4,2	6,3	100,0	5,0
1931 . . .	90,7	0,3	4,9	3,6	100,0	5,2	1930 . . .	88,2	0,3	8,6	2,9	100,0	10,6
1929 . . .	91,6	0,3	3,4	4,2	100,0	11,4	Kokku — Total . .	91,2	0,5	4,5	3,8	100,0	7,3
							Naised — Femmes.						
1933 . . .	92,4	—	3,7	3,9	100,0	4,2	1932 . . .	95,6	—	2,5	1,9	100,0	6,3
1931 . . .	91,9	—	5,3	2,8	100,0	6,3	1930 . . .	88,0	—	7,9	4,1	100,0	10,0
1929 . . .	92,7	—	6,7	0,6	100,0	11,4	Kokku — Total . .	92,4	—	5,0	2,6	100,0	7,6

endise perekonnaseisu määrad on kõikumad, erilise kindla suunata. Ainult naisleskede arv näib viimaseil aastail kahenevat, kuna lahutatute arv seevastu näitab kasvu.

Lahutatute perekonnaseis enne abielumist (1 000 abielu jagunemine).
Divorces suivant l'état matrimonial antérieur ou mariage (répartition de 1 000 mariages).

8.	Naise Femme	Vallaline Célibataire	Abielus Marié	Lesk Veuf	Lahutatud Divorcé	Kokku Total	Mehed — Mari					
							Vallaline	857,3	—	36,4	—	19,8
Lesk	29,3	—	10,7	—	3,5	43,5	Lahutatud	32,0	—	2,5	—	37,9
Kokku — Total	924,1	—	50,1	25,8	1000,0							

5. Laste arv lahutatud abieludel. 2 019 abielulahutusest, millest on olemas andmed laste arvu kohta selgub, et laste olemasolu osutub otseselt abielupooli kooshoidvaks teguriks, ehk nende puudumine suurel määral abielude laostumise põhjustajaks. Lasterikaste abielude lahutuse % on üpris väike, — 3 ja enam lapsega abielud moodustasid kõigist lahutusist vaid 8,8%, milles 3 lapsega abieludele langes 5,4%. Lasterikkad perekonnad peagu tildse ei lahutu. Seevastu olid lahutatud

¹⁾ 1 laps väljaspool abielu.

Laste arv % — Nombre d'enfants en %.

9.	0	1	2	3	4	5 ja üle 5 et plus	Kokku Total	Teadmata Inconnu
1933	52,6	29,2	10,5	3,6	3,0	1,1	100,0	2,9
1932	51,0	28,5	12,7	5,6	1,4	0,8	100,0	3,5
1931	57,8	22,2	10,8	6,1	1,7	1,9	100,0	6,5
1930	48,4	27,9	11,7	7,7	2,0	1,4	100,0	7,4
1929	45,0	30,5	16,9	4,1	1,2	2,3	100,0	14,4
Kokku — Total	51,1	27,8	12,3	5,4	2,0	1,4	100,0	6,6

abieludest lasteta üle poole, nimelt 51,1%, mis tunduvalt suurem ka 1923—28 a. keskmisest (47,7%). Viimastel aastatel näitab lasteta lahutatud abielude arv aga veel tunduvalt tõusu (1931 a. 57,8%). Ühe lapsega abielud moodustasid 27,8%, koos lasteta abieludega seega 78,9% lahutatud abieludest, mis määr osaliselt vast kõige paremini aitab selgitada umbmäärast lahutuse põhjust: vastastikust kokkulepet.

6. Lahutuse nõudjad. 1929—33 a. keskmisil esines mees lahutuse nõudjana 14,4%, naine 23,3% ja mõlemad koos 57,3% määral. Et naine olnud aktiivsem pool lahutuse nõudmisel, see asjaolu on selgunud juba 1923—28 a. andmetest, 1929—33 a. andmed aitavad seda tööka vaid kinnitada, kas juures, küll abielupoolte nõudel ettevõetud lahutuse % on üldiselt langenud, meestel 25,8% pealt 14,4%-le, naistel 39,0%-lt 28,3%-le. Seevastu osutab suurt tõusu vastastikkusel kokku-

Lahutuse nõudjad % — Personnes exigeant le divorce en %.

10.	Mees Hommes	Naine Femmes	Mõlemad Tous les deux	Kokku Total	Teadmata Inconnu
1933	14,4	23,1	59,5	100,0	1,9
1932	10,6	24,3	64,3	100,0	1,4
1931	16,5	23,7	59,8	100,0	3,6
1930	15,0	34,4	49,6	100,0	5,8
1929	16,0	34,7	49,3	100,0	8,2
Kokku — Total	14,4	23,3	57,3	100,0	3,9

leppel ettevõetud lahutuste määr, nimelt 57,3% 35,4% vastu 1923—28 a. Kahtlemata sisaldavad mõlemate poolte vahel kokkuleppel abielu sead. § 30 alusel ettevõetud lahutused ka ainult ühepoolseid nõudeid, mis lahutuse kergenduse mõttes viidud vabakokkuleppe alusele, selle hõlbustuse kasutamisele osutab kokkuleppe abielulahutuste suur tõus viimaseil aastail.

7. Lahutusepõhjused. Kuna lahutuse põhjuste andmes teadmatute % võrdlemise kõrge (neis kokkuleppe abielulahutusi vaevalt leidub), eriti aga on paisunud suureks vastastikkusel kokkuleppel toimunud lahutuste määr (66,9%), mis lahutuse põhjus endasse kahtlematult peidab rohkemal või väiksemal määral ka teisi põhjusi, millesse sisuliselt vormilik

Lahutuse põhjused. — Causes de divorce.

11.	Abielurikkumine § 21 <i>Adultère § 21</i>	Kuritahtlik mahajätt § 22 <i>Abandon matrimonial § 22</i>	Lahuselu kokkuleppimatusel § 23 — <i>Séparation de corps volontaire § 23</i>	Rippumata põhjusel lahuselu § 24 — <i>Séparation involontaire déterminée par les circonstances § 24</i>	Sigitusvõimetus § 25 — <i>Infécondité ou incapacité § 25</i>	Parandamatu, nakkav- või suguhaigus § 26 — <i>Maladies contagieuses incurables ou vénériennes § 26</i>	Kõlvatu elu § 27 <i>Moeurs immorales § 27</i>	Halb käitumine § 28 <i>Conduite mauvaise (sévice) § 28</i>	Vangistus § 29. <i>Emprisonnement § 29</i>	Vastastikune kokkulepe § 30 <i>Consentement mutuel § 30</i>	Ebaseaduslik abielu <i>Marriage non valable</i>	§§ 27+28 (koos)	Kokku — <i>Total</i>	Teadmata — <i>Inconnu</i>
1933 . . .	5,8	1,0	12,2	1,5	0,2	1,5	1,2	2,2	4,6	66,9	0,2	2,7	100,0	14,4
1932 . . .	5,4	4,1	7,9	1,4	0,9	0,9	0,9	1,5	2,9	71,5	0,5	1,8	100,0	16,7
1931 . . .	5,0	4,3	8,7	2,0	0,7	1,4	0,3	2,0	4,3	69,6	1,0	0,7	100,0	22,3
1930 . . .	7,3	3,1	14,2	3,1	0,4	1,4	0,8	3,1	5,4	59,4	0,4	1,4	100,0	31,1
1929 . . .	3,1	4,3	10,2	4,4	—	1,0	2,0	2,7	4,8	63,9	1,0	2,0	100,0	26,9
Kokku — <i>Total</i> . . .	5,3	3,3	10,4	2,3	0,5	1,2	1,1	2,3	4,3	66,9	0,6	1,8	100,0	26,7

abieluseaduse § 30 alusel ette võetud kohtulik abielulahutuse otsus selgitust ei too, ei tule esitatud lahusete põhjuste andmete aboluhtset väärtust pidada suureks. Need tab. 11 toodud üksikute põhjuste määrad jäävad rohkem omavahelise suhte näitajaiks. Toodud asjaolu iseloomulikuks tõendusaks osutub siin abielurikkumiste määra suur langus — 1921—23 a. (kiriklikud andmed), moodustas viimane põhjus 29,1%, 1923—28 a. 8,2% ja 1929—33 a. vaid 5,3%. Nagu mainitud juba ülal, on abielurikkumine teiste põhjuste hulgas kahtlematult varjatud ka n.n. vastastikusel kokkuleppel lahusete põhjuste hulgas. Teiste hulgas suuremaks rühmaks osutub lahusete põhjustes lahuselu kokkuleppimatusel — 10,4%, mis võrreldes 1923—28 a. keskmisega (18,2) tublisti langenud.

Edasi järgneb abielurikkumine 5,3%, siis kõlvatu elu ja halb käitumine (ab. s. §§ 27 ja 28) 5,2%, van-

gustus 4,8%, kuritahtlik mahajätt 3,3%, rippumata põhjusel lahuselu ja teised väiksemal määral. Üldiselt jääb seega abielulahutustes selgitamata üksikute põhjuste tõelik määr ehk õigemini ka need põhjused, mida seadus ei sea lahusete põhjuse vormi. Vastastikusel kokkuleppe rühma alla on eeskätt sattunud aastastalt suureneval määral põhjused, nagu abielurikkumine, lahuselu kokkuleppimatusel, sigitusvõimetus või takistus, parandamatu, nakkav- või suguhaigus, kõlvatu elu, halb käitumine ehk, kui need esinevad lahusete otsese põhjusena, siis on kohtud need kohtuotsuse väljavõttes sagedamini jätnud teistest põhjustest märkimata, kui üldiselt salajased, kinnisel istungil arutatud asjad. Põhjused, nagu kuritahtlik mahajätt, rippumata põhjusel lahuselu, vangistus, ebaseaduslik abielu, peaksid tab. 11 toodud andmeina vastama enam tõelikkusele.

Abielulahutuste kohta varem Keskbüroo väljaandels ilmunud:

Abielulahutused 1923—28 a. — H. Reiman, E. Statistika nr. 90(5) — 1929 a., lk. 277—279.

Tab. 6. Riigiraudteed märtsis 1935 — Chemins de fer en mars 1935.

1. Tähtsamad andmed piirkondade järgi — Données principales d'après les districts du réseau.

*) Kitsarõppmelisel arvestatakse teljekoormis teljepaari peale.	Tulihoovate rong- km arv (1 000) Trains-km des tr. marchés (1 000)	Reisija- km (1000) Voyageurs- km (1000)		Istekohtade kasuta- mise % des places occupées	Tühjade vankrite % vanker-km üldarv.	Laaditud kauba- vag. keskmine telje koorem*) Poids moyen par essieu d'un wagon chargé		Keskmine netto- kaal kõigil kau- barongel (üks- ved. ton) — Poids moy. net de train pour march.		Keskmine kauba- rongi brutokaal (üldv. tn) — Poids moy. brut d'un train à marchand. (traj. tot. ton)		Keskmine kauba- rongi telgede arv — Nombre moy. d'essieux pour un train de march.	
		Üldarv Total	III kl. III cl.			Üld- veost Traf. total	Maksul. veost Trafic payé	Erakau- pudel March. privées	Amet- veol Transp. de service	Tallinna Vers Tallinn	Tallin- nast-Au- dest. Tallinn	Tallinna Vers Tallinn	Tallin- nast-Au dep. de Tallinn
a) Lalarõppmelised teed — Voie large.													
Auru- ja mootorronges	236	11 077	9 823	33,7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sel.: Paldiski—Kella	5	82	82	17,2	50,0	7,71	7,56	—	—	—	—	—	—
Haapsalu—Kella	11	409	374	25,0	32,0	5,75	5,75	1,23	1	—	122	—	35
Kella—Tallinn	10	475	459	37,7	31,7	6,19	6,05	189	4	—	171	—	45
Tallinn—Tapa	47	2 523	2 121	33,1	41,6	7,25	6,85	323	19	797	476	78	115
Tapa—Kohtla	31	1 033	938	32,6	40,9	6,98	6,04	248	39	638	499	65	107
Kohtla—Narva	13	585	530	24,9	20,3	4,10	3,78	61	5	204	214	50	34
Tapa—Tartu	44	2 536	2 153	33,3	28,2	5,80	5,54	241	11	568	479	63	91
Tartu—Petersi	20	814	792	39,2	38,3	5,66	5,48	168	5	—	—	—	—
Tartu—Valga	29	1 503	1 402	33,9	35,2	5,08	4,80	166	10	—	371	—	76
Valga—Petersi	18	540	541	26,7	33,3	6,00	5,22	101	33	—	—	—	—
Petersi—Irboska	9	57	57	34,8	45,5	8,28	7,76	—	—	—	—	—	—
Tähtjalajali kogu raudteel	—	508	255	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Elektrirong. Tall.—Pääskülla	33	2 814	2 814	44,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kokku — Total	269	13 891	12 637	35,4	37,0	6,48	6,01	241	19	653	442	69	95
Veebruar — en février 1935 a.	239	12 447	11 201	36,7	37,3	6,85	5,86	228	19	639	410	63	61
Märts — en mars 1934 a.	257	14 084	13 353	36,2	34,4	6,13	5,66	250	21	614	461	70	66
I. IV — 31. III 1935	3 130	109 281	187 212	40,2	36,1	6,99	6,55	228	22	642	437	72	93
I. IV — 31. III 1934	2 839	174 040	168 339	37,9	33,8	5,90	5,35	213	27	614	424	70	62
I. I — 31. III 1935	765	39 277	35 638	34,5	36,6	6,32	5,83	229	19	640	426	69	92
b) Kitsarõppmelised teed — Voie étroite.													
Sel.: Tallinn—Sad.—Türi	40	1 400	1 201	41,1	37,3	4,68	4,54	131	4	337	193	97	142
Türi—Mõisaküla	19	535	446	32,1	31,0	4,68	4,88	118	7	233	102	63	44
Mõisaküla—Pärnu	13	268	231	30,5	43,3	4,14	3,84	72	6	112	239	71	87
Liliva—Vaana	3	88	38	25,5	25,0	4,78	4,14	—	—	—	—	—	—
Bapla—Virtsu	12	253	221	27,5	32,3	3,78	3,56	73	4	250	89	94	67
Lelle—Papiidüü	14	404	318	44,7	32,3	3,86	3,60	126	9	332	183	109	103
Türi—Tamsalu	11	260	243	40,3	33,9	3,34	2,70	104	19	205	—	77	—
Orajõe—Bäisälja	4	27	27	37,5	37,8	5,32	3,30	77	31	295	133	91	100
Mõisaküla—Valga	8	69	58	23,7	23,5	6,48	6,22	—	—	—	—	—	—
Valga—Mõisaste	9	95	95	42,2	44,9	6,18	4,32	49	16	156	46	39	40
Sonda—Mustvee	6	119	112	51,1	47,5	3,32	3,42	87	10	234	137	92	108
Tähtjalajali kogu raudteel	—	126	73	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kokku — Total	134	3 693	3 063	33,3	37,1	4,46	4,18	118	8	316	173	94	121
Veebruar — en février 1935 a.	117	3 329	2 780	37,3	33,9	4,74	4,32	123	12	317	179	91	117
Märts — en mars 1934 a.	131	3 811	3 499	36,6	36,5	4,25	4,02	131	8	290	203	91	125
I. IV — 31. III 1935	1 535	52 768	47 304	41,0	36,0	4,30	3,90	113	10	332	174	89	103
I. IV — 31. III 1934	1 462	45 290	41 675	36,7	33,8	4,08	3,75	113	10	261	160	85	87
I. I — 31. III 1935	377	10 464	8 697	36,4	37,4	4,56	4,22	120	10	314	173	93	117

Lalarõppmelised teed — Voie large

Kitsarõppmelised teed — Voie étroite

	Märtsis					Märtsis				
	1935		1934		1934/35	1935		1934		1934/35
	1935	1934	1934/35	1933/34	1934/35	1935	1934	1934/35	1933/34	1934/35
2. Kaubavedu (1 000) — Transport des marchandises (1 000).										
Kõigi saadetiste kaal — Poids: Ton	154	161	1 672	1 368	424	91	89	891	755	243
Tn-km	18 532	18 066	197 329	154 709	47 784	6 940	6 540	66 461	55 025	18 076
Sell.: maksuslused saadet. — Dont les march. payables: Ton	141	149	1 508	1 239	888	34	33	815	687	228
Tn-km	17 209	16 633	179 866	140 381	44 066	6 507	6 175	61 215	50 618	16 732
Sellest erakaubad — Dont marchand. privées: Ton	134	136	1 400	1 172	373	33	79	790	669	225
Tn-km	16 748	15 504	165 144	133 061	42 734	6 432	5 890	60 058	49 647	16 560
3. Pagusivedu — Transport des bagages.										
Kaal — Poids (1 000 tn)	0,2	0,3	3,7	4,0	0,5	0,1	0,2	1,6	1,7	0,3
Tn-km (1 000)	21	32	323	357	61	8	10	118	116	22
4. Reisijate vedu (1000) — Transport des voyageurs (1000).										
Reisijate üldarv — Nombre total de voyageurs	596	531	7 460	6 841	1 693	90	89	1 094	1 002	240
Sellest { välisthendus — Commun. avec l'étranger	3	3	41	36	11	0,3	0,3	6,6	6,4	1,2
Dont { Kohalik liikumine — Mouvement local	593	528	7 419	6 805	1 682	90	89	1 088	996	239
Sellest III klassis — Dont III cl.	588	527	7 383	6 791	1 670	83	86	1 040	967	222
Reisija-km üldarv — Voyageurs-km	18 891	14 084	199 281	174 040	39 277	3 693	3 311	52 768	45 292	10 464
Sellest-Dont: Elektrirongid — Trains électriq.	2 814	2 451	35 041	32 890	8 304	—	—	—	—	—
Reisijaid tee-km peale — Voyageurs par km exp.	18	18	261	228	51	5	6	78	67	15
Keskmine sõidukaugus — Parcours moyen	23,3	26,5	26,7	25,4	23,2	41,0	42,8	43,2	45,2	43,6
Masinikaartide üldarv — Cart. pour wag.-lits vend.	3	3	39	30	10	0,9	0,6	7,8	5,9	2,3
Perronipiletid — Tickets d'entrée vendus	8	8	127	112	23	0,1	0,1	1,8	1,6	0,2
5. Veerukoosseis kasutamise (1000) — Exploitation du matériel roulant (1000).										
Rong-km üldarv — Trains-km	270	257	3 169	2 882	769	136	132	1 595	1 520	383
Sellest reisironges — Dont trains de voyageurs	199	190	2 353	2 230	576	112	110	1 323	1 300	322
„ kirkaubaronges — Dont trains de march. rapides	26	23	295	263	73	—	—	—	—	—
„ kaubaronges — Dont trains de marchand.	39	35	406	280	100	19	15	156	103	47
„ tõbronges — Dont trains ouvriers	1	1	36	43	4	2	1	60	58	5
Telg-km üldarv — Essieux-km	3 316	3 092	99 100	84 310	22 654	7 194	7 088	79 867	71 062	19 071
Sellest { Vaguntelg-km — Voitures à voyageurs	3 214	3 129	39 594	36 468	9 238	1 865	1 863	24 877	23 432	5 561
Dont { Vankritelg-km — Wagons à marchand.	5 102	4 963	59 506	47 342	13 416	5 229	5 125	55 760	47 630	13 510
Kesk. ülg. arv rong. — Moyen. des essieux par train	80,8	81,5	31,3	29,3	23,5	52,9	53,7	50,1	46,8	49,8
{ Aururisironges — Trains de voyageurs	25,4	23,1	26,3	27,1	24,4	45,3	48,9	45,2	43,7	43,2
{ Elektrironges — Trains électriques	8,2	7,9	8,0	7,9	8,1	—	—	—	—	—
{ Bensin-moot.-ronges — Trains à moteur (bens.)	3,3	3,5	3,6	3,4	3,4	—	—	—	—	—
{ Kaubaronges — Trains de marchand.	71,9	75,9	73,8	71,9	70,5	105,1	100,9	94,1	85,5	102,4
{ Tõbronges — Trains ouvriers	26,1	41,6	60,9	59,4	14,6	70,0	81,9	72,6	75,8	41,6
Kesk. kaubar. brutto-kaal üldveost — Poids de tr. march.	521	536	519	508	505	258	254	241	230	258

Tab. 1. Väliskaubandus märtsis 1935 a. —

Kokkuvõtted on tehtud ühendamata arvude järgi. Arvud alla 50 kg ja 50 kr on märgitud „0,0“ —

Dans les chiffres du tableau les marchandises passées en transit ne sont pas comprises. Traffic de perfectionnement, réexportation et réimportation sont compris.	Briti Gr.-Britagne	Leedu Lätuvania	Läti Lettonie	N.S.V.L. U.R.S.S.	Poola-Danzig Pologne Danzig	Prantsuse France	Rootsi Suède	Saksa Algemagne	Tšehhoslovakkia Tchécoslovaq.	P.-A. Ühendriigid Etats-Unis	Muud riigid Autres pays	Kokku Total
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A. Sisaveedu tonnides — Importation en tonnes.												
I. 1. Elusloomad (arv — nombre)	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	4
II. Toit- ja maitseained, joogid	1 705,9	—	7,1	1 222,2	—	3,7	31,5	782,0	—	8,5	243,5	4 004,4
2. Tera- ja jahvatatud viid	—	—	—	—	—	—	—	0,1	—	—	58,7	58,8
3. Aed- ja juurvili	—	—	—	—	—	—	—	1,0	—	8,2	56,3	65,6
4. Karjasaadused	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,3	0,4
5. Kala, kaljasaadused ja vähid	—	—	—	0,0	—	—	0,1	—	—	—	52,4	91,7
6. Muud toit- ja maitseained ning joogid	1 698,1	—	—	1 222,2	—	3,6	31,5	0,0	775,9	0,2	40,7	3 740,8
7. Loomasööd	—	—	7,0	—	—	—	—	—	5,0	—	35,1	47,1
III. Toor- ja poolvalmistused	1 680,7	40,9	5,9	1 866,7	81,8	109,3	4,7	2 606,3	0,1	500,1	3 458,8	10 353,3
8. Loomariigiained (peale rasvade)	0,0	40,9	—	0,0	—	0,8	—	66,3	—	2,9	97,4	208,4
9. Seenned, taimed ja nende osad	—	—	—	1,6	0,6	8,4	—	0,1	—	3,5	58,3	75,0
10. Metsamaterjal	—	—	5,5	—	—	—	—	—	4,7	—	155,5	165,7
11. Paberitoorained	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	231,2	231,2
12. Tekstiilitoorained	40,2	—	0,3	—	—	0,1	—	0,5	0,1	385,0	186,7	573,8
13. Artsid ja metallid töötlemata (metallimurd)	43,7	—	—	183,5	—	—	—	2,5	109,8	0,0	6,7	348,9
14. Mineraalid peale artside	1 525,0	—	0,1	113,0	45,3	—	—	2,0	182,1	—	7,6	1 879,0
15. Keemiatõstused toorained:	71,0	—	—	1 568,6	38,9	100,0	0,1	2 240,4	0,0	127,7	2 785,3	6 879,0
a) õlid, rasv., valgud, kummitoored	70,9	—	—	009,5	35,7	100,0	0,0	6,3	—	127,6	893,2	1 789,1
b) väetised	—	—	—	959,0	—	—	—	2 231,0	—	—	1 000,0	5 090,0
IV. Valmisaadused	485,3	6,5	38,7	276,2	347,5	47,9	97,3	1 459,8	109,8	89,5	633,0	3 611,5
16. Nahad töötletud ja nahkaup	1,2	—	0,2	0,0	—	0,1	0,1	1,0	0,1	—	0,9	3,6
17. Puutõstussaadused	0,0	—	1,7	6,7	0,3	0,3	0,0	29,8	0,0	0,0	48,0	86,8
18. Paberitõstussaadused	5,4	—	9,5	—	—	0,3	0,9	46,9	0,6	0,2	65,5	129,4
19. Tekstiilitõstussaadused	38,5	—	10,8	0,0	0,7	3,6	0,6	26,0	1,3	0,0	20,2	96,8
20. Metallid	319,4	—	—	—	100,0	28,7	24,0	765,3	36,0	—	314,5	1 587,0
21. Põllumajandusmasinad ja riistad	1,5	—	—	84,4	—	—	1,3	48,8	1,2	5,0	4,1	146,1
22. Jõu- ja töömasinad	6,0	0,0	0,0	0,0	0,1	1,2	10,7	84,0	0,1	4,9	8,9	111,8
23. Metallkaup	37,3	6,5	0,4	0,4	31,1	5,2	18,9	145,1	68,3	0,1	7,8	316,9
24. Elektrimasinad, -aparaadid ja tarbed	1,1	—	0,0	0,1	0,1	0,3	4,5	15,5	0,0	1,0	4,8	27,3
25. Instrum., apar. (peale elektrapar.) ja lasker	0,7	—	0,0	—	—	0,0	0,1	2,9	0,3	0,8	0,2	4,9
26. Transportvahendid	39,5	—	0,2	1,7	—	1,5	0,5	20,7	—	66,4	1,4	131,7
27. Keraamika- ja muud mineraalkaubad	18,7	—	0,8	2,6	0,0	0,1	2,6	97,0	5,2	0,1	34,6	181,6
28. Keemiatõstussaadused	20,4	—	15,8	179,4	215,2	6,5	38,4	206,5	1,4	5,1	115,0	803,3
29. Muud eraldi nimetatamata kaubad	0,6	—	—	—	—	0,1	0,0	1,2	0,4	—	2,1	4,4
V. 30. Kallismetallid ja -kivid	0,1	—	—	—	—	—	0,0	0,0	—	—	0,0	0,1
Kokku { kg	3 872,0	47,4	51,7	3 365,1	429,3	160,9	133,5	4 878,1	109,9	598,1	4 325,3	17 971,3
%	21,6	0,3	0,3	18,7	2,4	0,9	0,7	27,1	0,6	3,8	24,1	12 245,1
Vebruar — Février 1935	2 084,0	57,5	31,0	3 497,9	262,7	258,0	296,9	1 002,9	74,8	470,0	3 359,9	12 245,1
1. I — 31. III 1935	19 235,0	186,7	151,5	9 834,0	1 650,9	919,3	2 669,0	9 023,2	209,4	1 487,9	11 528,7	
B. Sisaveedu kroonides — Importation en kr.												
I. 1. Animaalsu vivants	—	—	—	—	—	—	—	230	—	—	—	1,6
II. Denrées alimentaires et coloniales, boissons	177 106	—	270	22 795	—	15 148	3 412	16 464	—	5 967	86 888	328,0
2. Céréales et produits de minoterie	—	—	—	—	—	—	—	40	—	—	12 409	12,4
3. Produits des potagers et des vergers	—	—	—	—	—	—	—	68	—	5 017	21 772	27,7
4. Produits de l'élevage du bétail	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	582	0,8
5. Poissons, leurs produits et dérivés	888	—	—	10	—	182	3 342	—	—	—	6 215	10,8
6. Autres denrées aliment. et coloniales et boissons	176 218	—	—	22 785	—	14 966	—	2	16 963	350	41 585	271,9
7. Fourrages	—	—	270	—	—	—	—	—	181	—	4 325	4,8
III. Matières premières et demi-fabriquées	162 905	25 502	531	96 849	5 356	23 882	3 763	308 113	940	569 585	608 969	1 806,4
8. Produits animaux (non compr. gras et huiles)	2 000	25 502	—	1 470	—	3 510	—	37 751	—	35 851	125 650	219,7
9. Semences, plantes vivantes et leurs parties	—	—	—	2 654	1 436	12 982	134	5 312	—	4 797	61 546	86,3
10. Produits forestiers	—	—	58	—	—	—	—	1 514	—	—	15 440	17,0
11. Matières pour papier	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	48 140	46,1
12. Matières textiles	89 183	—	372	—	—	1 300	—	1 967	930	491 811	187 565	743,2
13. Minerais et métaux bruts	28 771	—	—	8 736	—	—	2 988	14 316	—	60	2 381	52,2
14. Minéraux (non compris minerais)	28 750	—	101	3 064	710	—	436	6 802	—	—	1 547	37,0
15. Matières chimiques	24 201	—	—	80 435	3 210	6 000	257	242 451	10	49 068	198 730	604,4
dont: a) huiles, graisses, résines et caoutch. bruts	23 870	—	—	45 920	2 655	5 900	—	3 748	—	48 562	75 048	206,3
b) engrais	—	—	—	34 236	—	—	—	226 176	—	—	117 667	377,9
IV. Produits fabriqués	661 558	5 376	175 065	71 947	93 406	94 049	112 340	1478 055	61 733	200 133	470 990	3 424,7
16. Peaux apprêtées et articles en cuir et peau	8 038	—	1 104	475	—	2 682	1 044	16 294	1 150	—	6 253	38,0
17. Ouvrages en bois	123	—	1 165	980	—	1 183	30	26 168	53	49	13 593	43,6
18. Articles en papier et imprimés	14 497	—	15 059	—	—	1 097	839	48 714	1 284	158	22 335	101,9
19. Matières textiles	309 381	—	120 210	4	12 887	47 161	4 857	408 586	12 047	152	112 579	1 027,9
20. Matéaux ouvragés	30 690	—	—	—	11 938	3 778	18 970	118 607	5 908	—	55 719	295,6
21. Outillages et machines agricoles	2 700	—	—	41 835	—	—	1 826	45 439	1 200	8 716	1 085	103,7
22. Machines motrices et machines industrielles	28 215	85	140	2 810	795	8 265	27 329	145 178	624	24 238	12 659	253,8
23. Articles en métaux non spécial. dénommés	28 210	5 291	1 624	753	15 684	6 296	30 348	198 693	18 714	6 270	13 883	325,7
24. Machines et appareils élect. et leurs parties	13 622	—	30	2 048	2 190	222	10 264	82 902	55	8 845	31 564	181,7
25. Instruments, appareils et armes à feu	6 161	—	12	—	—	741	1 248	45 773	5 408	9 478	11 111	79,9
26. Moyens de transport	104 425	—	1 100	4 990	—	5 508	1 274	47 475	—	128 004	6 772	299,5
27. Céramique et autres produits minéraux	14 947	—	152	5 000	98	320	3 669	43 447	4 269	263	27 750	95,4
28. Produits chimiques	44 730	—	34 458	17 557	49 658	15 808	9 702	256 703	6 572	19 960	138 598	587,8
29. Autres articles non spécialement dénommés	5 814	—	5	—	—	994	40	13 141	4 501	—	16 154	40,7
V. 30. Métaux et pierres préc., perles et coraux	4 106	—	—	—	—	—	413	2 755	—	—	2 098	9,4
Total { kr	1005 675	30 878	175 866	191 591	98 762	133 679	121 328	1805 617	62 673	775 685	1168 945	5 570,1
%	18,1	0,5	3,2	8,4	1,8	2,4	2,2	32,4	1,1	13,9	21,0	
Vebruar — Février 1935	850 650	35 790	106 045	167 442	131 828	172 404	188 594	1014 612	52 516	441 437	1253 082	4 206,9
1. I — 31. III 1935	2614 222	85 669	368 179	509 121	348 713	617 739	670 642	3931 748	178 116	1666 775	3849 929	

*) Selleet: 1) Välismaal töötletud Eesti kauba tagasiveedu Eestisse 18 241 kg 351 518 kr. — Dont réimportation des marchandises estoniennes exportées pour perfectionnement ultérieur 18 241 kg 351 518 kr. 2) Välismaa kauba ajutine sisaveedu talendavaks töötlemiseks Eesti 10 040 kg 127 674 kr. — Importation des marchandises étrangères pour la fabrication 10 040 kg — 127 674 kr.

Commerce extérieur en mars 1935.

Les totaux sont établis d'après les chiffres non abrégés. Les chiffres moins de 50 kg et 50 kr sont indiqués par „0,0“.

%	Märts Mars 1934	1. I — 31. III 1935	Belgia ¹⁾ Belgique ¹⁾	Briti Gr.- Bretagne	Leedu Lithuanie	Läti Lettonie	N.S.V.L. U.R.S.S.	Prantuse France	Rootsi Suede	Saksa Alde- magne	Soome Fin- lande ²⁾	Taani Däne- mark	Muud rffigid A. v. r. pays	Kokku Total	%	Märts Mars 1934	1. I — 31. III 1935
18	14	15	1	2	8	4	5	6	7	9	9	10	11	12	13	14	15
A. Väljavedu tonnides — Exportation en tonnes.																	
22,3	4 458,1	10 863,5	—	566,3	—	15,8	13,9	7,0	11	196,8	317,2	—	4,1	1 161,1	2 344,6	13,5	47
0,3	47,5	137,2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	53
0,4	126,5	157,2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	I. 1
0,0	0,0	3,1	—	518,1	—	—	—	—	2,3	14,3	71,7	0,2	750,0	838,9	4,8	385,0	4 103,4
0,5	383,3	364,8	—	0,9	—	0,1	13,9	0,8	40,9	172,8	47,4	3,9	37,1	836,7	4,8	757,9	1 741,8
20,8	2 458,0	9 575,9	—	48,2	—	—	—	—	19,1	9,5	21,2	—	78,0	0,5	—	81,5	2 523,9
0,3	1 442,8	564,7	—	—	—	—	—	—	0,0	0,3	177,0	—	361,5	9,4	—	141,0	1 050,6
57,6	13 972,9	36 072,4	410,9	6 663,3	57,4	407,4	211,9	245,5	0,1	1 718,1	371,3	0,1	2 000,9	12 086,8	69,7	11 175,9	53 400,5
1,2	145,2	616,2	—	—	0,0	—	—	—	1,2	7,6	—	0,1	13,5	22,5	0,1	72,1	79,3
0,4	220,0	367,6	—	—	—	1,0	—	—	26,5	61,2	16,7	—	105,5	0,6	—	82,4	440,5
0,9	3 462,3	236,0	—	3 833,2	—	—	—	—	1 521,0	—	—	—	470,4	5 824,6	33,6	2 207,6	23 332,0
1,3	816,8	752,2	398,0	2 551,1	—	—	—	201,9	11,9	—	—	—	1 858,5	4 522,4	26,1	7 238,1	22 047,8
3,2	624,2	2 406,6	—	193,9	—	—	—	10,0	42,3	116,6	10,2	—	45,3	418,8	2,4	846,1	2 160,9
1,9	71,5	691,7	—	—	—	188,9	—	163,0	—	3,4	—	—	39,3	394,6	2,3	186,1	950,0
10,4	3 899,1	14 264,9	12,0	75,9	—	—	—	—	—	0,7	297,0	—	10,5	390,2	2,3	295,1	1 362,0
38,3	5 224,8	16 742,2	—	9,1	57,8	217,6	—	0,6	7,5	47,4	—	—	63,4	402,7	2,3	298,4	2 998,0
9,9	1 466,0	6 063,2	—	—	55,9	211,7	—	—	1,6	47,4	—	—	34,7	351,2	2,0	257,6	2 844,1
28,3	3 755,0	10 863,2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	a)
20,1	1 923,5	9 772,4	48,2	1 257,2	16,1	99,0	17,9	18,9	61,7	259,1	54,8	129,5	941,7	2 904,1	16,8	3 240,0	9 167,7
0,0	0,9	8,2	—	—	—	—	17,9	—	—	—	—	—	—	0,2	18,1	0,1	—
0,5	45,9	160,5	48,1	907,4	—	—	—	16,3	6,0	166,8	0,0	40,2	129,4	1 814,2	7,8	1 147,7	4 560,3
0,7	107,3	362,9	—	74,0	—	—	—	2,5	0,1	0,1	0,2	—	736,3	813,3	4,7	776,2	2 309,4
0,5	95,2	250,5	—	6,4	4,7	15,9	—	—	47,0	77,5	17,7	82,0	34,6	285,7	1,7	295,4	867,4
8,9	642,5	4 348,7	—	—	—	4,4	—	—	—	0,5	0,1	—	—	—	—	5,0	3,8
0,8	22,4	277,6	—	—	—	—	—	—	—	0,1	—	—	—	—	—	25,7	10,3
0,3	65,6	302,6	—	1,1	—	—	—	0,2	0,1	24,2	—	0,1	—	—	—	0,2	76,3
1,5	137,4	733,3	—	0,0	—	—	—	—	4,6	2,6	—	—	0,2	7,9	0,0	47,8	40,5
0,2	25,0	79,4	—	—	0,1	0,0	—	—	0,1	3,7	—	—	0,4	4,2	0,0	3,1	9,8
0,0	3,7	13,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,5	2,1
0,7	35,2	210,2	—	—	—	—	—	—	0,0	—	—	—	—	—	—	0,1	1,0
0,9	92,4	375,8	—	241,1	11,4	78,6	—	—	3,7	—	0,1	5,9	38,1	379,0	2,2	1 008,2	1 087,0
4,5	627,4	2 637,7	0,0	26,6	—	—	—	—	4,4	9,4	5,8	—	2,0	48,2	0,3	49,0	175,0
0,0	2,6	9,7	—	0,6	—	—	—	—	0,3	—	0,8	—	—	—	—	3,2	11,2
0,0	0,1	0,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
100	20 354,6	54 591,1	459,1	8 486,8	73,5	522,2	31,8	237,8	369,6	2 174,0	743,3	133,7	4 103,7	17 335,5	—	16 096,8	72 461,9
			2,8	49,0	0,4	3,0	0,2	1,4	2,1	12,5	4,3	0,8	23,7	10 070,1	100		
	56 648,6	1 019,9	38 363,4	172,5	1 652,1	181,8	6 563,1	938,8	7 506,4	2 105,9	354,3	13 609,3					

B. Väljavedu kroonides — Exportation en kr.																	
															1 000 kr		
0,9	538,9	960,1	—	615 451	—	3 875	—	—	1 100	—	—	—	5,0	0,1	—	8,0	26,8
0,2	8,6	27,5	—	—	—	3 683	7 897	5 955	35 299	322 560	82 695	5 269	144 696	1 233,5	30,6	909,1	4 030,8
0,5	45,8	66,6	—	—	—	—	—	200	210	3 425	12 248	20	31 665	47,8	1,2	23,5	122,5
0,0	0,1	2,4	—	531 695	—	60	7 897	2 438	25 195	312 562	17 122	5 230	38 004	990,2	24,8	778,4	3 064,0
0,2	64,1	51,9	—	30	—	3 316	7 897	7 000	9 840	6 220	4 525	—	7 642	32,8	0,8	38,4	133,0
4,9	331,8	748,3	—	33 726	—	307	—	2 617	36	353	43 800	19	67 325	153,2	3,8	46,3	343,9
0,1	88,5	63,5	—	—	—	—	—	—	18	—	—	—	—	0,0	0,0	24,5	16,3
32,4	1 646,1	5 227,7	41 964	736 248	9 084	61 464	35 578	36 203	206 932	16 107	1 461	335 966	1 481,0	37,1	1 635,0	6 680,4	
3,9	162,1	511,1	—	—	2 301	—	—	5 090	10 753	—	—	1 461	38 434	67,0	1,7	107,8	175,4
1,6	125,1	344,1	—	—	—	1 200	—	4 600	16 333	3 790	—	—	—	25,9	0,6	10,3	141,5
0,9	66,0	33,3	—	212 510	—	—	—	—	120 674	—	—	—	49 910	883,1	9,6	110,6	1 263,9
0,8	77,6	148,8	41 040	278 608	—	—	—	28 423	478	—	—	—	173 094	516,7	12,9	704,8	2 173,3
13,8	632,2	2 451,5	—	216 635	—	—	—	12 156	20 469	34 890	3 502	—	3 712	291,4	7,3	567,4	2 171,4
0,9	19,9	137,7	—	—	—	7 018	—	4 567	1 752	—	—	—	993	14,3	0,4	7,7	30,6
0,7	91,5	270,3	924	8 135	—	—	—	—	14	6 450	—	—	1 003	16,5	0,4	9,5	56,0
10,9	471,7	1 340,9	—	20 382	6 783	58 251	—	1 099	13 466	2 365	—	—	68 808	166,1	4,2	116,9	617,8
3,7	189,8	623,3	—	—	3 520	40 128	—	—	296	2 365	—	—	5 916	52,2	1,3	49,5	274,5
6,3	268,4	672,6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	a)
61,5	2 399,0	8 511,7	12 458	240 105	13 668	93 063	38 061	11 845	126 330	252 147	102 211	90 358	307 778	1 286,0	32,2	1 287,5	3 906,1
0,7	15,4	94,2	—	—	—	—	38 061	—	—	—	—	—	3 436	41,5	1,0	—	79,6
0,8	17,4	101,6	12 440	153 659	—	—	—	10 220	1 070	91 290	30	7 230	60 130	337,0	8,4	242,2	859,5
1,8	71,4	281,9	—	16 409	—	—	—	1 625	15	150	2 600	—	187 088	187,9	0,4	158,6	443,9
13,5	934,9	2 133,7	—	12 471	10 038	81 480	—	116 432	142 024	89 514	62 068	85 412	250,3	13,8	674,5	1 839,8	
5,3	130,5	816,5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7,5
1,9	33,3	265,1	—	—	—	8 118	—	—	—	900	255	—	—	—	—	8,7	10,2
4,5	167,3	725,8	—	—	—	—	—	—	40	3 013	7 681	—	—	—	—	11,7	14,5
5,8	251,0	877,2	—	10	—	—	—	—	—	6 105	3 254	—	—	—	—	9,7	19,7
2,4	102,3	466,2	—	—	632	10	—	—	—	660	41 315	—	—	5 085	47,7	1,2	13,2
1,4	66,0	246,8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,9
5,4	87,5	517,8	—	—	—	—	—	—	54	—	—	—	—	—	—	54	3,2
1,7	76,2	246,9	—	38 797	2 898	3 455	—	—	1 084								

Tab. 2. Väliskaubandus muude riikidega märtsis 1935 a.

Commerce extérieur avec les autres pays en mars 1935.

Arvud alla 50 kg on märgitud „0,0“ — Les chiffres moins de 50 kg sont indiqués par „0,0“.

Rahvusvaheline statistiliste territooriumite numeratsioon	Sissevedu Importation		Väljavedu Exportation		Numération internationale des territoires statistiques	Sissevedu Importation		Väljavedu Exportation	
	ton	kr	ton	kr		ton	kr	ton	kr
168. Argentina — Argentine	57,8	31 214	12,4	1 797	19. Itaalia — Italie	55,9	103632	1 140,4	155 528
6. Austria — Autriche	1,7	11 601	8,1	4 854	45. Jaapan — Japon	7,7	10 992	—	—
7. Belgia-Luksemb. m. l. — Belgique-Luxembourgeoise, Union économique.	285,4	72 465	450,1	54 422	172. Kolumbia — Colombie	5,1	6 686	16,1	3 442
Belgia aasmaad ¹⁾ — Colonies belges ¹⁾	9,7	12 307	—	—	15. Kreeka — Grèce	3,2	5 910	5,3	960
83. Kongo — Congo	9,7	12 307	—	—	141. Kuuba — Cuba	—	—	5,0	737
170. Brasiilia — Brésil	8,4	9 646	23,2	5 280	34. Lõunaslaavia — Yougoslavie	1,3	1 225	—	—
Briti aasmaad ¹⁾ — Colonies britanniques ¹⁾	229,1	141 071	357,9	78 999	32. Malta — Malte	—	—	14,8	2 709
58. Aden — Aden	—	—	1,0	273	Mandžukuo — Mandchoukouo	—	—	3,0	1 773
182. Austraalia — Australie	16,1	37 042	3,0	6 691	146. Mehhiko — Mexique	1,8	1 961	60,5	10 729
82. Egiptuse-Sudaan — Soudan anglo-égyptien	0,1	80	—	—	147. Nicaragua — Nicaragua	—	—	13,4	1 721
98-104. Ida-Aafrika — Afrique d'Est	0,1	4 079	2,0	252	28. Norra — Norvège	59,4	11 817	320,9	80 602
85. India — Inde	151,3	53 040	153,5	22 420	148. Panama — Panama	—	—	4,7	1 000
154. Jamaica — Jamaïque	0,9	971	—	—	174. Paraguay — Paraguay	43,0	17 460	—	—
188. Kanada — Canada	0,5	13 818	1,6	4 442	175. Peruu — Pérou	22,3	34 152	81,0	18 036
93. Lõuna-Aafrika-Ühendriigid — Union Sud Africaine	7,1	8 575	60,3	9 804	26. Poola-Danzig — Pologne-Danzig	429,3	98 762	91,9	20 184
85-88. Lääne-Aafrika — Afrique d'Ouest	19,6	9 110	5,3	705	27. Portugal — Portugal	6,0	3 251	34,9	7 358
61. Malaja — Malaisie	0,0	24	41,2	11 446	Portugali aasmaad ¹⁾ — Colonies portugaises ¹⁾	—	—	5,5	936
51. Palestiina — Palestine	19,1	8 900	55,6	17 104	133. Ida-Aafrika — Afrique d'Est	—	—	3,2	517
62. Tseilon — Ceylan	1,6	2 297	22,7	3 601	120-132. Lääne-Aafrika — Afrique d'Ouest	—	—	2,3	319
185. Uus-Meremaa — Nouvelle-Zélande	3,7	3 729	3,6	1 013	Prantsuse aasmaad ¹⁾ — Colonies françaises ¹⁾	21,0	4 962	12,1	6 075
150-153. Vahemeri — Amérique Centrale	—	—	8,3	1 159	109. Aizeeria — Algérie	0,2	314	—	—
155-161. 8. Bulgaaria — Bulgarie	3,5	6 198	—	—	123. Madagaskar — Madagascar	0,2	192	—	—
140. Costa-Rica — Costa-Rica	—	—	15,9	2 812	80. Maroko — Maroc	19,3	3 352	3,0	3 353
178. Ecuador — Equateur	—	—	36,1	8 158	122. Somaaljiraan — Côte des Somalis	0,3	1 104	—	—
76. Egiptus — Égypte	20,2	28 321	114,8	17 870	54. Süüria — Syrie	—	—	9,1	2 722
143. Guatemala — Guatemala	—	—	1,2	259	28. Rumeenia — Roumanie	1,3	283	—	—
40. Hiina — Chine	4,3	5 029	114,3	22 125	142. Santo-Domingo — Dominique, République	—	—	4,4	887
11. Hispaania — Espagne	—	—	120,5	18 598	53. Siiam — Siam	—	—	1,2	461
Hispaania aasmaad ¹⁾ — Colonies espagnoles ¹⁾	—	—	7,1	914	13. Soome — Finlande	360,5	213 415	743,3	201 013
107. Kanaariisaared — Îles Canaries	—	—	1,9	243	96. Šveits — Suisse	9,8	64 226	14,3	7 594
79. Maroko — Maroc	—	—	5,2	671	9. Taani — Danemark	294,7	77 515	133,7	97 088
25. Hollandi — Pays-Bas	1 490,1	114 735	268,0	75 213	37. Tšehhoslovakkia — Tchécoslovaquie	109,9	62 673	60,2	54 674
Hollandi aasmaad ¹⁾ — Colon. néerlandaises ¹⁾	775,0	62 504	14,8	2 928	171. Tšili — Chili	501,6	66 440	—	—
167. Curaçao — Curaçao	762,4	47 877	—	—	56. Türgi — Turquie	4,8	6 194	—	—
72. Ida-India — Inde	12,6	14 637	14,8	2 928	10. Ungari — Hongrie	1,9	3 123	3,8	8 671
52. Iraan — Iran	—	—	12,4	6 682	177. Venezuela — Venezuela	38,7	39 411	—	—
44. Irak — Irak	0,0	4	5,2	673	134. P.-A. Ühendriigid — États-Unis d'Amérique	508,1	775 685	1 101,4	157 647
					P.-A. Ühendriikide aasmaad ¹⁾ — Colon. des États-Unis d'Amérique ¹⁾	0,3	595	1,9	171
					69. Filippiinid — Philippines	—	—	1,9	171
					195. Haval — Hawaï	0,3	595	—	—

Tab. 3. Tähtsamate ainete väliskaubandus märtsis 1935 a.

Commerce extérieur des principaux articles en mars 1935.

Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Eesti-Läti ühine nomenklatuur Nomenclature unifiée pour Estonie et Lettonie	ton		kr		Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Kr — couronne d'Estonie	ton		kr	
		1	2	3	4			5	6		
SISSEVEDU — IMPORTATION.											
II. Toit- ja maitseained, joogid		4 004,4	323 050	III. Toor- ja poolvalmisained		10 355,3	1 806 395				
2.	Tera- ja jahvatatud vili	58,8	12 449	5.	Loomariigilained, peale rasvade	208,4	219 714				
30	Riis	56,2	11 774	237—241	Toored loomanahad, ern.	129,0	110 158				
	Sel.: Br. India	56,2	11 774		Sel.: Venezuela	38,5	38 942				
3.	Aed- ja juurvili	65,6	27 717		Leedu	40,9	25 502				
59	Apelsinid ja mandariinid	34,1	12 728		Argentina	16,1	16 087				
60	Sidrunid	20,5	7 369	248—257	Karusnahad	9,5	99 939				
69—75	Puuvilli ja marjad kuivatatud	8,2	5 621	9.	Seemned, taimed ja nende osad	75,0	86 761				
5.	Kala, kalasaadused ja vähkid	91,7	10 637	281	Kopra	0,7	267				
112	Heeringad	91,6	10 445	285	Riistkõelnaseemned	—	—				
6.	Muud toit- ja maitseained ning joogid	3 740,8	271 889	305, 306	Tubak lehtedena, kasvudena	33,8	63 190				
187	Kohv toores, ubadena	8,4	12 498		Sel.: Belgia-Luksemb. m. l.	7,2	13 778				
172, 175	Kakao ubadena ja pulbrina	20,8	10 859		Prantsuse	7,9	11 900				
176	Tee igasugune	3,8	8 733		Taani	6,1	9 565				
178, 179	Suhkur peenike ja rafinaad	1 646,7	172 335		Hollandi	5,4	7 068				
204—206	Sool	1 646,7	172 335	307	Humalad	2,0	3 785				
218—217,	Sel.: Briti	2 048,0	39 627	11.	Faberiitõrained	231,3	46 140				
221—224	Viinad ja veinid	4,2	15 792	349	Tšelluloos kuiv	231,3	46 140				
7.	Loomasööd	47,1	4 776	12.	Tekstiilitõrained	573,8	743 266				
231, 231-a	Kliid igasugused (loomatoid)	—	—	352	Puuvilli toores	424,6	573 964				
	Sel.:	—	—	357	Sel.: P.-A. Ühendriigid	355,9	491 811				
232	Otkoogid	—	—		Kanep	22,5	11 334				
233	Sojatangud	—	—		Sel.: Br. India	13,0	5 557				
235	Loomajubi	15,0	1 804	359	Br. Ida-Aafrika	3,2	1 560				
					Lõunaslaavia	1,3	1 225				
					Džaut	68,4	18 690				

1) Dominioonid, aasmaad, valdused, protektoraadid, mandaat-territooriumid — Dominions, colonies, possessions, protectorats et territoires de mandat.

Tab. 3. Tähtsamate ainete väliskaubandus märtsis 1935 a. (järg).
Commerce extérieur des principaux articles en mars 1935 (suite).

Järjek. nr. täielikult üksikainete nomenklät.	Eesti-Läti ühine nomenklatuur <i>Nomenclature unifiée pour Estonie et Lettonie</i>	ton	kr	Järjek. nr. täielikult üksikainete nomenklät.	Kr—couronne d'Estonie	ton	kr					
1		2	3	4		5	6					
SISSEVEDU — IMPORTATION.												
363	Vill värvimata Sel.: Briti . . . . . Austraalia	33,5 16,8 11,6	90 138 48 081 30 588	749 762—767 768—772, 775—778	Kalavõrgud . . . . . Peakatted igasugused . . . . . 20. Metallid Sel.: Saksa Belgia-Luksemb. m.l. Poola-Danzig	0,3 1,7 1 587,9 1 057,4 663,1 214,1	5 906 41 545 295 610 140 924 83 896 29 175					
367	Kunstvill	4,3	9 423	773, 774, 779, 783	Raud- ja teras (-vita, latt, sordi jne.) Sel.: Briti	479,1 301,1	103 773 68 129					
368	Toorsiid	0,1	2 418	784—788 789—790	Raud- ja terastraat igasugune . Vask Sel.: Rootsi	5,1 18,8 14,8	3 159 17 879 13 053					
13.	Ärtsid ja metallid töötlemata (metallimurd)	346,3	52 200	791 792	Vasktorud Vasktraat isoleer-ta igasugune .	1,5 7,2	1 849 6 925					
374	Malm toores	284,0	15 551	21. Põhimaajandusmasinad ja -riistad (sfin ka pimatalit. sissearved)	809 810, 811	146,1 6,1	103 701 10 598					
382	Inglästina	2,3	10 110	817, 818 825 830—833	Traktorid . . . . . Viljapeksugarnituurid jõumasi- naga ja ilma Niidumasinad . . . . . Vikatid . . . . . Separaatorid ja m. piimaandus- masinad	— — 72,5 0,1	— — 35 096 209					
396	Seatina	13,6	4 087	834 835	Piima transportkannud . . . . . Põllutöömasinate osad	21,6 11,0	19 782 12 397					
14.	Mineerisid peale ärtside	1 875,9	37 010	22. Jõu- ja töömasinad	837 841 849 850	111,8 8,5	253 538 18 324					
397—399	Vabrik. ja ehit. tarvitav savi	187,4	7 662	842—848, 851—864 865	Plahvatusjõumasinad . . . . . Vesike sisseaadad . . . . . Kudumismasinad . . . . . Õmblus- ja püütamismasinad ja nende osad	— — — 2,6	— — — 16 365					
447	Kivisüsi	1 344,3	15 759	868 872	Töömasinad ja abinõud igasugused . . . . . Masinate ja aparatuuride osad	73,9 15,6	95 488 68 112					
440	Koks	2 299,0	15 049	876	23. Metallkaup	316,9	325 655					
440	Koks	298,4	7 096	877 878	Malmist emalitud nõud . . . . . Banast ja terasest taotud, pres- sit ja valatud kaup ern.	4,1 11,1	2 891 8 881					
15.	Keemiatööstuse toorained	6 879,1	604 350	881, 884, 885 875, 877— 880, 886 887, 889 893 895 901—903 906—908, 911 909—910 912 920	868 872 876 881, 884, 885 875, 877— 880, 886 887, 889 893 895 901—903 906—908, 911 909—910 912 920	4,1 11,1	2 891 8 881					
a)	Ühd, rasvad, vaigud, kummi toorelt	1 783,1	206 300	896 897 898 899 900 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910 911 912 913 914 915 916 917 918 919 920 921 922 923 924 925 926 927 928 929 930 931 932 933 934 935 936 937 938 939 940 941 942 943	377 879 65 243 23 838 36 460 20 171	129,6 2,9	42 053 2 476					
402	Loomarasv tehniliseks tarbeks .	0,0	17	944 945 946 947 948 949 950 951 952 953 954 955 956 957 958 959 960 961 962 963 964 965 966 967 968 969 970 971 972 973 974 975 976 977 978 979 980 981 982 983 984 985 986 987 988 989 990 991 992 993 994 995 996 997 998 999 1000	—	58,5 19,0 0,2 6,4 5,2 10,0 2,1 0,2	73 916 36 237 1 341 9 889 31 904 23 334 0 775 27 401 1 980					
408	Sojaõli	7,7	3 321	1001—1003 1004—1006 1007—1009 1010—1012 1013—1015 1016—1018 1019—1021 1022—1024 1025—1027 1028—1030 1031—1033 1034—1036 1037—1039 1040—1042 1043—1045 1046—1048 1049—1051 1052—1054 1055—1057 1058—1060 1061—1063 1064—1066 1067—1069 1070—1072 1073—1075 1076—1078 1079—1081 1082—1084 1085—1087 1088—1090 1091—1093 1094—1096 1097—1099 1100—1102 1103—1105 1106—1108 1109—1111 1112—1114 1115—1117 1118—1120 1121—1123 1124—1126 1127—1129 1130—1132 1133—1135 1136—1138 1139—1141 1142—1144 1145—1147 1148—1150 1151—1153 1154—1156 1157—1159 1160—1162 1163—1165 1166—1168 1169—1171 1172—1174 1175—1177 1178—1180 1181—1183 1184—1186 1187—1189 1190—1192 1193—1195 1196—1198 1199—1201 1202—1204 1205—1207 1208—1210 1211—1213 1214—1216 1217—1219 1220—1222 1223—1225 1226—1228 1229—1231 1232—1234 1235—1237 1238—1240 1241—1243 1244—1246 1247—1249 1250—1252 1253—1255 1256—1258 1259—1261 1262—1264 1265—1267 1268—1270 1271—1273 1274—1276 1277—1279 1280—1282 1283—1285 1286—1288 1289—1291 1292—1294 1295—1297 1298—1299	1 637	—	1004 1005 1006 1007 1008 1009 1010 1011 1012 1013 1014 1015 1016 1017 1018 1019 1020 1021 1022 1023 1024 1025 1026 1027 1028 1029 1030 1031 1032 1033 1034 1035 1036 1037 1038 1039 1040 1041 1042 1043 1044 1045 1046 1047 1048 1049 1050 1051 1052 1053 1054 1055 1056 1057 1058 1059 1060 1061 1062 1063 1064 1065 1066 1067 1068 1069 1070 1071 1072 1073 1074 1075 1076 1077 1078 1079 1080 1081 1082 1083 1084 1085 1086 1087 1088 1089 1090 1091 1092 1093 1094 1095 1096 1097 1098 1099 1100 1101 1102 1103 1104 1105 1106 1107 1108 1109 1110 1111 1112 1113 1114 1115 1116 1117 1118 1119 1120 1121 1122 1123 1124 1125 1126 1127 1128 1129 1130 1131 1132 1133 1134 1135 1136 1137 1138 1139 1140 1141 1142 1143 1144 1145 1146 1147 1148 1149 1150 1151 1152 1153 1154 1155 1156 1157 1158 1159 1160 1161 1162 1163 1164 1165 1166 1167 1168 1169 1170 1171 1172 1173 1174 1175 1176 1177 1178 1179 1180 1181 1182 1183 1184 1185 1186 1187 1188 1189 1190 1191 1192 1193 1194 1195 1196 1197 1198 1199 1200 1201 1202 1203 1204 1205 1206 1207 1208 1209 1210 1211 1212 1213 1214 1215 1216 1217 1218 1219 1220 1221 1222 1223 1224 1225 1226 1227 1228 1229 1230 1231 1232 1233 1234 1235 1236 1237 1238 1239 1240 1241 1242 1243 1244 1245 1246 1247 1248 1249 1250 1251 1252 1253 1254 1255 1256 1257 1258 1259 1260 1261 1262 1263 1264 1265 1266 1267 1268 1269 1270 1271 1272 1273 1274 1275 1276 1277 1278 1279 1280 1281 1282 1283 1284 1285 1286 1287 1288 1289 1290 1291 1292 1293 1294 1295 1296 1297 1298 1299 1300	—	—	—	—	—
478	Palmiteraõli	3,7	1 637	1004 1005 1006 1007 1008 1009 1010 1011 1012 1013 1014 1015 1016 1017 1018 1019 1020 1021 1022 1023 1024 1025 1026 1027 1028 1029 1030 1031 1032 1033 1034 1035 1036 1037 1038 1039 1040 1041 1042 1043 1044 1045 1046 1047 1048 1049 1050 1051 1052 1053 1054 1055 1056 1057 1058 1059 1060 1061 1062 1063 1064 1065 1066 1067 1068 1069 1070 1071 1072 1073 1074 1075 1076 1077 1078 1079 1080 1081 1082 1083 1084 1085 1086 1087 1088 1089 1090 1091 1092 1093 1094 1095 1096 1097 1098 1099 1100 1101 1102 1103 1104 1105 1106 1107 1108 1109 1110 1111 1112 1113 1114 1115 1116 1117 1118 1119 1120 1121 1122 1123 1124 1125 1126 1127 1128 1129 1130 1131 1132 1133 1134 1135 1136 1137 1138 1139 1140 1141 1142 1143 1144 1145 1146 1147 1148 1149 1150 1151 1152 1153 1154 1155 1156 1157 1158 1159 1160 1161 1162 1163 1164 1165 1166 1167 1168 1169 1170 1171 1172 1173 1174 1175 1176 1177 1178 1179 1180 1181 1182 1183 1184 1185 1186 1187 1188 1189 1190 1191 1192 1193 1194 1195 1196 1197 1198 1199 1200 1201 1202 1203 1204 1205 1206 1207 1208 1209 1210 1211 1212 1213 1214 1215 1216 1217 1218 1219 1220 1221 1222 1223 1224 1225 1226 1227 1228 1229 1230 1231 1232 1233 1234 1235 1236 1237 1238 1239 1240 1241 1242 1243 1244 1245 1246 1247 1248 1249 1250 1251 1252 1253 1254 1255 1256 1257 1258 1259 1260 1261 1262 1263 1264 1265 1266 1267 1268 1269 1270 1271 1272 1273 1274 1275 1276 1277 1278 1279 1280 1281 1282 1283 1284 1285 1286 1287 1288 1289 1290 1291 1292 1293 1294 1295 1296 1297 1298 1299 1300	—	—	—	—				
481	Kakaovõi	11,0	15 198	1004 1005 1006 1007 1008 1009 1010 1011 1012 1013 1014 1015 1016 1017 1018 1019 1020 1021 1022 1023 1024 1025 1026 1027 1028 1029 1030 1031 1032 1033 1034 1035 1036 1037 1038 1039 1040 1041 1042 1043 1044 1045 1046 1047 1048 1049 1050 1051 1052 1053 1054 1055 1056 1057 1058 1059 1060 1061 1062 1063 1064 1065 1066 1067 1068 1069 1070 1071 1072 1073 1074 1075 1076 1077 1078 1079 1080 1081 1082 1083 1084 1085 1086 1087 1088 1089 1090 1091 1092 1093 1094 1095 1096 1097 1098 1099 1100 1101 1102 1103 1104 1105 1106 1107 1108 1109 1110 1111 1112 1113 1114 1115 1116 1117 1118 1119 1120 1121 1122 1123 1124 1125 1126 1127 1128 1129 1130 1131 1132 1133 1134 1135 1136 1137 1138 1139 1140 1141 1142 1143 1144 1145 1146 1147 1148 1149 1150 1151 1152 1153 1154 1155 1156 1157 1158 1159 1160 1161 1162 1163 1164 1165 1166 1167 1168 1169 1170 1171 1172 1173 1174 1175 1176 1177 1178 1179 1180 1181 1182 1183 1184 1185 1186 1187 1188 1189 1190 1191 1192 1193 1194 1195 1196 1197 1198 1199 1200 1201 1202 1203 1204 1205 1206 1207 1208 1209 1210 1211 1212 1213 1214 1215 1216 1217 1218 1219 1220 1221 1222 1223 1224 1225 1226 1227 1228 1229 1230 1231 1232 1233 1234 1235 1236 1237 1238 1239 1240 1241 1242 1243 1244 1245 1246 1247 1248 1249 1250 1251 1252 1253 1254 1255 1256 1257 1258 1259 1260 1261 1262 1263 1264 1265 1266 1267 1268 1269 1270 1271 1272 1273 1274 1275 1276 1277 1278 1279 1280 1281 1282 1283 1284 1285 1286 1287 1288 1289 1290 1291 1292 1293 1294 1295 1296 1297 1298 1299 1300	—	—	—	—				
483, 496	Nafta ja gaasõli Sel.: N. S. V. L.	121,3 121,3	7 598 7 598	1004 1005 1006 1007 1008 1009 1010 1011 1012 1013 1014 1015 1016 1017 1018 1019 1020 1021 1022 1023 1024 1025 1026 1027 1028 1029 1030 1031 1032 1033 1034 1035 1036 1037 1038 1039 1040 1041 1042 1043 1044 1045 1046 1047 1048 1049 1050 1051 1052 1053 1054 1055 1056 1057 1058 1059 1060 1061 1062 1063 1064 1065 1066 1067 1068 1069 1070 1071 1072 1073 1074 1075 1076 1077 1078 1079 1080 1081 1082 1083 1084 1085 1086 1087 1088 1089 1090 1091 1092 1093 1094 1095 1096 1097 1098 1099 1100 1101 1102 1103 1104 1105 1106 1107 1108 1109 1110 1111 1112 1113 1114 1115 1116 1117 1118 1119 1120 1121 1122 1123 1124 1125 1126 1127 1128 1129 1130 1131 1132 1133 1134 1135 1136 1137 1138 1139 1140 1141 1142 1143 1144 1145 1146 1147 1148 1149 1150 1151 1152 1153 1154 1155 1156 1157 1158 1159 1160 1161 1162 1163 1164 1165 1166 1167 1168 1169 1170 1171 1172 1173 1174 1175 1176 1177 1178 1179 1180 1181 1182 1183 1184 1185 1186 1187 1188 1189 1190 1191 1192 1193 1194 1195 1196 1197 1198 1199 1200 1201 1202 1203 1204 1205 1206 1207 1208 1209 1210 1211 1212 1213 1214 1215 1216 1217 1218 1219 1220 1221 1222 1223 1224 1225 1226 1227 1228 1229 1230 1231 1232 1233 1234 1235 1236 1237 1238 1239 1240 1241 1242 1243 1244 1245 1246 1247 1248 1249 1250 1251 1252 1253 1254 1255 1256 1257 1258 1259 1260 1261 1262 1263 1264 1265 1266 1267 1268 1269 1270 1271 1272 1273 1274 1275 1276 1277 1278 1279 1280 1281 1282 1283 1284 1285 1286 1287 1288 1289 1290 1291 1292 1293 1294 1295 1296 1297 1298 1299 1300	—	—	—	—				
484	Masuit	99,2	7 588	1004 1005 1006 1007 1008 1009 1010 1011 1012 1013 1014 1015 1016 1017 1018 1019 1020 1021 1022 1023 1024 1025 1026 1027 1028 1029 1030 1031 1032 1033 1034 10								

Tab. 3. Tähtsamate ainete väliskaubandus märtsis 1935 a. (järg).
 Commerce extérieur des principaux articles en mars 1935 (suite).

Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Besti-Läti ühine nomenklatuur Nomenclature unifiée pour Estonie et Lettonie	ton	kr	Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Kr—couronne d'Estonie	ton	kr
1		2	3	4		5	6
SISSEVEDU—IMPORTATION.							
1051—1053	Fajanskaup	25,6	15 901	1290	Saharila	0,6	9 621
1054—1055a	Portselankaup	7,9	10 092	1295	Rohud	0,3	13 192
1056—1073	Klaaskaup	17,1	23 544	1808—1311	Lõhna- ja koameetrikaained	0,6	17 393
28. Keemiatööstussaadused		803,3	587 746	1819—1321	Parkimisekstraktid	87,3	26 471
1102	Kasellin	—	—	1323, 1324, 1328,			
1108	Aluminiin	—	—	1330—1344	Mineraalvärvid	31,5	12 401
1104—1109	Pehmest kummitest tooted	25,9	35 406	1348	Alisariivvärvid ern.	8,3	118 220
1110	Veomote massiiv-kummišindid	0,7	1 180	1355			
1113, 1114	Kummit jalaõnd	15,4	32 010	1360	Trükivärv	1,8	3 602
1146	Väävelhappu alumiinium	—	—	1360	Pronksapulber	0,4	1 171
1165	Peusooda	145,6	20 747	1363, 1364	Lõhkeained	27,8	39 680
1166	Sõõgisooda	—	—	1368	Linooleum	1,0	1 522
1168	Seebikivi puhastamata	88,0	26 476	29. Muud eraldi nimetatud kaubad		4,4	40 649
1182	Väävelhappe igas	119,5	10 553	1386	Nõõbid igas	2,2	20 370
1234	Kaltsiumkarbiit	5,3	1 180	1394—1396	Kirjutusmaterjal ern.	0,8	9 307

VÄLJAVEDU—EXPORTATION.

I. Elusloomad (arv).		18 tk	4 975	13. Ärsid ja metallid töötlemata (metallimurd)	394,6	14 330	
1	Hobused (arv)	7 tk.	3 875	380	Vanaraud	381,2	12 578
2	Veised (välja arvatud vaakad) (arv)	—	—		Sel.: Läti	188,9	7 013
					Rootsi	168,0	4 567
				385, 386	Vanavask	3,4	1 752
					Sel.: Saksa	3,4	1 752
II. Toit- ja maitseained, joogid.		2 344,6	1 223 505	14. Mineraalid peale ärside	396,2	16 528	
3. Aed- ja juurvilj	838,9	47 768	406, 407-a	Kips	297,0	6 450	
38	Kartul, toores	750,0	31 605	417	Kaltsiitkivi	—	—
41	Sibulad	53,4	6 748	15. Keemiatööstuse toorained	402,7	166 132	
47	Stgur, värake ja kuivat.	10,0	2 000	a) Õlid, rasvad, vaigud, kummi toorelt	351,2	52 235	
57	Õunad	—	—	487	Teesti bensin	90,0	35 323
4. Korjasaadused	836,7	990 263	497	Põlevikivi	178,6	12 566	
76	Peetkon	248,2	302 358	508-a	Bituumen	—	—
	Sel.: Briti	248,2	302 358	e) Muud keemiatööstuse toorained	51,5	113 907	
77	Sealiha värake ja soolatud	18,8	10 802	505	Kunstarv töötlemata	50,4	113 327
79	Loomaliha	54,3	19 340	IV. Valmissaadused.			
	Sel.: Soome	46,2	16 190	16. Nahad töötletud ja nahkkaup	18,1	41 497	
81	Lambaliha	26,4	18 149	566, 567	Stuured parknahad	17,9	38 061
	Sel.: Rootsi	25,2	17 217	17. Puutööstussaadused	1 314,2	336 969	
93	Pimmapulber	—	—	593-a	Vineer	1 128,3	257 080
96	Või	453,0	607 743		Sel.: Briti	848,8	131 680
	Sel.: Saksa	172,6	312 442		Saksa	107,5	57 420
	Briti	255,4	265 006	594	Itaalia	22,0	30 990
99	Munad	140 400 tk	4 633		Vineerist tootlõhjad	109,0	70 890
5. Kala, kalasaadused ja vähid	78,0	32 273	609, 610	Mõõbel	59,2	38 870	
100—105	Väraked kalad	57,5	23 318	18. Paberitööstussaadused	42,2	12 810	
106	Tindikalad	14,8	3 316	634	Pakkimis- ja trükipaber	12,6	7 700
116—120	Kalakonservid	5,6	5 806	636, 637	Kirjutus- ja trükipaber	559,1	98 828
6. Muud toit- ja maitseained ning joogid	590,9	153 163	19. Tekstiilitööstussaadused*)	285,7	530 339		
127	Kartulijahu	445,5	73 622	667—870	Puuvillaniit ja -lõng	68,8	137 349
137	Šokolad	10,9	12 801		Sel.: Saksa	36,3	109 539
188	Kompvekid	45,7	29 644		Hollandi	10,8	37 298
210	Terajeli, pain normal	0,9	307	671—876	Puuvillariis*)	56,7	204 716
218	Piritus	84,9	34 373		Sel.: Rootsi	34,1	89 010
					Läti	4,1	70 374
					Norra	14,8	36 156
				690	Linane lõng	7,7	14 204
				691-a	Linane riie jäme	26,1	52 791
				896	Pakkimis- ja kotirille džuudivid	115,5	66 980
					Sel.: Taani	89,6	37 583
					Saksa	35,8	19 700
						25,7	11 664
				22. Jõu- ja töösinaid	—	—	
				859	Külmutamisseadised	—	—
				23. Metallkaup	7,3	9 731	
				370	Radioatorid valmist	—	—
				24. Elektrimsinaid, -aparaadid ja tarbed	4,2	47 762	
				942	Telefoni apar. ja n. osad	3,8	44 515
				27. Keraamika ja muud mineraalkaubad	379,9	56 841	
				1015	Sement	78,6	3 455
					Sel.: Läti	78,6	3 455
				1066	Tahvelklaas lihvimata	298,3	52 073
				28. Keemiatööstussaadused	48,2	27 183	
				1102	Kasellin	—	—
				1318	Tuletikud	26,6	10 346
				29. Muud ern. kaubad	3,3	39 440	
				1392	Kunstarvakkamid	1,7	25 997

*) Sellest Bestis töötletud välismaa kauba tagasivedu välismaale 4 639 kg 79 838 kr väärtuses.

Tab. 10. Era- ja tähtsamate ühispankade äri seis 1. aprillil 1935 a.

Situation financière des banques privées et des principales banques coopératives au 1. avril 1935.

Tab. 11. Üksikute pankade äri seis summad 1. jaanuaril, 1. veebruaril, 1. märtsil ja 1. aprillil 1935 a.
Montant des bilans des banques au 1. janvier, 1. février, 1. mars et 1. avril 1935.

	13	25	13	25
	erapanka 13 bang. privées	ühispanka 25 bang. coopér.	erapanka 13 bang. privées	ühispanka 25 bang. coopér.
	1 000 kr		%	
Aktiva — Actif				
1. Kaasa — Caisse	910	409	1,1	1,1
2. Hoiuarved teists rahaasut.—Comptes courants	4 027	5 064	5,0	13,2
a) Sellest Eesti pangas — Dont à la Banque d'Estonie	912	387	1,1	1,0
3. Pt. I ja 2 kokku — Total p. 1 et 2	4 946	5 473	6,1	14,3
4. Panga päralt olevad väärtused — Effets en portefeuille	2 160	2 124	2,7	5,6
a) Vääripaberid — Effets	2 033	1 977	2,6	5,2
1) Sellest riigi- ja riigi poolt garanteeritud	941	1 355	1,2	3,5
b) Välismaa rahad ja kallismetallid — Métaux préc. et effets en valeurs étrang.	122	147	0,2	0,4
d) Tšekid ja makuskäsed — Chèques et ord.	5	—	0,0	—
5. Laenud — Prêts	55 064	25 170	67,8	65,0
a) Dlak. vekslid — Escomptes	25 154	14 948	31,0	39,1
1) Sellest sisemaa vekslid — Dont du pays	19 234	14 948	23,8	39,1
b) Tähtajal. laenud — Prêts termin.	1 042	3 123	1,3	8,2
d) Riiklikud laenud — Prêts d'Etat	—	386	—	1,0
c) Kto-krt. laenud — Autres prêts	28 868	6 716	35,5	17,6
6. Garantide deebitorid — Garanties	6 983	708	8,6	1,8
7. Korrespondendid — Correspondants	2 164	645	2,7	1,7
a) Sisemaa — en Estonie	224	299	0,3	0,8
b) Välismaa — à l'étranger	306	232	0,4	0,6
8. Protestitud vekslid — Effets protestés	280	—	0,3	—
9. Osakondade arved — Succursales	1 354	114	1,7	0,3
10. Kinnisvara — Immeubles	88	235	0,0	0,6
11. Vallasvara — Mobiliers	1 708	16	2,1	0,0
12, 13. Jooksvad kulud, makstud % ja komisj. — Frais courants, intérêts et commissions payés	5 270	2 161	6,5	5,7
14. Üleminevad summad — Actifs transitoires	404	270	0,5	0,7
15. Muud aktiivid — Actifs divers	796	245	1,0	0,6
a) Mitmesugused deebitorid	314	173	0,4	0,5
	1 281	998	1,6	2,6
	792	980	0,9	2,6
Kokku — Total	81 158	38 213	100	100
Passiva — Passif				
1. Panga kapitallid — Capitaux et réserves	7 478	3 090	9,2	8,1
a) Aktiivkapital — Capital versé	5 560	2 158	6,8	5,7
b) Tagavarakapital — Réserves	1 534	820	1,9	2,1
d) Muu erikapital — Réserves spéciales	384	121	0,5	0,3
2. Hoiusummad — Dépôts	37 786	28 987	46,0	75,8
a) Tähtajal. hoiusummad — Dépôts termin.	6 405	8 945	7,9	23,4
b) Jooksvad arved — Comptes courants	29 961	19 186	36,9	50,2
d) Kto-krt. arv. kred. saidod — Autres dépôts	1 420	836	1,8	2,2
3. Rediskont — Réescomptes	8 829	845	10,9	2,2
a) Sellest sisemaal — Dont payables à l'intérieur du pays	3 083	845	3,8	2,2
4. Võlaarved teist. asut. — Créditeurs	1 915	1 587	2,3	4,2
a) Sellest sisemaal — Dont établissements du pays	1 915	1 587	2,3	4,2
5. Pt. 3 ja 4 kokku — Total p. 3 et 4	10 744	2 432	13,2	6,4
6. Korrespondendid — Correspondants	11 620	574	14,3	1,5
a) Sisemaa — en Estonie	590	366	0,7	1,0
b) Välismaa — à l'étranger	7 543	208	9,3	0,5
7. 8. Maksuskäsed — Transferts	73	0	0,1	0,0
9. Väljamaksmata % — % restant à payer	3 414	2	4,2	0,0
10. Väljamaksmata osakasu — Dividendes restant à payer	65	36	0,1	0,1
11. Garantide kreditorid — Garanties	224	190	0,3	0,5
12. Osakondade arved — Succursales	36	132	0,0	0,4
13, 14. Saadud prots. ja muud tulud — Intérêts et commissions reçus	6 983	708	8,6	1,8
15. Jagamata puhaskasu — Bénéfice net.	1 745	16	2,2	0,0
16. Üleminevad summad — Transitoires	1 815	677	1,6	1,8
17. Muud passiivid — Passifs divers	—	—	—	—
a) Amortisatsioon kapital	574	195	0,7	0,5
b) Mitmesugused kreditorid	2 588	1 103	3,2	3,1
	1 242	444	1,5	1,2
	783	507	1,0	1,3
Kokku — Total	81 158	38 213	100	100

	1. IV.	1. III.	1. II.	1. I.
	1 000 kr			
Erapangad — Banques privées.				
1. Krediidipank a.s.	27 516	26 886	27 160	27 749
2. G. Scheel ja Ko	17 512	16 622	15 892	16 996
3. Tartu pank	12 717	12 729	12 112	12 411
4. Tallinna Hinnapank	8 593	8 248	8 095	7 775
5. Tartu Linnapank	3 601	3 555	3 544	3 207
6. Kaubapank a.s.	2 079	2 647	2 635	2 603
7. Eesti laenu-pank a.s.	2 885	2 831	2 298	2 266
8. Tallinna aktsiapank	1 445	1 484	1 391	1 351
9. Pärnu krediidipank	1 120	1 166	1 306	1 310
10. Tartu tööstuspank	1 308	1 249	1 190	1 200
11. Valga pank	1 182	1 121	1 158	1 114
12. Viru pank	882	883	867	865
13. Võru pank	218	217	216	210
Kokku — Total	81 158	79 138	77 864	79 147
Tähtsamad ühispannad Principales banques coopératives.				
1. Eesti Rahvapank	4 735	4 905	4 868	4 886
2. Põlumeeste Keskpank	2 202	2 190	2 168	2 031
3. Tallinna majajomannikude pank	8 614	8 378	8 240	7 975
4. Eesti laenu- ja hoiuühisus Tartus	4 822	4 850	4 890	4 902
5. Tartu majaomannikude pank	2 015	2 017	2 015	1 997
6. Viljandi ühispank	1 964	1 852	1 644	1 578
7. Põltsamaa ja	1 615	1 510	1 450	1 456
8. Pärnu Eesti laenu- ja hoiuühisus	1 413	1 401	1 387	1 322
9. Tallinna laenu ja hoiukaasa	1 194	1 183	1 158	1 139
10. Põltsamaa ühispank	805	888	890	931
11. Võru ühispank	825	837	831	850
12. Rakvere ühispank	819	810	808	818
13. Pärnumaa põllumeeste ühispank	757	789	747	753
14. Narva ühispank	737	723	725	740
15. Jõgeva ühispank	708	684	677	700
16. Tallinna juudi ühispank	890	776	730	686
17. Põltsamaa ühispank	630	638	644	648
18. Lääne-Eesti ühispank	548	541	536	565
19. Võhma ühispank	501	497	496	509
20. Saarde laenu-hoiuühisus	555	550	537	508
21. Tartu juudi ühispank	518	509	507	504
22. Saarte ühispank	382	402	389	396
23. Tõrva ühispank	397	392	369	380
24. Kinnisvaraomannikude pank	290	291	293	286
25. Põltsamaa ja hoiuühisus	187	175	171	171
Kokku — Total	38 213	37 783	37 174	36 731

Tab. 15. Linnade rahvastik aprillis 1935 a.)*
Mouvement de la population dans les villes en avril 1935.

	Sisseregistreeritud Enregistrés						Väljaregistreeritud—Rayés des listes								Registreeritud elanikkude arv 1. märts 1935 a. Nombre de la population au 1. V 1935					
	Sündinud Nais-sances		Sisse-sõitnuid Arrivés		Teise korteri kolijaid Changement de logement		Surnuid Décès		Välja-sõitnuid Départs		Teadmata kuhu Inconnu		Korterist välja-kolijaid Changement de logement							
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.				Kokku	M.	N.
Tallinn	140 338	61 812	78 526	54	49	950	832	1 254	1 534	80	82	765	780	693	838	733	888	140 157	61 799	78 958
Haapsalu	4 746	2 023	2 722	1	1	25	40	32	48	5	2	33	46	—	—	32	48	4 721	2 006	2 715
Kuressaare	4 535	1 949	2 586	2	1	30	28	41	52	2	10	81	75	—	—	41	52	4 428	1 898	2 530
Narva	23 208	9 916	13 292	9	4	81	91	263	307	13	19	96	98	20	16	234	233	23 184	9 906	13 276
Nõmme	16 021	7 097	8 924	5	5	283	387	80	113	8	7	113	150	20	24	64	119	16 389	7 260	9 129
Paide	3 833	1 495	1 838	1	3	48	30	21	22	—	1	37	87	—	2	21	22	3 839	1 502	1 837
Paidiski	800	368	432	—	—	5	8	4	4	—	—	7	4	—	—	4	4	797	366	491
Petseri	4 362	2 100	2 202	2	3	32	40	28	31	—	1	38	33	—	—	28	31	4 362	2 096	2 266
Pärnu	20 716	8 894	11 822	5	7	178	117	271	331	15	22	116	143	9	10	271	331	20 708	8 897	11 771
Põltsamaa	2 695	1 174	1 521	1	4	18	13	7	9	3	1	15	32	—	—	7	9	2 680	1 175	1 505
Rakvere	9 796	4 229	5 567	6	2	74	89	121	127	6	6	73	84	2	2	125	127	9 790	4 224	5 566
Tapa	3 876	1 899	1 977	1	2	29	25	45	43	1	—	32	31	1	3	42	45	3 868	1 895	1 968
Tartu	58 829	25 188	33 641	27	27	454	489	420	591	43	53	330	298	195	217	433	624	58 589	25 033	33 556
Tõrva	2 689	1 167	1 522	—	—	14	16	29	41	1	1	27	29	—	—	24	36	2 669	1 166	1 613
Türi	3 030	1 408	1 627	1	2	13	7	30	33	4	1	21	11	—	—	30	33	3 016	1 392	1 624
Valga	10 330	4 603	5 727	2	3	48	57	110	144	8	9	53	72	1	4	104	134	10 354	4 592	5 762
Viljandi	11 933	5 158	6 777	—	—	76	98	189	210	7	6	113	93	—	—	189	210	11 888	5 112	6 776
Võru	5 270	2 387	2 888	3	—	29	32	25	47	2	3	47	62	9	6	25	43	5 209	2 361	2 848
Kokku — Total	326 556	142 860	183 696	120	113	2 382	2 400	2 970	3 687	198	224	2 007	2 083	952	1 122	2 462	3 034	326 146	142 713	183 433
				233		4 782		6 657		422		4 090		2 074		5 496				
Keekm. 1/I—30/IV 1935 a.	325 680	142 407	183 133	122	123	2 391	2 511	3 015	3 687	200	202	1 923	1 895	971	1 070	2 469	3 069	325 719	142 431	183 268
Märts 1935 a.	326 870	143 110	183 760	122	100	2 223	2 351	2 908	3 495	214	203	2 002	1 806	933	1 061	2 352	2 950	326 558	142 880	183 696
Aprill 1934 a.	324 935	142 593	182 842	111	136	2 784	2 374	3 339	4 222	187	182	2 268	2 330	1 108	1 186	2 826	3 551	324 231	142 438	181 793

*) Iga linna rahvastiku arvu saavutamisel I. kuupäevaks on aluseks võetud faktiline rahvastiku arv rahvaloendusel 1. III 1924 a., arvestades igakuulise sisse- ja väljaregistreerimisega.

Tab. 33. Nakkusehaigused veebr. ja märts. 1935 a. — Maladies contagieuses en février et mars 1935.

	Märts — Mars										Veebruar — Février										Kokku Total
	Typhus abdo-minalis	Para-typhus	Morbilli	Scarla-tina	Diph-theria	Dysen-teria	Meening-cerebr. epid.	Trachoma	Tuber-culosis	Kokku Total	Typhus abdo-minalis	Para-typhus	Morbilli	Scarla-tina	Diph-theria	Lepra	Meening-cerebr. epid.	Trachoma	Tuber-culosis	Kokku Total	
Linnad — Villes	105	8	77	95	38	—	—	4	88	415	20	5	96	69	44	—	—	—	—	232	
Tallinn	50	4	13	27	0	—	—	—	37	137	1	2	10	12	5	—	—	—	—	61	
Haapsalu	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	3	1	—	—	—	—	—	5	
Kuressaare	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Narva	18	—	3	5	17	—	—	—	8	51	3	—	8	11	26	—	—	—	—	50	
Nõmme	2	—	7	0	1	—	—	—	7	29	—	—	2	4	—	—	—	—	—	10	
Paide	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	3	
Paidiski	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Petseri	—	—	2	—	1	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Pärnu	1	—	—	20	—	—	—	—	10	31	—	—	2	17	2	—	—	—	—	26	
Põltsamaa	—	—	12	1	—	—	—	—	—	13	—	—	2	—	—	—	—	—	—	3	
Rakvere	—	—	13	1	—	—	—	—	—	14	—	—	5	5	—	—	—	—	—	11	
Tapa	—	—	3	—	—	—	—	—	—	3	—	—	1	2	—	—	—	—	—	5	
Tartu	32	4	23	10	11	—	—	3	22	105	16	3	40	8	11	—	—	—	1	86	
Tõrva	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	
Türi	—	—	11	1	—	—	—	—	—	12	—	—	9	—	—	—	—	—	—	9	
Valga	1	—	—	4	—	—	—	1	2	8	—	—	1	1	—	—	—	—	1	3	
Viljandi	—	—	5	1	1	—	—	—	1	8	—	—	13	2	—	—	—	—	—	17	
Võru	1	—	3	—	—	—	—	—	—	4	—	—	1	4	—	—	—	—	—	5	
Maad — Arrondissement.	23	10	617	158	22	1	1	18	118	968	20	4	769	182	56	2	1	25	96	1 155	
Viru	3	1	247	38	2	—	—	2	7	283	—	1	172	40	26	—	—	1	5	245	
Järva	—	—	61	3	—	—	—	1	14	79	—	—	30	4	—	—	—	2	8	44	
Härju	3	—	2	9	2	—	—	—	28	44	—	2	3	3	—	1	—	1	14	30	
Lääne	—	—	43	27	—	—	—	—	3	73	—	—	61	39	6	—	—	1	6	109	
Saare	8	—	13	—	1	—	—	—	4	26	—	—	103	6	—	—	—	—	4	113	
Pärnu	—	1	1	19	2	—	—	3	7	33	—	—	6	18	2	1	—	1	9	37	
Viljandi	1	—	86	7	—	—	—	—	8	102	—	—	65	9	—	—	—	1	5	249	
Tartu	6	8	94	36	12	—	—	8	19	183	19	1	155	42	7	—	—	7	18	279	
Valga	—	—	9	—	—	—	—	—	2	11	—	—	12	9	—	—	—	2	2	23	
Võru	—	—	27	11	2	1	—	3	18	62	—	—	44	18	6	—	—	2	21	61	
Petseri	2	—	43	1	1	—	—	1	8	57	1	—	118	1	1	—	—	1	7	125	
Kokku — Total	128	18	694	253	60	1	1	22	206	1 383	40	9	865	251	106	2	3	27	151	1 447	

Tab. 24. Suurmüügihinnad aprillis 1935 a. (kr).
Prix de gros en avril 1935 (en kr).

	Aprill		Märts			Aprill		Märts	
	1	2	3	4		3	4		
Toitained ja loomasööd — Denrées alimentaires et fourrage.									
1. Rukis, Eesti — Seigle du pays	11,75	11,75			78. Puuvillane riie, Bjas — Cottonnade	0,50	0,50		
2. Eesti ja Vene rukki segu	—	—			79. " Mítkaal — "	0,42	0,42		
3. " Vene — de Russie	—	—			80. Paber, rotatsiooni — Papier roulé	23,20	23,20		
4. " Ameerika — d'Amérique	—	—			81. Tallanahk, Eesti nahast — Cuir à semelles du pays	2,03	2,10		
5. " Poola — de Pologne	—	—			82. " Ameer. nahast I s. — Cuir d'Amér. I s.	2,33	2,33		
6. Nisau, Eesti — Froment du pays	13,50	14,17			83. " Ameer. nahast II s. — Cuir d'Amér. II s.	2,25	2,25		
7. " Vene — de Russie	—	—			Ehitusmaterjalid — Matériel de construction				
8. Oder, toidu — Orge	8,75	8,75			84. Tsement, Portland — Ciment de Portland ²⁾	0,63	0,63		
9. " õlle " pour bière	—	—			85. Kriit, toores — Craie brute	4,38	4,38		
10. Kaer, toidu Eesti — Avoine du pays	7,50	7,50			86. " pestud " lavée	4,38	4,38		
11. " " Saksaa " d'Allemagne	—	—			87. Asfalt — Asphalte	—	—		
12. " " Poola " de Pologne	—	—			88. Lubl — Chaux	—	—		
13. " " Vene " de Russie	—	—			89. Kips tükkides (fr. Irboska) — Plâtre en morceaux	—	—		
14. Rukkijahu — Farine de seigle	14,35	14,12			90. " jahvatatud " moulu	15,00	15,00		
15. Rukkipüü — " blutée	22,00	21,50			91. " krohvimise " — p. overag. en stuc	22,00	22,00		
16. Nisau, Ameerika, sõra — Farine de from. amér. I s.	—	—			92. Telliskivid I s. — Briques I sorte	35,00	35,00		
17. Nisau, Ameer., pelme, kõrg. s. " II s.	—	—			Metallid — Métaux				
18. Kartulid, ekspord — Pommes de terre (d'export.)	—	—			93. Raud, sordi — Fer en espèces	14,00	14,00		
19. " piirituse " pour alcool	2,00	2,00			94. " latt — " en lingots	14,00	14,00		
20. Kartultärklis „Superieur“ — Féculé de pom. de terre	18,00	18,00			95. " viits — Ferraille	19,00	19,00		
21. Herned, rohkelised — Pois verts	—	—			96. " plekk — Tôle de fer	22,75	22,75		
22. " Hollandi — Pois verts d'Hollande	—	—			97. " tsingitud — Tôle de fer zinguée	31,50	31,50		
23. Või, meierei, ekspord — Beurre de ferme (d'export.)	—	—			98. " tahad (?) — Sommières en fer	18,00	13,00		
24. " siseturu " "	—	—			99. Teras, vedru — Acier à ressort	25,00	25,00		
25. Margariin, välismaa — Margarine, étranger	—	—			100. " tööriistade — Outillage en acier	—	—		
26. " kodumaa " du pays	65,00	65,00			101. " talla — Aimant	18,50	18,50		
27. Juust „Sveitsi“, Eesti — Fromage „suisse“, du pays	1,25	1,25			102. Mahm — Fonte de fer	—	—		
28. Kaseiin, toores — Caséine	—	—			103. Inglistina — Etain	480	485		
29. Munad, eksp. I s. — Oeufs (d'exp.) I s.	—	—			104. Seatina — Plomb	29	29		
30. " II s. " II s.	—	—			105. Vaskplekk, punane — Tôle de cuivre, rouge	162,50	163		
31. Suhkur, peen., Danzig — Sucre en poud., de Dantzig	—	—			106. " valge " " blanche	135	135		
32. " " Saksaa " " d'Allem.	—	—			107. Tsinkplekk — Tôle de zinc	67,50	67,50		
33. " " Ameerika " " d'Amér.	—	—			Küttaained, õlid ja nende saadused — Combustibles, huiles et leur produits				
34. " " Ts. Slov. " " de T. Slov.	43,04	42,53			108. Kivisüsi auru, Jorkshire — Houille de Yorkshire	27,50	27,50		
35. " " Vene " " de Russie	—	—			109. " Newcastle — de Newcastle	25,50	25,00		
36. " " Poola " " de Pologne	—	—			110. " sepa — Houille de forge	27,50	27,50		
37. " " Inglise " " d'Anglet.	—	—			111. Koks, valu — Coke de fonte	—	—		
38. Siirup, kartuli, 42° — Sirop de pom. de terre 42°	23,00	23,00			112. " gaasi " de gaz	60,00	60,00		
39. Glükkoos — Glucose	22,00	22,00			113. Põlevikivi, I s. A — Schiste combustible I sorte A	8,50	8,50		
40. Tee, lahtine, Pekoa broken, Java — Thé	—	—			114. " " B " " " B	—	—		
41. " " Orange Pekoa, Java — Thé	5,75	5,75			115. " II s. " " " II	—	—		
42. " " " " " "	5,75	5,75			116. " III s. " " " III	—	—		
43. " " Moning Hiina — Thé	—	—			117. Põlevikiviõli — Houille de schiste combustible	5,25	5,25		
44. Kohvi, Rio, Santos — Café de Rio, Santos	4,75	4,75			118. Nafta, Poola — Naphte de Pologne	10,00	10,00		
45. " " Kesk-Ameerika sordid — Café d'Amér. Centr.	7,00	7,00			119. " Ameerika " — d'Amérique	10,00	10,00		
46. Kakao, Inglise — Cacao d'Angleterre	—	—			120. Petrooleum, Vene — Pétrole de Russie	10,75	10,75		
47. " " Ameerika " — d'Amérique	—	—			121. " Ameerika " — d'Amérique	10,75	10,75		
48. " " Hollandi " — d'Hollande	2,30	2,40			122. Bensin, Vene — Benzine de Russie	0,29 ^{1a)}	0,29 ^{1a)}		
49. Riis, Burma II — Riz de Burma II	45,00	45,00			123. " Poola " — de Pologne	18,00	18,00		
50. Sool, lahtine, Saksaa — Sel d'Allemagne	2,50	2,50			124. Masinaõli, Poola — Huile à graiss. de Pologne	—	—		
51. " " Vene (fr. Narva ja Ish.) — Sel de Russie	2,50	2,50			125. " Ameerika " " — d'Amérique	—	—		
52. " " Poola — Sel de Pologne	—	—			Väetisained — Engrais				
53. Heeringad, Jarmouth, Matles — Harengs d. Yarm.	36,00	30,00			126. Superfosfaat, 18—20% — Superphosphate 18—20%	4,45	4,45		
54. " " Matfulu " "	38,00	38,00			127. Toomasjahu, 15—16% — Scorie Thomas 15—16%	—	—		
55. " " Soti, Matles — Harengs d'Ecosse	35,00	35,00			128. Kaalisool, 80% — Sel de potasse 80%	8,90	9,03		
56. " " Matfulu " "	39,50	39,50			129. " 40% " " 40%	—	—		
57. " " Norra — Harengs de Norvège	—	—			130. Kaitiid, 13—14% — Caintis 13—14%	—	—		
58. " " Kuningas " — Harengs	—	—			131. Eesti fosforiit, 25—27% — Phosphor. du pays 25—27%	3,00	3,00		
59. Sealiha — Viande de porc	0,30	0,30			132. Salpeetar, Norra — Salpêtre de Norvège	—	—		
60. Loomaliha — Viande de boeuf	0,40	0,39			133. " Tsili 15,5% — Salpêtre de Chili 15,5%	14,35	14,41		
61. Ölikoogid, linaseemne — Tourteaux de graines d. lin	—	—			Värvid ja muu keemilakau — Matières tinctoriales et autres produits chimiques				
62. " phevallile " de tournesol	11,00	11,13			134. Nigrosiin, veeusulav. välim. — Nigrosine fondante	6,00	6,00		
63. " puuvilla " de coton	—	—			135. Tsinkvalge, välismaa — Blanc de zinc, étranger	0,43	0,43		
64. " soijatangud " de soya	12,50	12,25			136. Tinavalge, " " de plomb	0,80	0,80		
65. " palmi " de palme	—	—			137. Ooker, " " Ocre étrangère	0,22	0,22		
66. Segajõusööd II sort — Fourrage concentré mixte	—	—			138. Pesusooda — Soude	9,75	9,75		
67. " I sort — " "	—	—			139. Seebikivi — Pierre de savon	34,50	35,00		
68. Nisukliid — Sons de froment	0,50	0,50			140. Tuletikud — Allumettes	1,25	1,25		
69. Bukiikliid — Sons de seigle	—	—							
Linaseeme, lina, riie, paber ja nahk — Graines de lin, lin, tissu, papier et cuire									
70. Linaseeme, õli 90% — Graines de lin	—	—							
71. " kivi 88% — Graines d. lin p. semence	—	—							
72. Lina, Liivi, B — Lin de Livonie, R	—	—							
73. " Petseri, R. — de Peters, R	—	—							
74. " Võru, R. — de Véra, R	—	—							
75. " Tartu, R. — de Tartu, R	—	—							
76. Takud, Codilla I — Etoupe de Codilla I	—	—							
77. " " II — " II	—	—							

Hinnad on antud ühe kvintaali (100 kg) kohta peale märgitute — Les prix sont indiqués par 100 kg excl. les cas marqués ci-après: ¹⁾ kg, ²⁾ kast 360 tk. — botte à 360 oeufs, ³⁾ tünn — baril, ⁴⁾ meetertonn (1000 kg), ⁵⁾ meetar — mètre, ⁶⁾ tünn — baril (170 kg), ⁷⁾ tuhat — mille, ⁸⁾ 5 000 toosi — 5 000 bottes, ⁹⁾ fr. Bakvere ¹⁰⁾ liiter, välismaa — li., étrangère.

Tab. 29. a) Tööturg aprillis 1935 a. — Marché du travail en avril 1935.

	A. Töötute arv — Nombre des chômeurs									B. Töövtajate arv — Nombre des chercheurs du travail				Ühise (A+B) Gr. total (A+B)
	Mehed — Hommes			Naised — Femmes			Kokku — Total			Mehed Hommes	Naised Femmes	Kokku Total		
	I liik	II liik	Kokku	I kategoorie	II kategoorie	Total	I liik	II liik	Kokku					
										I liik	II liik	Kokku		
Jäi üle eelmisest kuust — Restés de mois précédent	250	146	396	721	401	1 122	971	547	1 518	1 132	471	1 003	3 121	
Registreeriti I. korda aastas — Enregistrés (I fois au cours de l'année)	30	19	49	13	13	26	43	32	75	420	249	669	744	
Tulnud tagasi töölt — Reintés du travail journal	409	67	476	509	44	613	978	111	1 089	401	118	519	1 608	
Väljalangenud registreeriti uuesti — Rayés emg. de nouveau	33	23	56	77	51	128	110	74	184	126	56	185	369	
Kokku — Total	472	109	581	659	108	1 101	1 131	217	1 348	947	426	1 373	2 721	
Paigutati tööle (I korda aastas) — Placés (I fois)	43	15	58	16	13	29	59	28	87	277	177	454	541	
Paigutati tööle teist või enam korda aastas — Placés (II et plus fois)	297	49	346	370	33	403	667	82	749	314	131	445	1 194	
Langes välja — Rayés de listes	245	124	369	417	252	669	662	376	1 038	571	251	822	1 860	
Kokku — Total	585	188	773	803	298	1 101	1 338	466	1 874	1 162	539	1 721	3 595	
Registreeritud 30. IV 1935 — Enregistrés au 30. IV 1935	137	67	204	577	211	788	714	278	992	917	338	1 255	2 247	
Sellest — Dont d'après les bourses:														
Tallinna linna tööburs	0	10	19	212	51	263	221	61	282	372	110	482	784	
Nõmme	31	13	44	46	50	96	77	63	140	32	14	46	188	
Tartu	46	1	47	142	38	180	188	39	227	286	150	436	663	
Narva	15	24	39	13	11	24	28	35	63	87	—	87	150	
Rakvere	3	—	3	11	4	15	14	4	18	62	14	76	94	
Pärnu	1	2	3	51	11	62	52	13	65	32	22	54	119	
Paide	2	—	2	1	—	1	3	9	12	4	—	4	16	
Türi	—	—	—	5	9	14	5	9	14	—	—	—	14	
Tapa	—	—	—	2	—	2	—	—	2	5	—	5	7	
Viljandi	1	1	2	17	5	22	18	6	24	13	—	13	37	
Põltsamaa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Valga	25	2	27	60	4	64	85	6	91	22	27	49	140	
Tõrva	1	—	1	4	1	5	5	1	6	1	1	2	8	
Võru	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Petseri	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Haapsalu	1	1	2	5	3	8	6	4	10	—	—	—	10	
Kuressaare	2	4	6	8	24	32	10	28	38	1	—	1	39	

b) Tööle paigutatud ja nimekirjast kustutatud töötud aprillis 1935 a. — Chômeurs placés et rayés en avril de 1935.

	Tööle paigutatud — Placés pour l'occupation aux										Kokku tööle paigutatamata — Non placés			
	erastöödele travaux privés		avalikele töödele travaux publics		hädabiõlle-organisatsioonidele — trav. organisés p. assist.		Kokku Total		Nimekirjast kustutat. — Rayés de listes		Töötuid Chômeurs		Töövtajaid Chercheurs du travail	
	M.	N.	H.	F.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.
1. Põllu- ja aiatöölised — Ouvriers agric. et hortico.	6	2	1	—	6	1	13	3	13	3	7	6	94	22
5. Metallitöölised — Ouvriers en métaux	5	—	5	—	1	—	11	—	8	—	8	—	35	—
9. Ehitustöölised — Ouvriers dans construction	14	—	33	—	7	—	54	—	64	—	18	—	111	—
11. Puutöötlised — Ouvriers dans l'ind. du bois	2	—	0	—	—	—	11	—	7	—	4	—	7	—
20. Kantselei- ja kontoriametnikud — Empl. de bureau	4	2	2	—	1	1	7	3	—	—	13	79	53	17
24. Majatöötajad — Service domestique	—	5	—	—	—	1	—	6	—	8	—	11	8	17
25. Lihttöölised — Journaliers	66	134	162	94	52	119	280	347	214	473	110	590	459	232
26. Muud töölised — Autres ouvriers	9	27	10	5	3	41	28	73	63	185	35	102	155	50
Kokku — Total	106	176	238	99	70	163	404	432	369	669	204	788	917	338
Märts — Mars 1935	38	83	249	102	311	753	598	938	363	607	390	1 122	1 132	471

c) Vabade kohtade arv aprillis 1935 a. — Offres du travail en avril 1935.

	Vabu kohti 1. IV 1935 Places vacantes au 1. IV		Tööpakkumiste arv N. des offres		Tööpakkumiste võetud tagasi Offres retirées		Rahuldatud töötajate nõudmiste arv — Offres satisfaites				Vabu kohti 1. V 1935 Places vac. au 1. V 1935	
	M.	N.	H.	F.	M.	N.	Töövtajatega Chercheurs du trav.		Töötutega Chômeurs		M.	N.
							M.	N.	M.	N.		
1. Põllumajandus ja aiandus — Agricult. et horticulture	31	114	248	385	15	65	182	185	43	89	39	156
2. Metsandus — Exploitation des forêts	73	—	50	8	40	—	24	5	37	3	22	—
10. Puutööstus — Industrie du bois	—	—	13	2	—	—	8	—	4	2	1	—
16. Ehitustööstus — Constructions	8	—	82	—	5	—	37	—	28	—	20	—
19. Kauband. iseloomuga ettev. — Commerces	—	—	22	16	—	—	20	12	—	4	2	—
20. Transport ja side — Transport et comm.	—	—	50	—	—	—	36	—	11	—	12	—
24. Maja- ja isikuteenistus — Service domest.	—	3	61	83	4	6	45	46	12	23	—	11
25. Riikl. asutised, mis ei kuulu eelm. tööh. institut. d'Etat (autre les cat. mention.)	1	—	217	29	7	—	55	—	152	29	4	—
26. Omavalits. asutised — Service municip.	—	—	143	207	—	1	72	10	68	105	3	1
27. Muud — Autres industries	47	—	178	138	32	1	112	50	49	87	32	4
Kokku — Total	160	117	1 073	868	103	73	591	308	404	432	135	172

Tab. 30. Tööstusettevõtted ja töölolu 1-ks aprilliks 1935 a.
Entreprises industrielles et leur main-d'oeuvre au 1. avril 1935.

Tööstusala I. märtsil An I. mars	Märtsi tegevust An I. mars	Märtsi tegevust An I. mars	Märtsi tegevust An I. mars	Märtsi tegevust An I. mars	Märtsi tegevust An I. mars	Märtsi tegevust An I. mars	Märtsi tegevust An I. mars	Tööstajate üldarv Nombre général des travailleurs		Nõist töölisi — Dont ouvrieres		Tööstust ja teenustajate alacallid (alle 18 a.) Méneurs parmis les ouvrieres et service	Töölised — Ouvriers	Kokku — Total
								1935	1. aprillil 1935 An I. avril 1935	1935	1. aprillil 1935 An I. avril 1935			
I. Murrud ja keevandused	13	2 106	159	62	2 133	+77	103,7	1 884	144	75	+69	103,7	7	
II. Mineraalide töötlemine	14	1 314	150	86	1 494	+180	104,4	1 177	141	68	+78	106,6	50	
III. Metalltööstus	89	3 899	302	113	4 088	+189	104,8	3 408	297	107	+308	105,6	65	
IV. Keemiatööstus	13	1 146	95	34	1 207	+61	105,3	993	96	34	+104	105,6	1	
V. Nahatööstus	9	397	11	8	400	+3	100,3	333	11	8	+3	100,9	5	
VI. Tekstiilitööstus	87	10 071	431	234	10 268	+197	102,0	9 209	115	225	+399	102,1	38	
VII. Puittööstus	50	614	135	614	4 362	+519	118,3	3 405	1 092	592	+905	114,7	33	
VIII. Paberi- ja kirjandustööstus	11	2 061	20	20	2 070	+9	100,4	1 892	26	12	+18	100,7	20	
IX. Polügraafiatööstus	16	1 156	26	16	1 166	+10	100,3	992	23	12	+11	100,8	16	
X. Tööt-, maitseainete ja jookide tööstus	36	359	111	63	378	+48	102,1	1 891	106	69	+137	102,8	21	
XI. Keskaste- ja pudukaupade tööstus	16	1 057	106	103	1 158	+101	100,1	943	104	97	+110	100,7	7	
XII. Kõrgetööstus	26	1 006	529	408	1 127	+121	112,0	784	524	194	+240	116,3	14	
XIII. Elektri- ja gaasitööstus	7	759	17	17	758	-1	99,9	493	13	18	+488	99,0	14	
XIV. Puhastustööstus	3	81	11	1	91	+10	112,3	76	11	1	+86	113,2	—	
Kokku suurtööstus — Total	289	31 226	3 110	1 782	32 554	+1328	104,3	27 410	2 991	1 711	+2826	104,7	277	
Sellest: { ettevõtted 50 ja üle töötajaga — les entreprises privées ayant plus de 50 travailleurs	134	13 837	1 985	1 098	15 212	+1 375	103,4	13 837	1 098	1 046	+2 789	103,7	192	
Dont: { ettevõtted 20—49 töötajaga — les entreprises ayant 20—49 travailleurs	155	3 101	1 135	689	5 242	+2 053	100,1	4 077	1 088	665	+4 412	110,4	85	
1935 a. märtsi arvud — Chiffres de mars 1935	280	29 854	2 821	1 449	31 226	+1372	104,6	26 094	2 700	1 384	+2710	105,0	282	
Kokku suurtööstus — Total	1	14	—	13	13	-1	92,9	14	—	13	-1	92,9	—	
I. Industriettes extractives	90	207	20	17	270	+63	101,3	232	19	15	+18	101,7	11	
II. Industrie minière	87	792	115	67	850	+68	107,3	745	112	52	+57	107,7	85	
III. " chimique	25	273	6	23	256	+17	98,8	163	4	22	+16	90,2	11	
IV. " des cuirs et peaux	44	622	22	31	250	+19	104,9	442	17	17	+0	103,2	6	
V. " textile	92	897	302	77	1 122	+225	126,1	844	284	74	+104	124,9	12	
VI. " des bois	13	144	9	8	145	+1	100,7	133	6	9	+2	98,5	2	
VII. " du papier	49	466	17	11	462	+6	101,3	410	17	10	+7	101,7	24	
VIII. " polymériques	26	1 788	118	228	2 048	+110	94,9	1 690	109	101	+68	95,1	18	
IX. " de l'alimentation et des boissons etc.	85	700	173	88	805	+105	116,0	664	170	67	+103	115,6	10	
X. Constructions	16	137	47	18	166	+29	121,2	114	46	18	+28	124,0	9	
XI. Usines électriques, à gaz d'éclairage et distribution d'eau	6	46	1	1	46	+1	100,0	34	—	—	+35	102,9	—	
XII. Industrie des vêtements	22	168	5	4	169	+1	100,6	154	5	1	+158	103,6	1	
XIII. Industrie des nettoyeurs	771	6 818	908	554	7 172	+354	105,2	5 882	862	488	+374	106,4	189	
Kokku kesktööstus — Total	29	33 044	4 018	2 336	39 726	+1682	104,4	33 292	3 859	2 159	+1660	105,0	473	
Üldise suur- ja kesktööstus — Grand total	1060	106 001	11 022	6 147	119 000	+10 854	105,7	106 382	10 658	6 548	+10 834	106,1	471	
1935 a. märtsi arvud — Chiffres de mars 1935	715	6 147	1 102	431	6 818	+671	110,9	5 205	982	305	+587	111,1	181	
Kokku kesktööstus — Total	62	1 000	1	1	1 000	+1	100,0	34	—	—	+35	102,9	—	
Üldise suur- ja kesktööstus — Grand total	905	36 001	3 928	1 890	38 014	+2043	105,7	31 380	3 652	1 779	+1908	106,1	463	

1) Arvestamata juba enamus tegevusi alustanud, andmete puudumisel eelmainitud kokkuvõtetes väljajäetud ettevõtted: Suurtööstuses VII r. 2. ettevõ. 122 töötajaga ja kesktööstuses III r. 3. ettevõ. — 50, V r. 1. ettevõ. — 11, VII r. 6. ettevõ. — 68 ja XI r. 5. ettevõ. — 41 töötajaga.

Tähtsamad Eesti majandus- ja ühiskondliku elu nähtused 1922—35 a. —

Rahandus (milj. kr.) — Finance (en

	Rahandus (milj. kr.) — Finance (en																			
	Läiklev olev raha (kuu 1-ks) Circulation fiduciaire (au 1 de mois)						Pangad (kuu 1-ks) Banques (au 1 du mois)									Pankade vaheline arveloala Mouven. de la chambre de compensation				
	Eesti panga tähed Billets de la Banque d'Estonie			Vahetusraha—Monn. et billets subsidiaires			Läiklev raha ja vahetusraha Circulation fiduciaire et monnaie et subsidiaire			Ariseis—Bilans			Hoiusum.—Dépôts			Laenuid—Prêts			Tšekide arv Nombre des chèques	Summa Montant
	Kokku ¹⁾	Sellest: 1—2 krooni ²⁾	Donk: 1—3 kr	Eesti panga kassades—Deps la caisse de la Banque d'Est.	Eesti panga kassades—Deps la caisse de la Banque d'Est.	Eesti panga kassades—Deps la caisse de la Banque d'Est.	Eesti pank	Erapangad	Ühispangad (21—26 tähta.)*	Banko d'Estonie ³⁾	Banko priiees	Banko kooperatives	Eesti pank ⁴⁾	Erapangad	Ühispangad (21—26 tähta.)*	16	17			
Keskmiselt kuus 1924	...	...	...	...	...	33,9	5,8	81,3	75,2	—	10,3	10,1	...	46,1	29,7	...	3 751	7,1		
Moyenne mens. 1925	...	...	...	...	...	35,4	6,4	83,4	82,5	—	10,0	17,5	...	52,0	32,8	...	4 447	8,5		
1926	...	...	...	...	...	35,6	7,1	83,3	60,0	12,0	8,0	21,3	...	60,5	37,4	0,0	5 032	8,9		
1927	...	...	...	...	...	36,8	11,1	81,2	78,3	18,0	8,1	28,3	10,9	58,0	50,3	12,9	5 941	9,6		
1928	38,0	3,7	...	...	...	41,7	8,1	73,6	98,2	27,2	6,9	40,8	18,2	27,7	66,4	10,4	6 584	15,9		
1929	34,7	3,8	2,4	0,0	...	39,5	8,1	65,6	112,6	33,7	6,3	44,5	19,2	25,9	74,9	24,4	6 483	16,7		
1930	32,7	4,3	2,9	1,4	...	37,0	8,1	65,5	117,6	37,2	6,2	45,7	21,7	26,6	78,2	25,8	6 128	17,6		
1931	34,4	4,2	2,8	1,8	...	38,7	7,1	68,3	98,7	44,6	6,9	41,6	27,2	23,6	70,7	28,1	4 320	10,7		
1932	32,9	4,3	2,8	1,7	...	37,2	5,5	57,5	81,5	40,2	8,7	32,6	22,1	22,0	57,8	25,6	3 413	7,0		
1933	31,2	4,5	3,1	1,8	...	35,7	5,4	54,4	74,3	32,4	9,8	29,2	21,1	21,0	50,3	23,5	3 087	7,6		
1934	33,6	5,0	3,6	1,6	...	33,6	—	50,4	77,8	34,3	19,2	32,6	24,2	16,0	53,1	23,4	3 444	8,8		
Kokku 1. I kuul viimase andmetega kuuni incl. 1934	—	—	—	—	—	67,0 ¹⁾	—	63,0 ¹⁾	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1933 Detsember — Décembre	32,6	4,0	3,5	1,5	...	37,5	5,0	66,0	76,1	32,0	9,0	28,8	20,8	20,8	51,2	23,0	3 238	8,3		
1934 Jaanuar — Janvier	32,2	4,9	3,5	1,0	...	37,1	6,5	67,4	74,7	32,2	9,9	29,7	21,8	21,4	50,0	23,5	3 034	7,3		
Veebruar — Février	31,5	4,8	3,4	1,8	...	36,3	4,6	66,2	76,5	32,5	9,1	30,2	22,1	19,2	51,3	23,5	2 926	6,5		
Märts — Mars	33,6	4,9	3,5	1,7	...	38,5	—	58,8	77,8	32,0	9,9	29,8	22,8	10,1	62,7	23,5	3 591	7,8		
Aprill — Avril	34,6	5,0	3,6	1,5	...	39,6	5,6	59,0	78,4	33,5	10,5	31,1	23,0	19,3	54,3	23,5	3 190	7,9		
Mai — Mai	34,1	5,0	3,6	1,6	...	39,1	5,8	59,0	79,7	33,7	10,4	32,1	23,5	18,6	54,8	23,5	3 597	8,7		
Juuni — Juin	32,6	4,2	3,5	1,7	...	37,4	6,0	58,9	80,1	33,7	11,8	33,2	24,0	17,2	54,9	23,9	3 510	9,2		
Juuli — Juillet	32,2	4,2	3,5	1,7	...	37,0	6,6	59,4	81,6	34,3	11,9	34,1	24,4	16,2	55,4	23,2	3 445	9,6		
August — Août	32,8	5,0	3,6	1,6	...	37,8	8,3	57,9	80,9	35,0	10,2	34,9	25,1	13,3	64,2	23,4	3 358	8,8		
September — Septembre	32,8	5,0	3,7	1,5	...	37,8	5,6	58,4	75,3	35,4	10,2	33,8	25,3	12,9	51,6	23,3	3 474	9,0		
Oktoober — Octobre	33,7	5,2	3,7	1,4	...	38,9	5,6	61,0	76,7	35,7	9,6	33,6	25,6	13,4	51,9	23,7	3 736	11,1		
November — Novembre	36,2	5,3	3,8	1,3	...	41,5	5,9	62,5	76,1	36,1	9,0	33,8	26,0	14,1	52,6	23,6	3 922	10,1		
Detsember — Décembre	36,6	5,2	3,8	1,4	...	41,8	6,4	64,2	76,8	36,6	9,4	35,2	26,7	15,0	52,9	23,0	3 648	9,1		
1935 Jaanuar — Janvier	36,7	5,1	3,6	1,5	...	41,8	6,0	68,2	79,1	—	12,4	36,8	—	16,8	52,5	—	3 830	7,6		
Veebruar — Février	36,0	4,9	3,5	1,7	...	40,9	5,4	66,7	77,9	—	10,1	36,5	—	14,1	52,0	—	3 067	7,4		
Märts — Mars	37,7	5,0	3,6	1,0	...	42,7	—	67,8	79,1	37,8	10,2	37,3	23,8	14,1	53,7	24,7	3 504	9,1		
Aprill — Avril	37,1	5,0	3,6	1,8	...	42,7	—	67,8	81,2	38,2	10,6	37,8	20,0	14,2	55,1	25,2	—	—		

Väliskaubandus (järg) —

	Tähtsamad väljaveoained (tonnides) — Articles princip. d'export. (en tonnes)																	Tähtsamad sisseveoained (tuh. kr) — Articles principaux																
	Sement Ciment		Benzin Benzine		Lina ja taand Lén et étoupe		Sement Ciment		Võli Huile		Munad (tuh. tk.) Ovufs (milles)		Kartulid Pommes de terre		Vill Laine		Villane lõng Fils de laine		Heeringad Harengs		Suhkur Sucre		Toortubak Tabaco brut		Puuviil Coton		Puurviljalite Tricus de coton		Kunstsilid lõng ja nit — fils et fils de soie artific.		Raud ja teras Fer et acier		Kivisüsi ja koks Hronite et coke	
	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	48	49	50	51	52		
Keskmiselt kuus 1924	157	—	943	3 771	266	828	1 795	40	23	184	579	110	697	178	...	191	257	80	74	272	440	137	1 207	287	...	...	191	257	269	198	...			
Moyenne mens. 1925	162	—	670	3 434	537	1 086	1 936	50	24	272	640	110	1 207	287	...	209	287	80	80	277	492	154	701	218	22	211	205	173	...	...	...			
1926	170	—	690	4 272	724	884	899	50	27	272	692	85	752	243	...	219	287	80	80	277	492	154	701	218	22	211	205	173	...	...	...			
1927	125	0	830	3 238	826	1 840	2 971	98	70	178	592	85	752	243	...	219	287	80	80	277	492	154	701	218	22	211	205	173	...	...	...			
1928	81	0	520	2 087	935	1 900	3 172	109	134	247	556	96	916	338	30	300	146	72	72	241	490	105	938	258	63	821	183	...	...	...	...			
1929	72	3	541	1 969	1 030	1 869	1 112	76	101	221	490	105	938	258	63	821	183	75	75	241	490	105	938	258	63	821	183	...	...	...	...			
1930	44	3	425	1 184	1 172	2 005	935	63	113	130	424	99	687	103	64	327	133	37	37	116	204	109	887	103	64	327	133	...	...	...	...			
1931	37	12	378	1 180	1 204	1 869	2 208	42	92	68	316	81	281	108	68	184	103	10	10	116	204	109	887	103	64	327	133	...	...	...	...			
1932	10	16	298	800	1 044	1 757	1 408	42	133	9	173	49	209	108	78	152	47	30	30	116	204	109	887	103	64	327	133	...	...	...	...			
1933	11	38	233	354	769	1 883	3 988	69	123	23	190	52	266	116	50	197	58	11	11	116	204	109	887	103	64	327	133	...	...	...	...			
1934	22	57	333	476	843	2 891	5 81	80	175	45	227	67	483	190	97	262	93	12	12	116	204	109	887	103	64	327	133	...	...	...	...			
Kokku 1. I kuul viimase andmetega kuuni incl. 1934	12	171	1 844	270	1 388	140	1 445	275	512	50	466	218	1 799	743	334	686	236	45	102	1 518	991	1 269	85	1 126	655	254	401	156	...	...	...	...		
1934 Jaanuar — Janvier	1	30	334	32	429	—	204	48	187	23	183	85	332	55	77	254	68	8	8	334	32	429	—	126	65	77	254	68	...	...	...	...		
Veebruar — Février	8	33	460	163	409	65	—	38	186	38	255	42	380	123	71	114	21	30	30	334	32	429	—	126	65	77	254	68	...	...	...	...		
Märts — Mars	8	40	723	797	431	20	320	35	218	62	261	56	414	477	107	123	71	32	152	294	714	610	1 233	1708	102	100	88	199	66	371	183	114	115	19
Aprill — Avril	40	67	1 022	872	835	6 286	748	104	92	9	229	72	418	231	109	290	42	39	39	1 022	872	835	6 286	748	104	92	9	229	72	418	231	109	290	42
Mai — Mai	39	72	368	858	1 388	6 240	296	85	121	5	256	73	582	154	102	290	53	40	40	1 022	872	835	6 286	748	104	92	9	229	72	418	231	109	290	42
Juuni — Juin	25	46	365	562	1 281	4 748	9	154	162	120	305	73	308	122	77	230	37	32	32	1 022	872	835	6 286	748	104	92	9	229	72	418	231	109	290	42
Juuli — Juillet	32	53	144	711	1 481	4 331	2	98	261	19	276	72	628	186	100	279	10	19	19	1 022	872	835	6 286											

Données principales concernant la vie économique et sociale de l'Estonie 1922—35.

millions kr.)				Väliskaubandus — Commerce extérieur																																				
Protestitud vekslid Effets prot.		Rahakurs (ostjad) Cours de change		Sellest — Dont										Tähtsamad väljaveoaind (tuh. kr.) Articles principaux d'exportation (en 1 000 kr.)																										
Arv.—N. des chèques	Summa — Montant	100 Dollar (kr)	100 dollar (kr)	100 naelsterling (kr)	100 livre sterling (kr)	Üldabiakik 1 000 kr. Total (en 1 000 cour.)	Sissevedu Importation	Väljavedu Exportation	Väljaveo % sisseveost % de l'exportation à l'importation	Sissevedu tu. Importation (en tu.)	Väljavedu tu. Exportation (en tu.)	Võli—Beurre	Munad—Oeufs	Kerulid—Pommes de terre	Lilla ja lillaheina Püaadid	Toornahad Cuiris bruts	Metasmaterjal Produits foreniers	Vinest (pleaad ja too- lipõhjal) — Vinet et bois et fondes de chaises	Aialehe- ja trüki- paber—Papier	Lina ja takud Län et écorpe	Kunstsarv — Succé- dants de celluloid	Puuviilid ja -niit Fül de coton	Puuviilide Tissus de coton	Linae rite jäme T'issus de lin gross																
16	10	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40																		
2 147	1,0	389	1 721	13 892	6 887	6 555	—	20 298	31 364	816	92	117	79	65	1 080	363	449	1 479	—	304	605	237																		
2 457	0,9	372	1 798	16 090	8 046	8 053	—	30 512	31 245	1 775	126	142	162	62	1 014	367	353	1 105	—	580	316	79																		
3 400	0,8	372	1 803	15 984	7 964	8 020	—	32 750	35 521	1 981	77	42	252	75	1 109	368	748	1 056	—	307	732	57																		
3 900	0,9	372,12	1 800	16 550	8 035	8 115	—	30 752	35 765	2 305	134	195	392	110	1 175	414	507	934	0	375	727	90																		
3 763	0,9	372,54	1 813	16 540	10 948	10 592	—	39 135	49 259	2 755	196	324	429	161	1 793	468	558	817	3	388	785	70																		
6 982	1,6	374,07	1 817	20 037	10 248	9 789	—	41 754	37 018	2 959	195	04	286	153	1 225	405	463	787	13	542	748	104																		
7 600	1,6	374,50	1 821	16 234	8 198	8 036	—	41 382	32 134	2 630	175	47	178	95	789	383	449	344	20	507	565	136																		
7 429	1,6	373,99	1 706	11 025	5 102	5 923	—	30 997	33 051	2 138	110	108	210	48	473	289	219	161	38	122	279	58																		
5 837	1,0	372,46	1 296,4	6 620	3 072	3 548	—	19 405	20 892	1 293	91	61	209	17	196	173	72	125	39	69	163	35																		
3 202	0,6	371,17	1 552,4	7 049	3 253	3 796	—	13 266	26 836	1 019	111	9	312	56	458	172	80	137	48	60	224	40																		
2 171	0,4	355,70	1 810,1	10 434	4 606	5 748	—	23 776	43 444	982	153	20	312	51	1 055	269	118	267	74	260	360	68																		
—	—	—	—	22 358	11 558	10 800	—	51 866	42 853	1 571	5	25	1 102	174	124	705	335	1 069	100	388	937	213																		
2 461	0,4	352,52	1 805,0	7 326	3 774	3 552	94	22 823	19 809	635	8	6	423	46	299	130	116	142	48	54	308	25																		
2 432	0,5	356,96	1 805,0	7 696	3 932	3 704	94	19 649	15 769	658	—	1E	313	58	186	294	121	194	48	81	360	75																		
2 017	0,3	358,82	1 806,8	6 291	3 035	3 266	107	11 850	10 960	463	4	—	468	46	127	169	90	332	84	104	201	82																		
2 262	0,4	355,20	1 811,0	8 431	4 591	3 840	84	20 354	16 097	450	1	18	321	70	111	242	123	643	67	203	316	57																		
2 204	0,4	350,87	1 811,0	8 665	4 325	4 340	100	21 948	24 979	694	37	62	350	51	312	189	105	208	81	133	391	65																		
2 402	0,6	354,04	1 811,0	9 431	4 525	4 906	108	22 629	40 484	928	213	1E	290	41	897	255	120	121	61	182	409	70																		
2 084	0,3	358,04	1 811,0	11 703	4 589	7 114	157	24 901	64 038	1 334	243	4	329	96	2 004	259	122	300	66	209	319	48																		
2 140	0,3	358,50	1 811,0	10 998	4 156	6 842	165	27 556	78 890	1 144	197	0,1	118	68	2 443	242	108	253	67	249	902	37																		
2 291	0,4	356,07	1 811,0	13 135	5 354	7 781	145	31 072	83 220	1 454	229	0,0	239	22	2 658	446	143	120	94	274	291	70																		
2 093	0,3	361,88	1 811,0	12 080	4 593	8 487	185	22 869	71 088	1 239	334	0,1	241	40	1 400	228	102	78	75	333	372	80																		
2 140	0,4	365,92	1 811,0	13 307	5 980	7 318	122	24 562	50 580	1 420	408	13	345	42	970	309	137	75	91	414	412	84																		
2 107	0,3	362,23	1 811,0	11 301	5 024	5 737	102	30 885	32 787	1 143	117	90	292	62	706	284	120	279	57	330	510	56																		
1 878	0,3	365,26	1 811,0	10 210	4 562	5 648	124	26 924	32 413	849	53	35	433	18	845	314	119	697	97	562	375	40																		
2 237	0,4	360,23	1 811,0	10 890	4 954	5 936	126	26 432	36 056	798	—	—	340	14	591	311	139	753	124	189	205	57																		
1 801	0,3	370,75	1 811,0	8 971	4 207	4 764	113	12 245	19 070	650	—	—	293	35	290	302	89	1 102	105	203	378	89																		
1 881	0,3	378,08	1 811,0	9 578	5 570	3 098	72	17 971	17 336	608	5	3E	373	24	383	328	104	265	113	187	205	63																		

Commerce extérieur (suite)

Raudteed—Chemins de fer

d'importation en (1 000 kr.)						Tähtsamad sisseveoaind (tonnides) Articles principaux d'import. (en tonnes)										Laiarööpmeline—Voie large					Kiitarrööpmeline Voie étroite			
Džaut — Jute	Petroleum	Vaeksed Fingras	Kummi ja kum- misadused	Caoutchouc et articles en caoutchouc	Toornahad Cuiris bruts	Vill Laine	Džaut — Jute	Heeringad Harengs	Suhkur Sucre	Puuvill Coton	Kivisüsi ja koks Houille et coke	Transiid (tonnides) Transit (en tonnes)	Reisijate arv (tuh.)—Nombre de voyageurs (mille)	Reisija- arv (milj.) Voyageurs—km (millions)	Kauba vedu (tuh.) tonnides Trafic à nar- chandises (mil- liers de ton.)	Kauba vedu milj. tonn-km Trafic à march. (millions de ton.-km)	Reisijate arv (tuh.)—Nombre de voyageurs (mille)	Kauba vedu (tuh. ton.) Trafic des mar- chandises (mil- liers de ton.)						
58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75							
4	152	109	71	88	12	6	657	1 322	236	8 806	13 491	381	18	100	12	97	43							
40	107	202	77	201	15	65	868	1 528	447	7 200	5 171	321	18	104	11	112	43							
44	122	156	111	222	21	56	988	1 738	387	7 607	6 527	377	17	117	13	116	50							
73	132	178	160	127	23	92	671	1 844	458	8 023	5 709	392	13	121	14	110	64							
79	132	240	182	214	25	150	930	2 053	449	7 953	3 560	411	18	152	10	116	69							
111	134	222	227	156	18	208	865	2 278	498	8 705	2 431	455	19	157	17	124	77							
74	157	188	168	122	23	176	543	2 520	406	7 067	3 531	421	17	142	16	107	82							
64	116	125	134	57	23	250	297	2 505	272	7 905	0 988	549	16	144	13	89	65							
45	62	84	80	80	28	209	42	1 643	277	4 121	5 238	593	14	109	13	81	58							
44	87	106	77	52	31	161	126	1 567	271	4 210	2 774	563	14	106	12	81	60							
47	87	159	115	85	25	183	263	1 737	377	3 520	1 579	610	17	140	17	91	73							
102	214	672	297	341	69	698	364	4 472	1 330	13 709	661	1 093	39	424	48	241	248							
126	234	576	180	213	48	541	697	4 427	961	8 764	230	1 550	38	435	48	242	228							
24	121	258	57	83	12	112	113	1 479	292	3 914	6	518	12	132	14	78	64							
57	57	49	50	38	10	244	220	1 506	340	1 238	118	501	12	142	16	70	74							
45	56	268	70	94	26	185	365	1 463	330	3 611	126	531	14	162	18	95	80							
56	58	434	107	54	28	238	184	1 487	301	1 116	727	596	14	152	18	91	84							
46	76	117	143	91	39	179	40	1 828	344	3 464	463	677	17	154	19	95	80							
44	47	25	111	78	23	165	21	1 600	457	3 386	694	696	22	151	19	105	63							
6	36	88	81	93	24	23	635	2 409	293	4 015	3 975	641	22	127	17	114	71							
96	128	447	62	78	20	271	116	2 339	486	4 300	4 803	720	24	135	17	102	78							
33	124	35	288	109	21	151	511	1 640	400	3 002	1 351	579	14	142	16	75	77							
74	108	110	139	89	25	315	145	1 901	504	3 004	744	574	13	139	16	78	61							
43	94	75	128	106	19	189	220	1 527	293	3 877	5 005	646	17	107	12	102	54							
38	97	186	68	130	39	137	95	1 444	506	11 786	268	554	13	136	14	73	7							

Tähtsamad Eesti majandus- ja ühiskondliku elu nähtused 1922—35 a. (järg) —

	Laevandus — Navigation								Kapitali emissioonid — Emissions des capitaux							
	Valisõit Long cours				Rannasõit Cabotage				Aktiaiseltsed ja osahübisud — Sociétés par actions et anonymes							
	Tallinna sadamasse Port de Tallinn		Teistes sadamatesse Autres ports		Tallinna vana- ja uus- sadamasse Dans ports de Tallinn		Teistes sadamatesse Autres ports		Asutatud Sociétés fondées		Kapitali suurendat. — Augmentat. de capitaux		Likvideeritud Liquidations		Kapitali vähenemine — Diminution de fonds	
	arv n-bre	1000 ton.	arv n-bre	1000 ton.	arv n-bre	1000 ton.	arv n-bre	1000 ton.	Arv Nom- bre	Summa Mont. 1 000 kr. en 1 000 kr	Arv Nombre	Summa Mont. 1 000 kr. en 1 000 kr	Arv Nom- bre	Summa Mont. 1 000 kr. en 1 000 kr	Arv Nom- bre	Summa Mont. 1 000 kr. en 1 000 kr
Keskmiselt kuus 1922	70	77	78	76	80	81	82	85	84	86	86	87	88	89	90	91
Moyenne mens. 1923	147	62	67	6	272	9	197	12	...	...	...	...	...	...	...	...
1924	138	56	91	8	230	11	306	19	...	...	...	...	...	...	...	...
1925	114	47	90	10	152	8	290	18	...	...	...	...	...	...	...	...
1926	131	65	83	9	146	9	373	22	...	...	...	...	...	...	...	...
1927	110	48	98	12	127	7	346	20	2,3	1,1	203	0,7	55	0,1	8	
1928	125	59	97	12	122	7	388	21	2,3	1,2	48	0,7	74	—	—	
1929	133	63	101	14	108	7	403	23	2,3	1,7	147	0,8	86	0,9	155	
1930	133	65	75	10	125	8	402	25	2,4	2,17	1,3	188	0,9	52	0,3	57
1931	144	73	77	9	121	8	406	25	1,7	1,05	0,5	29	0,3	131	0,2	18
1932	139	72	102	10	118	7	314	20	0,9	2,43	0,5	32	0,8	170	0,3	25
1933	104	61	82	5	120	9	321	18	0,4	27	0,2	47	0,4	39	0,1	8
1934	99	66	101	8	138	7	390	20	0,3	17	0,7	45	0,7	36	0,4	37
1935	107	67	95	11	175	11	406	25	0,8	51	0,6	43	0,5	45	0,4	53
Kokku 1. I kuni viimase 1935 andmetega kuuni incl. 1934	172	116	1	—	7	1	30	2	—	—	—	—	—	—	—	—
1933 Detsember — Décembre	147	102	6	—	14	—	33	4	—	—	—	—	—	—	—	—
1934 Jaanuar — Janvier	101	66	42	4	14	1	80	6	—	—	2	230	—	—	3	240
Veebruar — Février	70	40	5	—	4	—	8	1	1	30	—	—	—	—	—	—
Märts — Mars	37	27	1	—	4	—	4	1	—	—	—	—	1	10	—	—
Aprill — Avril	40	29	—	—	6	—	21	2	4	200	—	—	—	—	1	40
Mai — Mai	33	65	39	1	58	4	283	10	1	50	—	—	1	20	1	150
Juuni — Juin	129	68	197	11	212	14	638	34	2	160	—	2	110	—	—	—
Juuli — Juillet	133	96	210	18	384	19	690	41	—	—	—	—	—	30	—	—
August — Août	132	82	144	27	378	21	672	41	—	—	—	2	200	—	—	—
September — Septembre	143	103	113	24	374	25	664	41	—	—	1	90	—	230	—	—
Oktoober — Octobre	151	83	123	21	311	18	595	30	1	150	—	—	—	—	—	841
November — Novembre	140	50	136	10	193	12	588	34	—	—	—	—	—	—	—	—
Detsember — Décembre	111	65	120	8	110	9	442	32	—	—	1	100	—	—	—	—
1935 Jaanuar — Janvier	110	63	53	12	54	9	268	20	1	20	—	1	10	—	—	—
Veebruar — Février	81	54	1	—	3	1	17	1	—	—	1	5	—	—	—	—
Märts — Mars	42	29	—	—	1	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Aprill — Avril	39	33	—	—	8	—	9	1	—	—	2	75	1	120	—	—

	Demograafia — Démographie								Loomataudid — Epizooties					
	Rahvaliklendne liikumine Mouvement de la population dans les villes								Piiripunkti kaudu Par les cordons de la frontière					
	Sündimised Naissances	Sissemigruud Arrivés	Korterist sisseko- lijaid — Change- ment du logement	Surnud Décès	Väljasõitnud Départs	Teadmata kuhu Inconnu	Korterist välis- kohtajaid — Change- ment du logement	Sissemigruud Arrivés	Väljasõitnud Départs	Põrnataud — Anthrax	Taditaud — Madieus	Marutaud — Lyssa	Külmataud — Scabies	Sigade punataud Erysipelas suis
Keskmiselt kuus 1922	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120	121	122	123	124
Moyenne mens. 1923	...	...	...	...	...	...	...	2 990	2 628	123	48	69	921	258
1924	...	...	...	...	...	...	...	3 310	3 172	75	9	17	280	891
1925	171	10 579	6 209	277	10 068	974	5 618	2 944	2 978	80	16	40	299	514
1926	190	9 573	6 596	313	8 774	983	5 951	2 999	2 968	79	4	180	211	429
1927	193	10 412	6 057	320	9 073	1 334	7 135	16 058	16 203	129	8	128	165	1 108
1928	195	10 732	7 634	312	9 412	1 453	6 645	20 546	20 602	129	2	180	135	843
1929	197	10 671	8 390	373	9 635	2 205	7 334	21 720	21 732	185	1	182	101	981
1930	209	9 440	8 851	312	8 410	1 841	7 767	20 932	20 945	97	—	86	67	2 823
1931	207	7 653	10 315	339	6 435	2 203	9 003	19 818	21 446	8	—	2	13	249
1932	244	7 098	11 692	328	5 790	2 659	9 981	16 865	16 757	7	—	6	6	391
1933	208	6 568	10 164	320	6 869	2 717	8 342	16 235	16 293	5	—	9	6	348
1934	210	6 747	8 028	316	5 610	2 461	7 190	10 307	16 293	4	—	18	0	802
Kokku 1. I kuni viimase 1935 andmetega kuuni incl. 1934	746	14 825	20 149	1 187	11 190	6 114	16 055	33 947	34 103	6	—	11	1	544
1933 Detsember — Décembre	630	14 035	23 723	988	11 963	6 351	20 497	39 482	39 389	7	—	112	22	337
1934 Jaanuar — Janvier	251	5 200	7 361	286	4 023	1 932	6 638	13 653	13 381	2	—	12	3	185
Veebruar — Février	245	5 853	8 300	361	4 230	2 187	6 001	12 997	13 217	1	—	17	13	119
Märts — Mars	175	3 856	7 080	291	3 270	1 772	6 630	12 601	12 581	5	—	47	4	100
Aprill — Avril	219	4 378	8 393	336	4 454	2 392	6 996	13 884	13 591	1	—	48	5	118
Mai — Mai	247	4 158	7 561	369	4 598	2 206	6 407	17 187	19 207	1	—	28	11	309
Juuni — Juin	208	5 628	8 886	319	6 289	2 913	7 426	21 456	21 536	2	—	21	4	530
Juuli — Juillet	232	8 676	8 849	323	9 182	3 091	7 233	22 466	22 438	10	—	11	23	717
August — Août	166	8 339	9 978	249	7 308	2 357	6 733	20 978	19 865	10	—	6	3	1 521
September — Septembre	167	7 335	9 450	280	8 167	2 623	7 732	21 368	21 719	7	—	8	—	1 621
Oktoober — Octobre	211	11 252	10 151	297	6 144	2 551	8 212	14 395	14 913	2	—	13	2	1 468
November — Novembre	217	7 607	10 718	310	4 351	2 727	8 461	13 538	13 317	7	—	8	—	1 803
Detsember — Décembre	190	7 199	8 903	312	4 320	2 418	6 902	12 979	12 543	1	—	4	1	354
1935 Jaanuar — Janvier	247	5 630	7 310	341	3 798	2 909	6 091	11 834	11 566	—	—	3	—	166
Veebruar — Février	232	5 866	7 213	386	4 406	2 304	5 976	10 436	10 774	1	—	2	—	126
Märts — Mars	242	4 385	6 530	384	2 585	1 823	5 877	10 671	10 633	1	—	5	—	126
Aprill — Avril	222	4 574	6 401	417	3 808	1 984	5 302	12 240	12 691	4	—	4	—	247

Tab. 31. Tööõnnetused tööstusettevõtteis veebruaris ja märtsis 1935 a.
Accidents du travail dans les entreprises industrielles en février et mars 1935.

	Suurtööstus (20 ja üle tööt. ettevõtet)		Selles				Kesktööstus (5-19 töötajaga ettevõtet)		Kokku		Jaanu- ar Janvier 1935		
	Veebr.	Märts	Üle 50 töötajaga ettevõtet		20-49 töötajaga ettevõtet		Veebr.	Märts	Veebr.	Märts		Veebr.	Märts
			Février	Mars	Veebr.	Märts							
I. Murrud ja kaevandused	71	60	70	58	1	2	1	—	72	60	74		
II. Mineraalide töötlemine	27	24	25	23	2	1	1	—	28	24	30		
III. Metallitööstus	53	81	40	71	7	10	2	8	55	89	79		
IV. Keemiatööstus	27	28	26	25	1	3	—	—	27	28	27		
V. Nahatööstus	1	1	1	—	—	1	—	—	1	1	2		
VI. Tekstiilitööstus	77	88	76	85	1	3	1	1	78	89	78		
VII. Puittööstus	81	116	65	93	16	23	9	4	90	120	71		
VIII. Paberitööstus	23	23	23	22	—	1	—	—	23	23	28		
IX. Polügraafiatööstus	1	2	—	2	1	—	—	1	1	8	—		
X. Toit-, maitse- ja jookide tööst.	6	21	6	19	—	2	—	2	8	24	19		
XI. Kehakatte- ja pudukaupade tööst.	1	3	—	3	—	1	—	1	1	4	3		
XII. Ehitustööstus	15	17	14	15	1	2	—	—	15	17	18		
XIII. Elektri- ja gaasi- ja veevar.	3	4	3	3	—	1	—	—	3	4	8		
XIV. Puhastustööstus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Kokku — Total	336	468	356	418	30	50	16	18	402	486	437		
Kokku 1. I — 31. III 1935 a. — Total	1 290		1 158		122		45		1 325				

Tab. 32. Tööstusetöölise arvu liikumise indeksid (1-ks kuup.); ehitustööstus arvestamata*).
N.-indices du mouvement du nombre de main-d'oeuvre dans l'industrie (au 1-er du mois); bâtiment non compris.

	A. Liikuvale baasil (eelmine kuu = 100 järgmise kuu jaoks) A. Base mouvante (chaque mois précédent = 100 par rapport au mois suivant).										B. Indeksid baasil: 1. I. 1927 = 100 B. Base: 1. I. 1927 = 100			
	Töötajad ¹⁾ — Travailleurs en général ²⁾				Töölised — Ouvriers						Töötajad ¹⁾		Töölised	
	Suur- ja kesktööstus	Suurtööstus	Selles ettev.		Kesktööstus (5-19 tööt.)	Entreprises grandes et moyennes	Grandes entreprises	Dont entr. ayant 50 et plus de travail.		Entreprises moyennes 5-19 ouvriers	Suur- ja kesktööstus	Töölised		
1934 Mai	103,7	104,3	103,5	108,1	100,8	104,0	104,6	103,8	108,7	100,7	112,0	114,8		
Juuni	107,8	108,9	109,4	106,4	102,3	108,6	109,7	110,3	107,0	103,0	121,4	124,7		
Juuli	99,0	100,0	100,3	96,3	97,0	99,4	99,9	100,8	95,8	96,8	120,9	118,5		
August	94,7	96,9	99,5	83,9	95,6	96,2	96,5	99,1	83,3	94,0	116,9	119,3		
September	97,0	96,6	97,4	92,3	98,0	96,8	96,4	97,2	91,0	98,4	113,4	115,6		
Oktoober	99,1	98,8	98,7	90,3	100,7	98,9	98,0	98,0	98,0	100,4	112,3	114,3		
November	99,5	98,6	98,7	97,7	104,7	99,4	98,3	98,4	97,8	105,4	111,7	118,6		
Detsember	99,2	98,2	97,7	102,4	104,4	99,1	98,0	97,4	102,9	104,5	110,9	112,5		
1935 Jaanuar	98,7	98,6	99,3	94,3	99,3	98,3	98,3	99,1	93,5	98,1	109,4	110,6		
Veebruar	101,5	101,8	100,9	103,9	102,2	101,3	101,1	100,9	102,4	102,0	111,0	112,0		
Märts	105,7	104,7	103,5	113,0	110,7	106,1	105,1	103,9	113,2	110,9	117,4	118,8		
Aprill	104,2	104,0	103,2	108,5	104,9	104,7	104,4	103,5	109,8	106,0	122,2	124,4		

* Ehitustööstuse andmete puudulikkuse tõttu ehitustööstus on jäetud välja ja indeksid 1930 a. detsembrist peale arvatud ümber.
¹⁾ Töölised, tehniline personal, ametnikud ja teenijad — Ouvriers, personnel technique, employés et service.

Tab. 13. Valuuta ja väärtpaperite hinnad Tallinna börsil aprillis 1935 a.
Cours du change à Tallinn en avril 1935.

	Kõrgeim aprillis 1935		Madalaim aprillis 1935		Kaaskmine							
					aprill 1935		märts 1935		1. I—30. IV. 1935 a.		aprill 1934 a.	
	o.	m.	o.	m.	o.	m.	o.	m.	o.	m.	o.	m.
1. New-York, 100 \$ (dollar)	377,00	385,00	372,00	330,00	373,91	331,91	378,08	380,08	372,90	380,99	350,88	358,88
2. London, 100 £ (Ingls n.)	1 811,00	1 835,00	1 811,00	1 835,00	1 811,00	1 835,00	1 811,00	1 835,00	1 811,00	1 835,00	1 811,00	1 835,00
3. Berliin, 100 Saksa riigimark	143,50	147,00	143,50	147,00	143,50	147,00	143,46	146,96	143,60	147,00	139,05	140,90
4. Helsingi, 100 Soome marka	7,98	8,10	7,98	8,10	7,98	8,10	7,98	8,10	7,98	8,10	7,98	8,10
5. Pariis, 100 Prantsuse franki	24,85	25,15	24,00	24,90	24,70	25,00	25,07	25,37	24,65	24,95	23,24	23,54
6. Brüssel, 100 Belgia belgat	—	72,00	63,00	64,50	—	65,79	—	88,47	—	82,39	82,35	83,55
7. Zürich, 100 Helveetsia franki	122,05	123,55	120,25	122,20	121,00	123,03	123,21	124,71	120,99	122,62	114,08	115,58
8. Milano, 100 Itaalia liri	31,25	31,75	30,70	31,20	31,00	31,50	31,58	32,08	31,38	31,88	30,07	30,57
9. Stockholm, 100 Rootsi krooni	93,40	94,60	93,40	94,60	93,40	94,60	93,40	94,60	93,40	94,60	93,40	94,60
10. Kjöbenhavn, 100 Taani krooni	80,85	82,05	80,85	82,05	80,85	82,05	80,85	82,05	80,85	82,05	80,85	82,05
11. Oslo, 100 Norra krooni	90,95	92,15	90,95	92,15	90,95	92,15	90,95	92,15	90,95	92,15	90,95	92,15
12. Praha, 100 Tšehhoslov. kr.	15,75	16,05	15,50	15,80	15,62	15,92	15,86	16,16	15,58	15,88	14,82	14,82
13. Amsterdam, 100 Hollandi guldna	264,70	257,70	247,60	251,55	251,33	255,50	257,35	260,35	252,31	255,60	238,36	241,36
14. Riiga, 100 Läti latti	121,10	123,35	119,70	121,95	120,28	122,53	122,21	124,46	120,06	122,31	113,08	115,33
15. Wien, 100 Austria šillingit	70,65	72,05	69,65	71,05	70,24	71,64	71,07	72,47	69,87	71,27	65,86	67,26
16. Warszawa, 100 Poola slotti	71,20	72,20	70,30	71,30	70,66	71,66	71,73	72,73	70,55	71,55	66,48	67,48
17. Kaunas, 100 Leedu liti	63,90	64,80	62,55	63,45	62,89	63,79	63,92	64,82	62,60	63,56	58,61	59,51
18. Danzig, 100 Danzigi kuldnat	122,10	123,60	120,25	122,25	121,00	123,03	123,21	124,71	120,99	122,62	114,07	115,57
21. 6% B. hüpöt. pang. Pantl. (nom. v. 100kr)	94,00	95,00	93,00	94,00	93,91	94,91	92,64	93,64	91,97	—	—	—

TÄHTSAMAD ARTIKLID JA ÜLEVAATED „EESTI STATISTIKAS“

METODOLOOGIA.

Põllumajanduslik üleskirjutus 1929 a.	Nr. 88(3),	lhk. 133—141
Rahvusvaheline majandusstatistika meetodite ühtlustamise konvencioon	„ 87(2),	„ 69—75
Rahvusvahelised mõjud statistika korraldamisel	„ 76(3),	„ 161—170
Statistika loeseksivuse ajal	„ 75(2),	„ 65—72
Rahva suhtumine statistikal Eestis	„ 75(2),	„ 73—81
IV Eesti-Läti statistika konverents	„ 94(9),	„ 481—485

RAHVUSVAHELISES ANDMED.

Rukki- ja nisukasvatuse ja -kaubandus maailmas	Nr. 100(3),	lhk. 160—175
Balti riikide väliskaubandus 1924—29 a.	„ 99(3),	„ 57—69
Välja- ja sisseandmed 1920—24 a.	„ 57(2),	„ 6—10
Võrdlusandmeid Balti riikidest 1920—26a.	„ 72(11),	„ 626—653
Paigaldid välisriikides 1914—25 a.	„ 56(10),	„ 1—4

RAHVASTIK.

Sündivus, surevus, abielluvus ja rahvastiku arv 1934 a.	Nr. 160(3),	lhk. 158
Rahva liikumine üle piiri 1934 a.	„ 160(3),	„ 154—157
Sündivus, surevus, abielluvus ja rahvastiku arv 1933 a.	„ 157(12),	„ 609—633
II rahvaloenduse tulemusi	„ 156(11),	„ 557—563
Tartu ühiklaste pikkus, kaal, pea- ja rinnakorvi mõõdud	„ 162(7)-153(9),	357—363
Väljaränd 1933 a.	„ 150(5),	lhk. 248—251
Vallaalapsed 1927—32 a.	„ 148(3),	„ 151—155
Elukõnuse vahetamine 1920—29 a.	„ 110(1),	„ 1—4
Talundite rahvastik 1929 a.	„ 104(7)-105(8),	421—428
Eestlaste arv Venes (N.S.V.L.)	„ 101(4),	lhk. 193—197
Linnade ja alevite rahvastik 1932 a.	„ 135(2),	„ 110—113
Noorsõdurite pikkus, kaal ja käejõud 1930 a.	„ 142(9),	„ 420—435

HARIDUS.

Lasteaiad 1933/34 a.	Nr. 161(4),	lhk. 195—200
Täienduskoolid 1933/34 õ/a.	„ 150(2),	„ 91—98
Avalikud raamatukogud 1933/34 a.	„ 159(2),	„ 81—84
Alg- ja keskkoolid 1933/34 õ/a.	„ 157(12),	„ 634—656
Eesti kirjastus ja ajakirjandus arvudes Raamatukogud alg- ja keskkoolis	„ 156(11),	„ 573—581
Õpilaste ühiseluruumid man-alkoolis	„ 146(12),	„ 622—634
Ühingud vaimse kultuuri alal 1930 a.	„ 143(10),	„ 523—528
Õppeasutused Eestis 1930/31 õ/a.	„ 137(4),	„ 139—198
Alg- ja keskkoolide majad ja maad 1930/31 õ/a.	„ 134(1),	„ 16—26
Alg- ja keskkooli õpperuumid ja tervishoidlikud tingimused 1930/31 õ/a.	„ 127(6),	„ 355—368
Tartu Ülikool 1932 a.	„ 126(5),	„ 286—303
Ühingu ja seltsid 1929—30 a.	„ 137(4),	„ 198—209
„	„ 113(4),	„ 211—215

TÖÖ JA PALGAD.

Töötaolu 1933/34 a. talvel	Nr. 155(1),	lhk. 1—14
Tööõnnetused 1932—33 a.	„ 152(7)-153(8),	372—379
Avalikud tööd 1932/33—1933/34 a. talvel	„ 152(7)-153(8),	363—368
Palgaolud tööstuses 1933 a.	„ 151(8),	lhk. 283—305
Töökaits 1933 a.	„ 150(5),	„ 251—261
Streigid tööstuses 1933 a.	„ 150(5),	„ 246—247
Töölispaikade rahvusvaheline võrdlus	„ 103(3),	„ 359
Toodang ja tööjõud suurtööstuses	„ 100(3),	„ 129—148
Tööbõrside tegevus 1931 a.	„ 126(5),	„ 303—305
Haigusekindlustus 1930 a.	„ 118(9),	lhk. 532—547
Tööolud tööstuses 1933 a. I poolaastal	„ 144(11),	„ 582—587
Palgaliste arv ja tööolud	„ 114(5),	„ 257—263
Noored töölised	„ 128(7)-129(8),	412—414
Tööpäeva pikkus tööstuses 1932 a.	„ 139(6),	lhk. 314—321
Põllutööliste palgad	„ 114(5),	„ 312—316
Meremeeste töö- ja paigattingimused 1932/33 a.	„ 140(7)-141(8),	362—364
Naiste, alacalistele ja raukade töö suurtööstuses	„ 114(5),	lhk. 322—327
Omavalitsusteenijate palgaolud 1930/31	„ 120(11),	„ 677—687

TERVISHOID.

Imikute surevus 1932 a.	Nr. 161(4),	lhk. 206—209
Surmapõhjused 1933 a.	„ 160(3),	„ 130—139
Apteekide tegevus 1929—33 a.	„ 159(2),	„ 64—66
Koolilaste tarvilik seisund 1930/31—1932/33 õ/a.	„ 156(11),	„ 563—572
Ämmaemandid 1931—34 a.	„ 151(6),	„ 324—325
Nakkushaigused 1933 a.	„ 149(4),	„ 207—209
Suguhäigused 1928—32 a.	„ 147(2),	„ 85—90
Haigekassade liikmete haigused ja surevus	„ 140(7)-141(8),	371—380
Kaitseväe tervishoidlik seisukord 1931 a.	„ 131(10),	lhk. 587—602
Tuberkuloos 1930 ja 1931 a.	„ 127(8),	„ 338—342
Arstikond Eestis 1932 a.	„ 131(10),	„ 585—586
Jaoskonnarstide tegevus 1930 a.	„ 118(9),	„ 524—528
Kohtumeditsiin 1930 a.	„ 119(10),	„ 620—621

HOOLEKANNE.

Hoolekanne ja lastekaitse 1929/30 a.	Nr. 123(2),	lhk. 104—112
--	-------------	--------------

KURITEGEVUS JA ÕNNETUSED.

Tulekahjud 1934 a.	Nr. 161(4),	lhk. 201—205
Õnnetused mootorsõidukitega ja sõidumääruste rikkumised 1933 a.	„ 154(9),	„ 473—474
Õnnetused inimestega 1930—33 a.	„ 152(7)-153(8),	392—397
Süüitegevus 1933 a.	„ 152(7)-153(8),	337—391
Enesetapped 1933 a.	„ 152(7)-153(8),	380—382
Salakaubandus 1922—30 a.	„ 122(1),	lhk. 44—49
Kohtute tegevus	„ 123(5),	„ 261—271
Vangid 1930—32 a.	„ 130(9),	„ 532—534

TÖÖSTUS.

Toodang ja tööjõud suurtööstuses 1933 a.	Nr. 161(4),	lhk. 179—194
Kesk- väiketööstuse ja käsitöö osatähtsus tööstuses	„ 144(11),	„ 560—581
Kesk- ja väiketööstuse 5—19 töötajaga 1928 a.	„ 101(4),	„ 218—220
Kütteainete tarvituse tööstuses 1928 a.	„ 104(7)-105(8),	411—414
Jõumasinate ja mehhaanilise jõu tarvituse suurtööstuses 1928 a.	„ 102(11),	lhk. 605—608
Suur- ja kesktööstuseleving linnades, alevites ja maal 1930 a.	„ 130(9),	„ 524—531

VÄLISKAUBANDUS.

Tollimaks ja väliskaubandus tollitariifide kohaselt 1933 a.	Nr. 158(1),	lhk. 25—37
Kaubanduseepingute mõju sisseveole	„ 115(6),	„ 393—404
Metsasaadused mete väliskaubanduses 1920—28 a.	„ 88(3),	„ 165—175
Eesti tööstussaaduste väljavedu 1927 ja 1928 a.	„ 95(10),	„ 554—557
Põllumajandus- ja tööstusained väliskaubanduses 1924—28 a.	„ 94(9),	„ 495—497

HINNAD.

Elumaksumus Eesti linnades 1922—29 a.	Nr. 90(5),	lhk. 285—289
Elusloomade hinnad laatal 1923 a.	„ 89(4),	„ 229—231
Suurmüügi ja elumaksumuse indeksid 1913—25 a.	„ 77(4),	„ 261—269
Toidainete võrdlev maksum. 1922—27 a.	„ 68(7),	„ 389—392
Põllumajandussaaduste hindade indeksid	„ 65(4),	„ 219—220

TRANSPORT JA SIDE.

Mootorsõidukite liikumine üle piiri 1934 a.	Nr. 161(4),	lhk. 212—213
Lennuliinid 1934 a.	„ 161(4),	„ 209—212
Autobuseliinid 1931/32—1933/34	„ 156(11),	„ 581—585
Post, telegraaf, telefon ja raadio	„ 155(10),	„ 504—540
Raudteede tegevus 1933/34 a.	„ 154(9),	„ 429—472
Õnnetused laevadega Eesti vetes 1933 a.	„ 152(7)-153(8),	352
Kaubalaevastik I. I 1934 a.	„ 152(7)-153(8),	351—356
Välis- ja rannasõit ning kauba- ja reisijatevedu 1933 a.	„ 151(9),	lhk. 305—323
Sisevete tegevus 1933 a.	„ 150(5),	„ 241—245
Mootorsõidukid I. I 1934	„ 150(5),	„ 229—231
Kaubavedu raudteel 1929/30 a.	„ 110(1),	„ 31—48

KINDLUSTUS.

Kindlustusseltsid 1933 a.	Nr. 160(3),	lhk. 140—153
Haigusekindlustus 1932 a.	„ 149(4),	„ 195—202
Pensionid I. I 1933	„ 137(4),	„ 214—219

KREEDIT JA KAPITAL.

Era- ja tähtsamate ühispankade tulud ja kulud 1932—33 a.	Nr. 158(1),	lhk. 37—42
Asunikudelo antud riiklikud laenud ja toetused 1921—1928 a.	„ 94(9),	„ 524—525
Pikalaenu pank 1928 a.	„ 89(4),	„ 243
Aktiseltside ja osatähtsuste äriselud 1927 ja 1928 a.	„ 88(3),	„ 176—185
Maapanga tegevus 1926—27 a.	„ 71(10),	„ 586—587

RAHANDUS.

Vallavalitsuste tulud ja kulud 1932/33 õ/a.	Nr. 150(2),	lhk. 67—80
Linnade ja alevite tulud ja kulud 1932/33	„ 155(10),	„ 493—508
Maavalitsuste tulud ja kulud 1932/33 a.	„ 152(7)-153(8),	341—350
Rahvusvaheline maksubilans 1933 a.	„ 161(6),	lhk. 231—238
Riigi majapidamine 1929—33 a.	„ 149(4),	„ 173—180
Maksukoormis 1930/31 a. ja riigimaksude laekumine 1929/30—32/33 a.	„ 139(6),	„ 306—310
Põhiarimaks 1929—30 a.	„ 130(9),	„ 506—510
Puhaskasumaks 1929 a.	„ 116(10),	„ 577—582
Tulumaks 1930 a.	„ 113(4),	„ 215—224
Aruandvate ettevõtete maksud 1927—28	„ 115(4),	„ 225—235

ÜHISTEGEVUS.

Tarvitajate ja majandusühingud 1926 a.	Nr. 78(12),	lhk. 725—727
--	-------------	--------------

PÖLLUMAJANDUS.

Maamondide üleminekud ja hinnad 1933 a.	Nr. 161(4),	lhk. 173—179
Kalandus 1934 a.	160(3),	117—125
Kanapidamise tasuvus 1934 a.	159(2),	85—91
Riigi metsamajandus 1933/34 m.-a.	159(2),	57—63
Põllumajanduse tasuvus 1933/34 p.-a.	158(1),	15—24
Talundite hooned	106(9),	469—478
Võikemajapidamised (kuni 10 ha)	116(7)—117(8),	421—433
Masinakasutamine Eesti põllumajanduses	116(7)—117(8),	434—439
Riigina satus ja kruntide arv I. L. 29 a.	89(4),	220—224
Kanvõetiste tarvitamine 1928/29 a.	99(2),	100—103
Põllumajanduse erakorraline krediteerimine 1928 ja 1929 a.	97(12),	727—731
Maaparanduse seelskord	96(11),	665—666
Maasformi teostamine 1919—23 a.	78(3),	171—175

POLIITIKA.

Rahvahäälletused põhiseaduse muutmiseks Nr. 145(12), lhk. 605—617

VARIA.

Kirikuelu 1930—34 a.	Nr. 160(3),	lhk. 126—130
Alkoholjookide toodang ja tarvitamine 1933 a.	152(7)—153(8),	382—387
Pandimajad 1933 a.	152(7)—153(8),	368—371
Kultuurkapitali tegevus	124(3),	lhk. 161—168
Rahalise loteriid 1924—30 a.	115(6),	388—392
Rjanisvara okjonid 1927—29 a.	102(5),	286—288
Suvisedajad suvitusekohades 1932 a.	139(6),	310—313
Sportstatistika 1920—30 a.	101(4),	221—225
Korterite üürihinnad Tallinnas 1912 kuni 1931 a.	121(12),	709—716
Üürihinnad ja elumaksumus	121(12),	717—720
Õhustustegevus ilmnades ja alev. 1930—31 a.	132(11),	666—669
Turism Eestis 1927—30 a.	112(3),	174—176

RIIGI STATISTIKA KESKBÜROO ERIVÄLJAANDED.

LHK A. EESTI DEMOGRAAFIA

Vihk I. Haridus Eestis I.	Lhk. 238+186, 1924	Kr. 0.—
II. Sündivus, surevus, abielluv. ja rahvalikum. 1921—1923 a.	62+54, 1925.	3.—
III. Tervishoid Eestis	132+80, 1925.	5.—
IV. Rahvastik ja tervishoid	306, 1930.	8.—
Surmapõhjuse registreerimiskord ja rahvusv. surmapõhj. nomenklat.	4+123, 1931.	130

EESTI MAJANDUS

Vihk I. Väliskaubandus 1923 a.	Lhk. 20+72, 1924.	Kr. 2.—
II. Eesti sadamad, vooteed, kaubalnevastik ja laevasõit	102, 1925.	250
III. Raudtee, post, telegraaf ja telefon Eestis	64, 1925.	2.—
IV. Väliskaubandus 1924 a.	22+92, 1925.	3.—
V. Tööstus Eestis	89, 1926.	250
VI. Riigiraudteed 1924 a.	38, 1926.	2.—
VII. Väliskaubandus 1925 a.	109, 1926.	325
VIII. Väliskaubandus 1926 a.	IV+106, 1927.	325
IX. Aktiiselseltside, osatühisuste ja ühisteg. asut. äriseisud I.L.1926	32+34, 1927.	2.—
X. Väliskaubandus 1927 a.	106, 1928.	325
XI. Eesti väliskaubandus 1928 a.	120, 1929.	350
XII. Väliskaubandus 1929 a.	152, 1930.	5.—
XIII. Väliskaubandus 1930 a.	144, 1931.	5.—
XIV. Väliskaubandus 1931 a.	140, 1932.	4.—
XV. Väliskaubandus 1932 a.	124, 1933.	4.—
XVI. Väliskaubandus 1933 a.	124, 1934.	4.—
XVII. Väliskaubandus 1934 a.	120, 1935.	350

EESTI PÖLLUMAJANDUS

Vihk II. Eesti põllumajandus II	132, 1924.	225
III. Loomapidamine Eestis 1924 a.	17+105, 1925.	150
IV. Eesti põllumajandus 1925 a.	3+201, 1926.	3.—
V. Eesti põllumajandus 1926 a.	VIII+254, 1927.	3.—
VI. Eesti põllumajandus 1927 a.	VIII+207, 1928.	275
VII. Eesti põllumajandus 1928 a.	VIII+218, 1929.	275
VIII. Eesti põllumajandus 1929 a.	VIII+204, 1930.	350
IX. Eesti põllumajandus 1930 a.	VIII+239, 1931.	350
X. Eesti põllumajandus 1931 a.	VIII+222, 1932.	350
XI. Eesti põllumajandus 1932 a.	VIII+207, 1933.	3.—
XII. Eesti põllumajandus 1933 a.	VIII+230, 1934.	350
XIII. Eesti põllumajandus 1934 a.	Trükis.	

LHK B. 1. Üldrahvalugemise eelkoekvüütted	78, 1923.	Kr. 2.—
2. Sagedad vigaste laste kohta Eestis	164, 1923.	375
3. II Riigikogu valimised	78, 1923.	3.—
4. Eesti väliskaubandus 1921—1922	60+98, 1923.	250
5. 1922 a. Üldrahvalugemise andmed		

Vihk I. Rahva demograafiline koosseis ja korteriolud Eestis	Lhk. 88, 1925.	Kr. 2.—
II. Üterlikkline kokkuvõte (tab.)	8+183, 1924.	4.—
III. Rahva tööala ja ühiskondline kihitus	86+84, 1925.	3.—
IV. Virumaaakond	24+52, 1924.	2.—
V. Järvamaakond	62+80, 1933.	3.—
VI. Harjumaaakond ja Tallinn	40+56, 1924.	3.—
VII. a) Läänemaaakond	20+56, 1924.	2.—
b) Saaremaaakond	20+56, 1924.	2.—
VIII. Pärnumaaakond	40+64, 1924.	350
IX. Viljandimaaakond	36+84, 1924.	350
X. Tartu- ja Valgamaakond	40+92, 1924.	3.—
XI. Võru- ja Petserimaaakond	30+46, 1927.	8.—
6. 1922 a. Üldrahvalug. andmete läbitöötam. plaan ja tabelite sisu	48, 1923.	1.—
7. Asumaa majapidamised Eestis 1919—23 a.	46+60, 1924.	350
8. 1925 a. Põllumajandusliku üleskirjutuse andmed	4+219, 1926.	375
9. Statistiline album, v. I. Maa ja rahv. (38 dia- ja kart. värv.)	1925.	6.—
Statistiline album, v. II. Majandus (24 dia- ja kart. värv.)	1926.	6.—
Statistiline album, v. III. Põllumajandus (joonised, fotod, tekst)	112, 1928.	750
10. III Riigikogu valimised	48, 1927.	175
11. Karjajamajandus ja karjasaaduste turg välismaal ja Eestis	72, 1928.	175
12. IV Riigikogu valimised	62, 1929.	175
13. 1929 a. põllumajandusliku üleskirjutuse andmed, vihk I	XI+235, 1930.	750
14. 1929 a. põllumajandusliku üleskirjutuse andmed, vihk II	IV+94+44, 1932.	3.—
15. Eesti 1920—1930. Arvuline ülevaade (lühidites)	XV+405, 1931.	7.—
16. V Riigikogu valimised	62, 1933.	150
17. II Rahvaloenduse andmed: v. I Valdade rahvastik	IV+104, 1934	3.—
" " " v. II Rahvastiku koostis ja korteriolud	VIII+152, 1935	3.—
" " " v. III Tööharu ja leibkonnad	Trükis.	

LHK P. EESTI STATISTIKA KUUKIRI:

1922 a. Nr. 1—11 hind kokku	Kr. 10.—	1927 a. Nr. 62—73 hind kokku	Kr. 15.—	1932 a. Nr. 122—133 hind kokku	Kr. 15.—
1923 " " 12—21 " " " "	15.—	1928 " " 74—85 " " " "	15.—	1933 " " 134—145 " " " "	15.—
1924 " " 22—33 " " " "	15.—	1929 " " 86—97 " " " "	15.—	1934 " " 146—157 " " " "	15.—
1925 " " 34—45 " " " "	15.—	1930 " " 98—109 " " " "	15.—	1935 " " 158— " " " "	150
1926 " " 46—61 " " " "	15.—	1931 " " 110—121 " " " "	15.—		